

«Достигнув дна, вратити се свету
Надежда «муравейника»»

*Издаваштво Душепопечитељског Центра
светога праведног Иоанна Кронштадтског
Москва
2007 год*

„Дошавши до дна вратити се светлости
Нада „мравињака““

*Издаваштво Душепопечитељског Центра
светога праведног Јована Кронштадтског
Москва
2007. године*

Разговор о нашој деци

Глава 1.
То се мени десило....

Исповест бившег наркомана

Родио сам се у Аустрији у совјетској амбасади, где су тада радили моји родитељи. У Аустрији сам завршио осам разреда – само две последње године сам ишао у школу у Москви. И ево шта је чудно, одрастао сам у Европи, где је о томе да постоје људи – наркомани, и да постоји болест – наркоманија, знало свако дете, али моји први проблеми с дрогом су почели тек овде, после завршетка школовања.

Први пут сам пробао дрогу са седамнаест година. Једном ми је један од мојих другова с којим сам се заједно бавио спортом предложио да пушимо траву. Пробао сам да пушим. Занимало ме је просто да пробам шта је то. „Мара“ ми се, искрено речено, одмах свидела. Имао сам комплекс – било ми је врло тешко да разговарам с људима. Увек сам се стидео и мучио сам се да изаберем тему за разговор, а чим сам попушио „мару“, учинило ми се да је све то лако и једноставно. То је био први „поклон“ који ми је дрога дала. Нажалост, тада још нисам знао да је то привидан поклон, да ће дрога неминовно одузети оно што су „поклонила“ и све што сам до тада имао. Затим смо друг и ја почели да пушимо „мару“ сваког дана. Сећам се, сваки пут смо пре тренинга свраћали у купатило с тушевицама, правили цоинт, пушили и летели. И чинило ми се да сам у неком посебном свету, да знам оно што други не знају. Видео сам како су неки на телевизији причали о томе како су дрога и спорт неспојиви, али ми се тада чинило да се и те како могу спојити. У вези са спортом нико није имао примедби на мене. Био сам кандидат за репрезентативца у цудоу, учествовао сам на првенству Москве, редовно сам доносио довољан број медаља и диплома – и то је било главно. На остало ни тренер, ни професори у школи нису посебно обраћали пажњу – тим пре што сам био у екипи од петорице момака који су се увек сматрали проблематичнима. Неприметно сам се навучао на „мару“, почео сам да пушим с поводом и без повода, од ујутру до увече. Ако бих ишао негде у госте – на журку или у

дискотеку – увек сам носио „мару“ и кад би у мом присуству неко почео да прича како је „мара“ страва, да шири свест, на све начине сам подржавао ове разговоре. Не знам због чега сам то радио: вероватно сам желео да они, други људи, буду у МОМ свету, у којем је, како ми се чинило, било тако лепо и занимљиво. Уопште, у то време се код мене формирао посебан, полупрезрив однос према људима који не пуше „мару“. Ми, који смо пушили имали смо специјалне „доинте“, шале које смо само ми разумели, посебне речи, које други нису знали.

И кад сам у неким дебелим часописима видео рекламу против употребе дроге просто сам се насмејао: па ја пушим „мару“, а уопште нисам завистан – могу да је оставим у сваком тренутку и ништа ми се неће десити. Већ сам видео људе, који су били у кризи, видео сам оне који су крали ствари из куће. Али чинило ми се да се то мене не тиче: мислио сам да је разлика између њих, оних који имају кризе, и мене иста као између алкохоличара и човека који просто пије вотку. „Ја сам јак човек,“ мислио сам, „имам снажну вољу, ја сам спортиста и могу да престанем у сваком тренутку. После школе сам почео да радим у једној фирми која је у то време градила Мањежни трг и паралелно сам се школовао за преводиоца. А онда сам се упознао с једном девојком. Живели смо невенчано годину и по дана. После ме је она једног лепог дана напустила. То што смо се растали је, наравно, било моја кривица. Сматрао сам да је она МОЈА девојка, да све треба да ради онако како ја хоћу. Стално сам јој звоцао. Није ми се свиђало ако се имало задржи на послу, иако сам ја долазио кући касно и стално сам био надуван. Али кад ме је напустила, то је за мене био снажан ударац. Било ми је веома тешко и болно, као да сам изгубио нешто врло важно. За све сам кривио њу и сматрао сам је последњим ђубретом и кучком. Стицајем околности тог дана сам се задесио баш код оног друга који ми је дао „мару“ да пробам. Испричао сам му шта се десило и он ми је предложио да пробам хероин. Рекао је: „Знаш кад сам га први пут пробао много ми је лакнуло.“ Тада ми чак није пало на памет да питам шта је то и шта ће ми се десити итд.

И пробао сам хероин. Искрено речено, не сећам се шта сам прво осећао. Сећам се само да сам сутрадан сам дошао по њега.

Већ сам прилично често почео да снифам хероин. У то време још није било система. Још увек нисам осећао апстиненцију кад не бих шрмкао. Али постојала је потреба, постојао је осећај да то желим.

Постепено је у мени расла нека тупа равнодушност према себи, према животу, према околини. Изгубио сам осећање самосажљења. Раније сам се плашио крви. Али сад кад више нисам имао новца за снифање исти друг ми је предложио да се убодем („потрошићеш мање пара – али ће осећај бити јачи“), лако сам пристао. Разумом сам схватао да је дрога лоша ствар, али сам се као пре убеђивао да се то мене не тиче. Веровао сам да сам изузетан човек. Месец дана касније моја доза је достигла исти ниво који сам ушмркивао. Ако нисам имао дрогу дан-два почињао сам да се осећам нелагодно. Почињале су да ме боле ноге, зглобови, знојио сам се, све време сам осећао дрхтавицу, тресао сам се, чак и ако је било вруће. И кад је главни страх у мом животу постао да останем без дозе, почео сам да схватам да се са мном нешто лоше дешава и да имам стварно озбиљне проблеме. Али, нажалост, нисам знао шта треба да радим. У том тренутку око мене, међу људима с којима сам се дружио није било ниједног који није био завистан од дроге.

Њихова судбина је била копија моје судбине. Прво су пушили траву и сматрали себе изузетнима, као и ја. Сматрали су да никад у животу неће прећи с „лаке“ дроге на

„тешку“, али се касније само по себи дешавало да су сви били на игли. **Нисам видео ниједног човека који након што је почео да пуши хашиш, није завршио на хероину.** Код њих се, као и код мене, мењао карактер, сужавао се круг интересовања и на крају су се претварали у апсолутно безлична бића, чији се живот своди на једно: да пронађу дозу и да се убоду. Истина, тада нисам размишљао о свему томе. Размишљао сам о томе где да набавим новац за дрогу. Живот наркомана је увек повезан с криминалом. Стално ти је потребан новац, а пре или касније постаћеш неспособан да радиш.

Прво сам крао на послу, фалсификовао сам документа час за испоруку неких некавалитетних рефлектора за Мањеж, час за нешто друго. Онда сам почео да крадем из куће. После сам доспео у *екиту*. Тамо је било много бивших спортиста и сви они су били наркомани. Скоро сви су умрли на моје очи. **Смрт је уопште обична ствар у животу наркомана.** Многи од њих у фазама између доза, кад су уопште у стању о нечему да размишљају убеђују сами себе да наркомани умиру од случајних ствари: од превелике дозе, од тога што су се боли из истог шприца с погрешним особама. Али ствар управо и јесте у томе што су све ове случајности законите. Ако се човек дрогира оне се не могу избећи.

У мом животу је било много криминала. Било је људи које сам „испалио“. Било је људи од којих сам куповао дрогу. Затим су се појавили они који су куповали од мене. **Сви који тргују дрогом и сами су наркомани. Само што не могу дуго да тргују.**

Све оно што желе да продају неизбежно тече и *њиховим венама*. Са мном је било исто тако. Кад кризираш здрав разум уопште не делује. Много пута су покушавали да ме лече. Али кад бих се избавио од физичке зависности излазио сам из болнице и тада је почињало оно најстрашније. Дрога почиње да те вуче са страшном силом. Не ломи те, не осећаш кризу, наизглед, нема ничега, али без обзира на то довољно је да у метроу видиш шему с називом станице на којој живи дилер и да нешто почне да те привлачи као магнет. Кад изађеш из болнице свађаш се с родитељима, стичеш угисак да те сви мрзе. А почињеш да се свађаш било којим поводом зато што си нервозан к’о лептир. Зато што не знаш како да разговараш с милиционером кад ти проверава документа (то је постала уобичајена ствар у мом животу – као да попијем воде или одем у тоалет), не знаш просто шта ћеш с парама кад их имаш. И тада ти пада на памет: треба да запалим. Јер запалити није исто што и убости се.

И доза расте геометријском прогресијом и постаје дупло већа него што је била. И онда почиње оно што називам *пакао* – то су две последње године мог дрогирања. Моја доза је била већ грам, а последња доза је била чак грам и по. Уништио сам све што је остало у мом животу. Укључујући и то да су у мом стану скинули браву на тоалету и купатилу зато што сам се два пута предозирао и родитељи су ме одатле извлачили тако што су провалили врата. Очева соба је била затворена гвозденим вратима зато што сам дрвена избијао заједно с бравом и крао из ње све што сам могао, укључујући и мајчин накит. Односио сам га или у залагаоницу или код дилера. И у мојој соби је остао само душек. Али сам у том тренутку јасно знао да је мој дан почиње с петловима. У шест сати ујутру се шире зенице: то значи, сад ћу да почнем да кризирам. Облачим три џемпера. Узимам видеокасете пошто немам пара за такси, а метроом не могу да идем. Таксиста ме довози на одређено место, тамо проводим цео дан чекајући код човека од којег ћу моћи да *узнем...* Узимам, наводно не за себе, мало одаспем, силазим заједно с њим у подрум, дрогирам се, опет идем на своје место на којем чекам другог човека с још једном дозом.

Пре него што се убодем морао сам да седнем на степенице, зато што ме је спопадао пролив.

Рећи да је родитељима било тешко значи ништа не рећи. Крао сам из куће све што је могло да се украде.

Стално су морали да ме извлече однекуд: из милиције, из Бутирке (и тамо сам био), из неких јазбина. Стално су морали да се муче са мном, да улажу у мене лову – а мене је болело уво за све. Избацили су ме с факултета – а мене баш брига. Имам хепатитис С, али не размишљајам ни о чему осим о дроги. Једино што радим јесте да идем код сестре која не зна да се бодем, крадем паре које су потребне њеном мужу да би ишао на службени пут.

И онда ми је, кад мајка више није имала шта да обуче да изађе напоље, отац рекао: „Смраде, имаш неколико дана да докажеш да имаш право да живиш иначе ћу ја довршити оно што ти својевремено ниси завршио кад си хтео да се убијеш.“ И стварно, било ми је лакше да се направим да сам се уплашио него да покажем шта се стварно дешава. А у ствари сам осећао да ћу ускоро почети да кризирам. На крају крајева сам доспео у нарколошки диспансер и прво што сам тамо замолио јесте да ми убаце капсулу. И човек који је са мном разговарао рекао ми је речи које сам запамтио за читав живот: „Да ли желиш ујутру да се пробудиш око десет, просто да изађеш на терасу, да налијеш себи шољицу кафе и да попушил цигарету, али тако да се притом не тресеш и да те не боле све кошчице? Да не треба ни од кога да тражиш новац, да просто помислиш како је данас леп дан?“ И то је допрло до мене. То сам безумно пожелео, не знам чак ни како да опишем. Рекли су ми да треба да издржим 10 дана пре него што легнем у рехабилитациони центар како би ми резултати били чисти. Али ми се у то време појачао хепатитис, примљен сам у инфективну болницу где сам од чувара куповао дрогу, камчио сам од мајке новац наводно за допунске анализе. И моја рехабилитација је одложена на још четири месеца. Уопште не схватам како сам имао среће да се не заразим СИДОМ, зато што сам „се радио“ узимајући раствор хероина из исте кашичице с човеком који је имао СИДУ. Моја доза је опет порасла до 1,5 грама. Следећи пут кад сам се обрео у диспансеру у центру за рехабилитацију нашао сам хиљаде изговора да не легнем. Лагао сам родитеље да се уопште не дрогирам. Затим сам им ипак признао и затворили су ме у сестрин стан где сам за девет дана уништио апсолутно сав намештај.

И већ сам био чист, чинило се да скоро могу да устанем у 10 сати и да попијем шољицу кафе на тераси кад се зачуло звоно на вратима и код мене је дошао друг. И рекао је: „Ево ти видео касета, погледај, и алудирао је на то да у касети име нешто.“ Остао је дан да легнем у центар. Отворио сам касету, у њој је била „мара“. Хтео сам да се излечим, али сам свих ових дана стално размишљао: „А можда никуда не треба да идем. Можда ништа од тога неће испасти... Тако нешто се не дешава, наркоман се не лечи, сви наркомани умиру од дроге.“ И запалио сам. Дрхтавим ручицама сам правио „доинт“ и ослушкивао сам сваки шушањ у соби: не дај Боже да наиђе моја мама. И очигледно сам се онесвестио. А кад сам се освестио унаоколо је била таква мртва тишина, као што бива ноћу на гробљу. Кренуо сам да тражим мајку. Нашао сам је на тераси, умотала се у ћебе и у рукама је држала „мару“ и плакала. Просто није хтела да чујем како она плаче. Касније ми је рекла да је мислила да је готово, да не могу да се спасим. Онда сам чудом десет дана остао *чист*. Одвели су ме у центар за рехабилитацију, али кад сам изашао одатле опет сам пао зато што се нисам бавио рехабилитацијом, него сам просто хтео да одлежим мамине паре. Једноставно сам желео да одем оданде, просто сам сматрао да је мој живот већ завршен. Сматрао сам да се у мом животу ништа лепо неће десити.

Али сам грешио. У мом животу је било много људи који су ми ставили до знања да уопште није тако. Омогућили су ми да поверујем у себе, да схватим да човек може и треба да буде посебан и слободан без дроге, зато што дрога не даје такву слободу – дрога га лишава слободе. Сматрам да постоји само једно биће на Земљи које може да одлучи да ли човек треба да живи или да умре – Бог. То говорим онима који се лече у рехабилитационом центру у којем сад радим. До краја сам прошао рехабилитациони програм. Сад могу да живим без дроге. Нисам умро као онај друг који ми је пре шест година понудио да пробам „мару“, као многи други људи које сам некада познавао.

Схватио сам да је оздрављење могуће. Искрено желим да то схвате и други.

У овој причи је истина све, до последње речи. Извините због сувишне патетике, али је управо тако, патетично и с дубоким осећањем своју причу испричао момак по имену Виктор Јакимец.

Генадије Петров

Живим у наркоманској јазбини...

Скоро две године живим у наркоманској јазбини, сад већ бившој. Тражио сам јефтинији самачки хотел, нашао сам га преко агенције, платио сам, преселио сам се... Изглед газде, младића од око 19 година је прво у мени изазвао опрез. Упитао сам брокерку: „Да се момак случајно *не глутира*?“ „Наводно не. Раније се код њега скупљало лоше друштво, а сад се ваљда више не скупља.“ Ипак се испоставило да је стан „лош“ – за три године у њему је умрла читава породица, петоро људи. Испоставило се да је момак сам на свету и почео је да се боде. Али грам крека у Кијеву кошта око 2 евра, а момак је дневно узимао по 6 грама, понекад и читавих 10, укупно – 12-20 евра дневно. Зато је направио јазбину и почео је да кува крек за продају. Друштво је почело да се скупља од самог јутра, да изађе из кризе, да искулира и да се разбежи. Друго дрогирање је било увече. И стални лепљиви страх, напади параноје, вирење кроз прозор да не иду пандури. Смрад од сирћета и ацетона који је разједао очи осећа се још на улици, али се комшије плаше да поднесу пријаву милицији – ко још жели да налети на нож неурачунљивог наркомана? После поноћи па до јутра следи напад несвестице кад узевши коњску дозу седиш на тераси и пазиш да не прогуташ сопствени језик или да не цркнеш од превелике дозе. Сан те сустигне тек пред јутро. У 2 сата ноћи будим се од досадне телефонске секретарице. После седмог звона почиње аутоматско снимање. Мама хистерично вришти у слушалицу: „Ђубре једно! Није ти доста што си сам наркоман, него си још од мог сина направио наркомана. Пусти га кући!“ А синчић је избезумљен. Син *се ради* од 12 година, са 18 му је испало већ пола зуба. Потпуно угњетено биће, дечак за батине. Ко год хоће може да га шутира на улици. Због тога што нема цигарета. Или шибица. Он просто као кривац зацвили, осмехне се безубим устима, сагне се и падне на асфалт заклањајући лице лактовима.

Све се завршило у септембру прошле године. Отишли смо у село по хашиш. Донели смо га, премлели, скували, изашли да скупљамо клијенте. Пандури су нас укебали одмах на степеницама. Вратили су се с налогом за претрес, сви докази су били ту: готова трава, сировине и празне посуде које не могу да се оперу. „Дилерница“ је већ читаву годину била под контролом, пратили су нас, доушници су седели испод самог прозора и играли карте. А *колибу* је издала једна наркоманка која је сама одлучила да постане *дилер* и да држи јазбину. Свима су дали по 5 година с конфискацијом, а момку је то прва ћуза

плус сироче без игде икога. Највероватније је реално да ће седети три и по године, али га чека непријатно изненађење. Пре недељу дана одједном су се судски извршиоци дали у акцију и стан ће бити конфискован, поново треба да се селим, а момак ће се после затвора наћи на улици. Раније просто није имао због чега да живи, а сад нема ни где.

...О'Хенри има причу у којој се каже да је најнижи круг пакла спремљен за немарне очеве који нису пазили шта им раде кћерке. Очигледно, од краја 19. века пакао се препунио, зато су овакве родитеље наркоманијом почели да кажњавају још на овом свету. Злочин је увек исти: непажња према деци. Свако може да га учини. Може и прост пијани пролетер, може и успешан бизнисмен. Само код *пролетера* ће дете почети од лепка, а *ловатор* ће од татиних пара купити кокаин. **Наркоманија младих је освета родитељима због равнодушности.** Немате ни секунду да просто попричате и да се распитате шта нам лежи на души? Ништа, сутра ћете нас носити на рукама по лекарима!

Наркоманија је освета држави. Иста равнодушност. За политику равнодушности. За „либерализам“ под паролом: „Свако се брине сам о себи. О осталима ће се побринути ђаво.“ А њега никад неће мрзети да покупи очајну душу. Данас немате новца за кружоке и секције да нас склоните с улица и из хаустора? Нема везе, сутра ћете тражити паре за милицију и принудно лечење! Тешко да сам усамљен у свом мишљењу.

Н.Вадимов, Украјина

Украдено сунце

Не сећам се у којим околностима сам дрогу пробао први пут, пошто је због хероина много тога избрисано из мог сећања. Али често, посебно кад човек тоне у сан и затвара очи неки сегменти из живота испливавају у сећању: кад у стању кризе мажњаваш од неке жене ташну хаустору, кад ломиш стакло на колима и крадеш радио-касетофон, кад скидаш неком клинцу јакну, кад пљујеш мајку, оца, блиске, најрођеније, кад осећаш да те је обузела нека сила која командује тобом и робом који си ти постао.

Сећам се да је прва моја дрога била „мара“ (марихуана, производи од конопље). Ишао сам у школу, у девети разред. Тада сам се годину дана смејао (тако ефекат је „мара“ имала на мене – веселост и смех) и отишао сам на распуст. Кад сам се вратио, испоставило се да су сви моји другови с којима сам растао и ишао у школу, већ снифали хероин.

Дуго сам одбијао да почнем с хероином и наговарао сам пријатеље да им је боље да узму „доинт“ да попуше, али кад ми је најбољи друг рекао: „Више не могу да заспим,“ све сам схватио и обузео ме је страх. Међутим, осећај радозналости је пред зиму победио мој страх и ја сам се уснифао прахом „какао“ боје. То је био хероин слабог квалитета из свим наркоманима познатог Универзитета пријатељства народа, који би се сасвим тачно могао назвати „Универзитет руских наркомана.“

...Неколико месеци касније ни ја више нисам могао да спавам. Слатког послужења и новца више није било, а било ми је потребно све више и више. Почела је најстрашнија фаза у мом животу.

Почели смо да извлачимо паре од „ловатора“ – богатијих људи, слабијих и будаластих. Тако се постепено организовала група од нас 8-10 – пубертетлија. Окупирали смо свој квартал. Код мене се појавила жеља не само за хероином, пошто се још нисам убадао и могао сам мало да се контролишем, већ и за скупим дискотекама, баровима, ресторанима, девојчицама, колима итд.

Зашто је тако нешто могло да ми се деси? Јер све што смо радили, према чему смо стремили било је неморално и порочно, и више од тога – изузетно греховно. Али откуд смо могли да знамо за неки тамо грех, морал, порочност и томе сличне појмове који су нам били непотребни и непознати? Ја сам, као и већина мојих пријатеља, растао без Бога у породици без религије, у којој је главни бог било материјално благостање. Никаквог Бога, никакав морал, милосрђе и пристојност у моју душу нико није усађивао. Али зато сам пре него моји други другари добио видео и могао сам сатима да гледам гангстерске филмове, акционе, филмове страве. Сатима сам у своју душу упијао насиље, крв, убиства, секс у најистанчанијим варијантама. Почео сам да се осећам као јунак из ових филмова и гордост и таштина су се развијали у мојој души. Да, свесно сам их неговао, јер нисам желео да будем као остали, него изнад њих, да будем супер. И кад се формирала наша пубертетска група и кад смо почели да ординирамо по кварту, пошгено говорећи, лоповлуком и ситним бандитизмом се нисам толико бавио због материјалних добара и чак не због дроге, јер у то време још нисам убадао, него зато да би ме се сви плашили и да би ми говорили иза леђа: „Да овај момак је страва, он је у банди.“

У породици се нису занимали за то одакле су код мене почели да се појављују нове ствари и новац. Свим што ми је било потребно, отац и мајка, природно, нису могли да ме снабдеју. Говорили су ми: „Снађи се сам!“ Кад сам долазио кући у новој одећи и с парама и кад сам говорио: „Вратили су ми дуг,“ отац се нормално односио према томе и одобравао је то. Тако да нема ничег чудног у оваквом развоју моје душе. Нисам знао шта је ГРЕХ и био сам сигуран да је набављати новац онако како сам ја то чинио, премда и ризично, али нормално и нико ме због тога није осуђивао.

Овај греховни начин живота ме је на крају довео до тога да сам почео да се бодем хероином и полетео сам у... паклену провалију.

После извесног времена упознао сам се с наркоманом који је управо изашао из затвора. Он је био професионални буђеларац (*целпарош* – прим.ред.). Био му је потребан *ортак* и почели смо да радимо заједно. Тако смо две године набављали новац за дрогу и разоноде. Наш идеал понашања били су гангстерски акциони филмови и угледали смо се на њих, били смо радосни ако смо могли да се рукујемо с неким криминалцем-лафом у крају.

Водећи овакав начин живота нисмо могли да не доспемо у видно поље организоване преступне групације. И с једном од московских организованих групација смо радосно пристали да радимо. Све је постало много озбиљније.

Вероватно знате да у ОПГ рукама раде само најнижи слојеви, односно младићи обријаних глава. И ми смо почели да обављамо сав „прљави“ посао: да скупљамо паре од таксиста, проститутки, да неком бизнисмену који одбија да плаћа нашим босовима запалимо „мерцедес“ или продавницу итд.

Нажалост, добро се сећам свог „првог посла“ кад смо с једним од старијих покупили једног „дужника бизнисмена“ и одвезли га у изнајмљени стан. Он се бавио испоруком намирница и био нам је дужан 6,5 хиљада долара. Стално је плакао и јечао: „Немам, немам,“ а нас је већ почињала да хвата криза и ове његове сузе су нас страшно нервирале. И тада му је старији забо нож право у длан. То се десило у кухињи и повели су га да нешто тражи у соби, а ја сам остао у кухињи да пазим на жену да нас не „откуца пандурима“. Чуо сам јецаје, ударце, уплашио сам се и избацио све ножеве, виљушке, све што би могло да послужи као оруђе убиства кроз прозор. Жена се драла, плакала је, морао

сам да је утишам. Дрека је престала и отишао сам у собу. Бизнисмен је био без свести, а момци су управо грејали пеглу.

Касније се испоставило да у стану није било новца, он је нешто позајмио од комшинице заложивши личну карту и ми смо покупили злато, технику и однели намештај из стана.

Све више и више сам се заглибљивао у дрогу. Она ми је била потребна као ваздух и као вода да бих могао да живим. Али своје стање наркоман не може да сакрије од газда у групи. Они такве не воле и труде се да се избеаве од њих. И мене су истерали из „организације“ обећаваши да ће ме поново примити ако се излечим.

Одједном сам изгубио све: новац, пријатеље, поверење, родитеље чини ми се и главу. Све се десило тако брзо да чак нисам ни приметио како сам остао сам. Ради се о томе да ако „радиш“ у „организацији“ нећеш доспети у ћузу, јер су они свуда пружили пипке и увек ће доћи по тебе ако не избрбљаш нешто што не треба. А кад останеш сам у кризама почињеш да правиш такве „покусе“ да се касније сам чудиш. На једном од таквих сам се упецао. Кризирао сам у једном из одељења милиције где је главни лек била палица за бејзбол. Након што су ме пустили престао сам да се дрогирам, почео сам да пијем док се не онесвестим, али и то сам постепено престајао, јер сам схватио да више не могу да водим такав живот који је постао страشان за мене, као и за неке друге. **Осећао сам да ћу пропасти ако нешто не променим у свом животу. Почео сам очигледно да осећам своју погибел.**

И по Божијој милости од познаника чији је син такође наркоман и сад живи у манастиру, сазнао сам адресу Душепопечитељског центра. Већ сам тачно знао да не смем да оклевам, да за мене нема другог пута спасења осим да се обратим за помоћ Богу и да не смем даље да останем у овом демонизованом свету. И отишао сам у Душепопечитељски центар на молебана, а после молебана, без обзира на велико мноштво истих оваквих несрећника као што сам ја и њихових родитеља успео сам да дођем до оца Анатолија. Он је поразговарао са мном и пристао је да ме одведе у манастир и већ прекутра смо отишли. Моја радост је била неописива. Не, то није она радост од прљавог новца или од неког телесног задовољства, то је чиста дечја радост.

Кад сам стигао у манастир уопште нисам био упознат с православним животом. Чинило ми се да сам на другој планети – толико сам био покварен. Прво време ме је демон јако залуђивао покушавајући да ме истера из манастира, нипошто није желео да останем тамо. Имао сам молитвеник и иако нисам ништа схватао, иако нисам могао да изговорим ниједну реч молитве, почињао сам да се молим својим речима, како сам могао. Знао сам да ће ме Бог свеједно чути. Тачно сам знао да не смем да се вратим у *свет*. И тада сам схватио да ће ме ако покажем трпљење и смирење Господ упутити и да ће ми помоћи, јер су смирење и трпљење највеће хришћанске врлине.

Неколико месеци касније почео сам да се враћам у живот. Прво сам се научио да радим својим рукама, онда сам почео да помажем прислужујући у олтару и за певницом. Био сам заиста срећан, као дете. Први пут сам осетио лепоту и радост живота, угледао сам га потпуно другим очима. Испоставља се да постоји Бог, да постоји Љубав, да има људи које не треба ни варати, ни поткрадати, да постоји уживање у животу и лепоти. Био сам срећан и нисам желео да идем у Москву, плашио сам је се. Знао много момака који не желе да иду из манастира и мислим да ће тамо и остати.

...Тако је дошло лето. Почео сам да идем у шуму и на пецање. Ни са чим не могу да упоредим осећања кад у зору човек улази у шуму возећи се бициклом, кад се рађа сунце,

кад звонко певају птице, ти вичеш од среће што живиш без дроге и што си ВРАЋЕН У ЖИВОТ. И схватио сам како је човеку мало потребно.

И нашао сам своје ново сунце, јер сам сам себи украо старо!

Александар С., 19 година

Пут без повратка

Посвађавши се те злокобне вечери са својом девојком одлучио сам да попијем нешто с момцима у бару и да заборавим на све своје проблеме. Сећам се да смо много попили, узео сам приличну дозу метамфетамина, сео сам за волан свог аутомобила и у таквом стању сам кренуо кући. Закуцао сам се у дрво у великој брзини... То је све чега се сећам.

...А даље – освестио сам се у болници после осмонедељне коме. Бол који сам осетио приликом буђења био је толико неиздржив да сам јако тешко могао да га трпим. Изгубио сам контролу над својим покретима, ноге ме нису слушале, чак ни у тоалет нисам могао сам да идем. Имао сам свега 22 године, био сам млад, пун наде, а ноге које су ме раније тако лако носиле сад су ми отказале послушност. Раније, док сам трчао или се шетао није ми ни падало на памет да може бити другачије, нисам знао како је велика срећа кад човек може да хода. А сад, с 22 године нисам могао чак ни да мало да померим ноге, као да је из њих отишао сав живот. Морао сам да седнем у инвалидска колица. Да, схватао сам да сам још имао среће – остао сам жив, али сам био свестан да више никад, никад нећу моћи да живим некадашњим животом... Од тада је прошло двадесет година. Двадесет година пакла за живота...

Растао сам као обичан амерички дечак, још у школи сам се бавио фудбалом. После сам се уписао на колеџ, био сам врло дружељубив, увек сам имао много пријатеља и много сам очекивао од живота.

Кад сам ишао у шести разред другови из разреда и ја смо почели да пијемо пиво. „Пиво – као да је то важно!“ говорио сам себи. „Оно није нимало штетно.“ А с друге стране, како сам могао да кажем својим друговима из разреда да нећу да пијем с њима, нисам желео да постанем аутсајдер.

Треба ли се чудити што сам убрзо после пива прешао на ликер, а онда на јача алкохолна пића. А тешка пијанства су ме неминовно довела до дроге.

Након што сам пробао марихуану, осетио сам да полако почињем да губим интересовање за све што ми је некада било драго. Почео сам да изостајем с тренинга, попустио сам у школи. То је било чудно, јер су и школа и спорт раније били саставни део мог живота. Појавило се много слободног времена које сам почео да проводим у друштву пријатеља. Скоро сви они су били навучени на кокаин, а убрзо сам се и ја навучао на њега.

До краја школе већ сам био прави наркоман. Али дрога је у то време за мене била асоцијација за осећај слободе: „Радим оно што хоћу. Ако хоћу да попијем – попићу. Хоћу „коку“ – имам право!“ Све је било под контролом, у сваком случају тако ми се чинило, али је са временом главни смисао мог живота постала могућност да цуњам с момцима по баровима и дискотекама, да попијем и да кулирам од дроге. Више ме ништа ни за шта није било брига.

Моји родитељи нису знали да сам наркоман, а ја сам врло брзо научио да лажем. Избачен сам из школе, али им нисам то рекао, правило сам се да идем на часове, а налазио сам се са својим ортацима.

Али после избацивања сам схватио: нешто није како треба, ситуација је почела да измиче мојој контроли. Нисам био толико глуп да не схватим ко је, а тачније шта шта је кривац за то. Одлучио сам да престанем да се дрогирам. Али како то да учиним кад су око мене само наркомани који ме ни по коју цену неће оставити на миру? Значи, требало је променити место боравка. Након што сам добро о свему размислио одлучио сам да се преселим у Оклахома. Тамо сам се уписао у колеџ – требало је нешто учинити са својим животом и будућношћу. Али, чинило се да ме дрога прогања. Већ годину дана касније поново сам се на њу *навукао*. А ево како се то десило. У то време сам живео у студентском дому и делио сам собу с двојицом момака. Кад се враћам у назад у сећањима схватам да сам оставши у истој соби с њима начинио највећу грешку у свом животу. Није пролазио ни дан да се моји цимери не издрогирају. Прво сам се држао, а онда сам пао... и поново сам био увучен у онај одвратни начин живота који није имао и није могао да има ни смисла, ни будућности. Живот који је био мрачан и који сад није обасјавао ниједан зрак сунца.

Једном смо момци и ја отишли у дискотеку где смо хтели да купимо мало траве и ја сам наишао на полицајца у цивилу који је уместо да ми да пакетић с травом ставио на моје руке нове, сјајне лисице.

И тако сам се нашао у затвору, а кад сам изашао из њега поново сам покушао да започнем нови живот. И учинио бих то да није било те глупе свађе с девојком и злокобне вожње у пијаном стању..., да није било оних попијених флаша, да нисам пушио марихуану и... да није било оног злокобног дрвета које се тако неправедно испречило на мом путу.

Нисам остао сам, најрођенији су ме подржали и подржавају ме и данас. Завршио сам колеџ. Сад радим као консултант у организацији која се бори с дрогом, путујем по школама и причам деци своју причу.

Помоћ деци која су доспела у невољу постала је смисао мог живота. Извлачим момке и девојке из оне „нарко-мочваре“, која их увлачи и трује својим отровним испарењима и само зато живим. Не, никад никога ни за шта не кривим, већ једноставно кажем: „Знајте да је дрога избор између очаја, мрачног таворења и срећног и вредног живота.“ И још говорим: „Децо, молим вас, учите се на мојим грешкама, немојте чинити сопствене. Дрога свеједно доводи до истог краја.“

Победити себе

Зовем се Сергеј, имам 25 година. Све је почело много пре првог шприца. Живео сам са својом породицом – мајком, оцем и млађом сестрицом. Мама је много радила, отац је много пио и уопште није радио. Али је зато редовно проверавао моју књижицу и није заборављао да ме сурово казни за сваку јединицу. Звук каиша који се се откопчава бацао ме је у ужас, али сам знао да моје молбе неће бити услышене и стегавши зубе, чекао сам бол. Постепено се чаша мог стрпљења препунила, злоба против оца је расла, а заједно с њом и према целом свету око мене. Према вршњацима и мањима од себе почео сам да се односим са свом окрутношћу (пример који ми је дао отац!) и ускоро сам се прославио као највећи мангуп у школи. Пијани отац је хвалио моје испаде: „Правилно, сине, ако не можеш рукама, узми цев или батину,“ говорио је. И ја сам их узимао.

Ускоро је отац отишао у затвор због цабалебаререња на годину и по дана. Тада сам се потпуно распојасао. Школу сам скоро одмах оставио, почео сам да пушим, да пијем тид.

Разуме се, мајку нисам слушао, одлазио сам или уопште нисам спавао код куће. Из дана у дан сам бивао све дрскији и гори.

Алкохол ми се није нарочито свиђао, почео сам да тражим нешто ново, и као што је познато, онај ко тражи увек нађе, а ја нисам изузетак. Тако сам први пут пробао „пилулице“, наговоривши пријатеља да ми их да. Треба рећи да сам у том тренутку добио оно што сам хтео, али ми се учинило да је и то мало. Тражио сам нова, јача осећања. У то време сам знао да постоји нека дрога, али шта је то и до чега доводи нисам знао и нисам могао да наслутим.

Прошло је мало времена и успео сам више да се зближим с истим оним пријатељем (знао сам да се бode иако је то брижљиво крио). Кад је стекао поверење у мене неколико пута сам био „удостојен части“ да му стегнем руку за време инјекције коју је сам себи давао. Време је пролазило, спријатељили смо се толико да мој друг ништа за мене није жалио. Наступио је дан кад ми је сам предложио да покушам да се убодем и ја сам радосно пристао. Имао сам 13 година. Од првог шприца сам схватио да је то управо оно што сам тако дуго тражио. То су била потпуно нова и врло јака осећања. Цео смисао мог живота се врло брзо свео на то да пронађем потребну хемију и место где да је скувам – све остало је на себе узимао мој пријатељ. Тако су пролазили дани. Али јавност није спавала, а тада се и отац вратио из затвора сав тако правилан, и по одлуци комисије за малолетнике послат сам у специјалну школу. Отац је потписао све потребне папире.

Годину и по дана касније вратио сам се у родну кућу. У „специјалној школи“ сам се упознао с онима који су на слободи крали. Ове приче о лоповском животу су врло брзо нашле одјек у мојој свести и ја сам се одмах прихватио посла: нашао сам двојицу истомишњеника, брзо смо сковали своје планове и утроје смо приступили њиховој реализацији не заборављајући притом да се опустимо уз помоћ дроге.

Прошло је пола године, увхатили су нас, поново смо доспели на робију. Ја сам доспео међу „малолетнике“, с 18 година су ме пребацили у „школицу“. Била је деведесета година, режима нема, у затвор долази све, дрога није изузетак, а ја имам ного пријатеља иза оgrade: и шта ми смета да се бодем? Ништа! Написао сам, дошли су, дотурили, урадио сам се. Тада су многи долазили као пијанице, а одлазили као наркомани. Истекла је робија – добро! Здрав, слободо, ето мене! Сутрадан после изласка сам се прикључио и... све је кренуло испочетка, требало је надокнадити пропуштено. Појавили су се нови пријатељи, нове могућности. Врло брзо сам упознао „чика-дилера“. Страва! Јер то је тако добро – сузе, јецаји, слабост! А још је супер кад те боли свака кошчица, сваки зглоб, бол може да те излуди, мучнина, пролив – зар то није дивно? Тако да је нових осећања које сам све време тражио – било у изобиљу!

Свест о томе да је дрога престала да буде задовољство и да се претворила у животну потребу наступила је врло брзо, али нисам знао шта да радим с тим. Неколико пута сам покушао да се лечим код куће – да преживим кризу, али нисам имао довољно снаге, и брзо сам се предавао. Поштено говорећи, нисам ни знао како да живим другачије, без наркоманског врзмања и уопште шта да радим с оним оздрављењем према којем сам тежио? У то време сам негде у самој дубини своје душе знао да ћу пре или касније морати да прекинем, да то не може вечно да траје и чекао сам повољне услове или чудо: „долетеће одједном чаробњак у плавом хеликоптеру“... Испоставило се да су чаробњаци тројица милиционера која су на најчудеснији начин упала код мене за време једног у низу „кувања“. Чим сам их угледао, зачаран сам се залепио за столицу. Разуме се, ухапшен сам...

Човекова личност почиње од способности да каже „не“!

С 24 године први пут сам пробао „траву“. Понудио ми је друг из детињства који је у то време већ одавно пушио. Било ми је занимљиво, желео сам да осетим оно о чему је друг причао. Осећаји су ме се свидели, открио ми се нови свет. Почео сам да уживам траву с времена на време, од прилике до прилике. Кад није било могућности да набавим траву нисам пушио. Док сам пловио нисам се дрогирао: нисам имао где да узем дрогу и нисам имао с ким. Кад сам се враћао у Харков на одмор доспевао сам у исто друштво и почињао сам да се дрогирам.

С 25 година у истом друштву (нас шесторица) ми је понуђено да кувам мак. **Дуго сам упорно одбијао, јер сам имао страх од шприца, страх да се нећу зауставити.** Али после неколико одбијања ипак сам пробао да се ушприцам. Досадило ми је да добијам.

Док сам био на одмору наставио сам да кувам мак скоро свакодневно 2-3 месеца. Кад сам запловио осетио сам зависност, кризу. Тада сам први пут постао свестан да сам наркоман.

32 године,
свршени ученик наутичке школе

Почели су да се смењују дуги, сиви дани, и нисам могао да верујем да ће им доћи крај. Прошле су три недељице и постало ми је лакше, прошао је месец – било је још боље. А после извесног времена држао сам књижицу у рукама. Да, *криза је прошла*, организам је почео да се обнавља, постајући јачи из дана у дан. Али то је био тек почетак пута ка оздрављењу. Кризирао сам „на суво“, без лекара и то ми је дало већу сигурност: ако ми је већ пошло за руком да урадим оно што нисам могао на слободи, значи, у свакој, чак и најапсурднијој ситуацији увек постоји нешто добро, човек само треба да уме да нађе ово добро и да га искористи. Успео сам то. Почео сам да живим у садашњости, не размишљајући о прошлости и будућности. Читао сам књиге, разговарао сам с цимерима, једном речју почео сам да се дозивам памети.

После извесног времена појавила се потреба за самореализацијом (у ствари, она је у мени увек постојала, просто за то нисам знао) и организовао сам у затвору Хришћанску заједницу. Овом послу сам посветио све време, писали су ми људи из више од четрдесет ћелија. Али нисам желео да се зауставим на постигнутом и родила се потреба за додатном делатношћу. Посаветоваши се с одговарајућим људима створили смо ФНБ – фонд несебичне помоћи. То су били најнужнији предмети: чај, цигарете, паста за зубе, сапун, чарапе и т.сл. Њих су добијали они којима је то било потребно, који су „дobili прекоманду“. Тада сам се осећао потребно, био сам запослен, духовне потребе су биле задовољене и нипошто нисам желео да изгубим све то. Схватао сам да ће се затвор пре или касније завршити и да некако треба живети на слободи, почео сам да размишљам како да се унапред припремим за њу.

У то време сам у ћелији провео годину и по дана после чега сам пребачен у Смоленску област, у колонију строгог режима. Тамо сам почео да радим на себи. Одмах након доласка престао сам да пушим, почео сам да трчим ујутру. Греда, вратило, здрав живот – то је било заиста добро! Поправио сам здравље како сам могао, престао сам да пушим, а шга даље. Нисам стекао ни образовање, ни занат, ни пријатеље – ништа нисам имао. Све је требало почети из почетка, сав живот поново. А кад је остало неколико дана

до слободе било ми је мука. Нисам могао да замислим како ћу на слободи одолети искушењу да се убодем, знао сам да ће се оно врло брзо појавити.

У наш затвор је сваке среде на богослужење долазио јеромонах Серафим из манастира Свете Тројице у Болдину, управо њему сам се обратио за помоћ. Десило се да тако да сам после ослобођења отишао у манастир, а не кући. Отац Серафим ме је дочекао, тамо сам се крстио и у манастиру сам повео око две недеље. Радио сам, ишао сам на службу, разговарао сам с људима, учио сам од њих. И једног јутра, кад сам се пробудио, неочекивано сам осетио у себи такву плиму духовних снага, такву сигурност да могу да кажем: „Не!“ дроги. То је најлепше осећање које сам имао прилике да доживим тамо: осећање ослобођења, очишћења, вере и још нешто. По благослову игумана и мог драгог оца Серафима отишао сам у завичај. У манастиру су ми дали новац за пут, али сам кренуо пешке по траси, замишљајући пут из града у град као животни пут са свим тешкоћама које се појављују на путу. То је била веома добра лекција коју сам сам себи одржао.

У Калињинграду су ме, као што сам и мислио, чекали многобројни „пријатељи“ по шприцу. Ове сусрете нисам могао да избегнем. Ускоро сам био позван у госте на шољицу чаја, разуме се, дошао сам пред сам крај „кувања“. Од чаја тамо није било ни трага, ни гласа, на моје очи „је потекло задовољство“, зачуло се потпуно природно питање: „Колико ћеш ти?“ Мој одговор је изазвао недоумицу у свима присутнима: заиста, како може да се деси да се такав наркоман као што сам ја одрекне бесплатне порције. На њиховим лицима се могла прочитати сумња: шта изводим? А можда дижем себи цену? Они су се уболи, ја сам отишао, порција „куваног“ која је била намењена мени остала је усамљена на дну кутлацице, симболизујући живот који сам оставио у прошлости.

Да, с дрогом је било завршено, требало је живети другачије. Ускоро ми је постало јасно да то није нимало једноставно. Прошлост ме је свуда прогањала као мрачна сенка. Сталне оптужбе за оно што уопште нисам радио, и још праћење... А шта да се ради? Увек је тешко почети нешто од почетка, а за све задовољство човек пре или касније мора да плати. Стегавши зубе, одлучивши да трпим и нароужавши се философским односом према животу у стилу „ако ме ово не убије учиниће ме јачим,“ ја сам сликовито говорећи, почео да се провлачим кроз дунглу живота. Радио сам у продавницама као носач, завршио сам вечерњу школу, уписао сам се на универзитет социјалне психологије и тамо сам озбиљно почео да размишљам о томе како најбоље да искористим своје наркоманско искуство – можда ће оно неке добро доћи?

Прошло је годину дана и судбина ме је повезала с дивним човеком који се управо активно бави проблемима наркоманије као психолог. Наша интересовања су се подударила и ја сам се укључио у овај рад волонтерски. Наша сарадња је постепено постајала чвршћа. Много тога сам научио од Саников Ларисе Генедијевне, заслужио сам одређени степен поверења и приметио ме је главни лекар обласне нарколошке болнице, човек изузетно добре душе, који ме је позвао на посао. Сад се у мом животу појавило нешто одређено што ми је увек недостајало. Нашао сам своје место под сунцем, иако то није било лако. Да, живот је сам по себи компликована, али занимљива ствар!

С.Берсењев, Калињинград

Пре... и после

Све је рано почело. Нисам схватала зашто деца од 11-12 година уместо бомбона и газираних сокова купују себи марихуану. Касније сам схватила. Прво те ова „лака“ дрога

весели и радује. Али убрзо, кад почињеш да је пушиш толико често као цигарете „препушиш се“ и више нема некадашњег ужитка. Једном сам чула да **они који пуше траву чекају у дугачком реду за херион**. Сад тачно знам да је то истина.

С 13 година сам већ пробала кокаин и екстази, а с 15 сам први пут ушприцала херион. Одмах сам се заљубила у ову дрогу. Чинило ми се да је једноставно бити срећан, довољан је један шприц и много сати се налазиш у стању потпуне нирване.

Нисам одмах приметила да сам „се навукла“. Дрогирајући се читаве године нисам знала шта је криза, јер сам прашак имала сваког дана и у потребној количини. А кад сам схватила да сам се упецала нисам то крила од родитеља. Једном кад су поново приметили да се са мном нешто лоше дешава заврнула сам рукаве и све је одмах постало јасно.

И тако је кренуло! Читаве последње 4 године су – лечење-пад, лечење-пад. Каквих све метода није било! И кодирање 2 пута, и блокатори, а колико лекара, психотерапеута и психолога сам видела за ове четири године године! Али херион је замењен трамалом, трамал – первентином, первентин – херионом и опет све из почетка.

Мама је већ одустала. Врло је страшно кад ти рођена мајка каже: „Дај себи златни шприц,“ (намерно дата превелика доза с циљем самоубиства).

После изласка из још једне у низу болница мама ме је довела у Душеспечитељски православни центар светог праведног Јована Кронштатског. Нисам разумела шта ће ми то, више нисам веровала ни у себе, ни у људе, а Бог ми чак ни на памет није падао.

Не знам које речи да изаберем да кажем какво је чудо обраћање Богу. После прве исповести и првог Причешћа постало ми је много лакше. Није било више оне јаке жеље. Даље је почео да се одвија процес уцрквљења у групи за катехизацију; обилажење московских манастира, изучавање Светог Јеванђеља. У току прве недеље Великог поста ишли смо у Дивејево, где почивају мошти Серафима Саровског.

Сад моја ремисија траје 5 месеци. Можда то и није много, али је раније износила максимум 2 недеље.

Живот без дроге је тако диван. Нипошто не желим да се вратим у онај кошмар у којем сам се налазила пре него што сам замолила Бога за помоћ.

Александра, 20 година

Мојим ближњима!

Болујем од наркоманије. Сам с овом болешћу не могу да изађем на крај. Потребна ми је ваша помоћ и зато вас молим: немојте ми дозволити да вас варам!

Прихватајући моју лаж за истину, подстичете ме да лажем даље. Можда ће вас заболети да погледате истини у очи, али молим вас, учините то. Немојте наседати на моје трикове, уз њихову помоћ покушавам да се избавим од одговорности за самог себе. Осим тога, кад вас преварим лукавством могу да изгубим поштовање према вама.

Кад нисам трезан немојте ми држати придице, не покушавајте да ме грдите или хвалите, да ме оптужујете или да се свађате са мном. Чак и ако вам буде лакше од тога ситуација ће се само погоршати.

Не верујте мојим обећањима. Делим их како бих одложио плаћање. И не попуштајте ако смо се о нечему већ договорили.

Нервирајући се и губећи стрпљење због мене, упропаштавате себе, а то значи да губите могућност да ми помогнете. Чак и због страха за мене не чините оно што треба да урадим ја сам. Не трудите се да сакријете од других моје проблеме с дрогом и не

покушавајте да изгладите последице – то ће само продужити моју болест. А што је главно – немојте варати себе, као што ја то покушавам да учиним.

Наркоманија – моја болест – биће све јача док не престанем да се дрогирам. А да бих се зауставио потребна ми је помоћ лекара, психолога, наркомана који се излечио, Бога. Сам не могу да изађем с тим на крај.

Мрзим себе, али вас волим. Ако ми не помогнете – упропастићу себе. **Молим вас, помозите!**

Како сам се „исконтролисао“

Једном давно, пред крај 1999. године управо сам се „убацио у систем“ и почео сам више да се радим по њему, на телевизији сам видео свештеника, он је причао како је у Москви основао центар у којем помаже наркоманима да се врате нормалном животу. Наравно, нисам запамтио ни како се зове овај свештеник, а још мање назив организације. Сећам се само како сам помислио: „О! Па то је потребно правим наркосима, а ја нисам прави, ја увек, у сваком тренутку могу да оставим сав тај хаос. Код мене је све под контролом.“

Сећам се још филмова о америчким зависницима (Американци воле такве ствари). Често су приказивали различите групе по интересовањима: за алкохоличаре, за дијабетичаре, за глувонеме, они имају свакакве групе за људе. И они тамо у тим групама причају о себи, поседе, попричају и разилазе се задовољни собом. Тада сам помислио: какав народ! И сам сам се нашао у групи.

Уочи 2004. године исконтролисао сам се толико да ми је умро отац (имао сам активну улогу у томе: здравље сам му скоро потпуно упропастио); изгубио сам поштовање, име, посао који сам волео. Сопствену породицу, хвала Богу нисам имао, шта би иначе било с њом; кола сам дао милицији да не покрену тужбу против мене... А у фебруару сам допутовао у Москву.

Како сам доспео у групу катихизације наркомана при ДПЦ светог праведног Јована Кронштатског? Просто, исти онај свештеник којег сам видео на телевизији 1999.г године на првој исповести у мом животу ме је врло строго упитао: „Да ли ћеш ићи у групу за катихизацију?“ Био сам узбуђен, нисам најбоље схватао о чему разговарамо и рекао сам: „Наравно!“ Ето, тако сам се нашао управо у овој групи.

Вероватно ми је било много лакше него многој мојој браћи-наркоманима, зато што сам допутовао у Москву и дошао у храм с потпуно свесном и јасном жељом ДА СЕ СПАСИМ. И у Крутицком подворју сам нашао место где наркоманима не окрећу леђа као кужнима, већ напротив, све чине како би се болесник сетио и што је могуће брже, да је и он човек, да га Господ није створио да би пумпао своје вене сваком гадошћу, да га није створио ради служења непријатељу људског рода, него за вечни живот.

У прво време ме је све чудило. Испоставило се да групу воде три девојке. Мислио сам у себи: „Упечио си се. Сад ће жене да ти објашњавају шта треба да радиш, а шта не треба, куда да идеш, куда да не идеш.“ Али пошто свеједно нисам имао куд (свештеник је то јасно рекао) почео сам да слуша и постепено сам схватио да ништа друго не треба ни да знам, ни да схватим, већ само ове наизглед просте ствари, али како се показало, оне су тешко улазиле у моју тврду главу. То је просто ужас!

Група катихизације за наркомана је неопходна допуна, наравно, врло важна на путу ка нормалном животу. Ево погледајте, ја имам 32 године, наркомански стаж од 11 година,

од тога 4,5 године чврстог „система“. Зашто говорим о допуни? Дошао сам у Москву, никог не познајем, али човек не може да не комуницира. У храму је, наравно, лепо као нигде другде. Али ипак.. Изашао си из храма, дошао си кући и шта? Или седиш и сажаљеваш себе или си се упиљио у ТВ. Наравно, то се не би завршило ничим добрим: свеједно бих се једном сетио шприца – и даље бих сигурно ишао утабаним путем.

Имао сам огромну срећу с мојим наставницама, с првим учитељицама живота по Закону Божијем. Оно стрпљење с којим нам прежвакавају очигледне ствари, од њих сигурно нисам очекивао и нисам мислио да је то уопште могуће.

И, наравно, браћа и сестре, с којима се учим новом животу. Помало се учим смирењу, тешко ми је, али учим. И знам да браћа такође уче, а можда су се већ и научила. Важно је то да се уз помоћ Божију смиравамо. Кад се не бисмо смиравали не би било целог овог подухвата. Ништа не би испало од ове наше групе.

Била би просто обична наркоманска журка. Свако би причао о томе где, колико и с ким се радио, чиме су се радили и како. Ево, ја сам кувао крек. Ова прича би ми била довољна за читава три часа. А овако кад почне да те носи у погрешном правцу, неко од браће каже: „Брате! Кочи!“ И закочиш, ето шта је главно.

H.

„Дракон те гуши својим шапама“

У седмом разреду сам почео да пушим, да пијем вино, мало касније сам почео да дувам бензин и „супер-лепак“ и да пушим „мару“. Време је протицало и већ сам био искусан у пушењу „маре“, користио сам се могуће врсте „пилулица“ а кад ничег није било просто сам пио. Природно, водећи такав живот блуднично сам. Помало сам почео да се ушприцавам. Кад је нестао страх од игле, испробао сам „крек“, и „винт“ интравенозно. Такође сам употребљавао „пљуцкавце“, ЛСД, трамал, екстази, научио сам да кувам винт, односно постао сам „кувар“. И овај страшни списак је завршио хероин. Чак нисам ни приметио како сам „се навукао“ на њега. У једном часопису се хероин пореди с драконом. Прво мислиш да чврсто држиш за реп ово чудовиште и да можеш да радиш с њим све што хоћеш и да ћеш га оставити у сваком тренутку. Међутим, тек касније примећујеш да те дракон држи у својим шапама и да више не можеш да се ишчупаш. Ушприцавао сам хероин читавих годину дана, а укупно пре војске овај ужасни „стаж“ је износио преко 5 година.

Кад би се мој кратак опис развијао детаљније могао би се описати у неколико томова. На папиру се не може пренети сва бол наркомана, физичка и морална, коју причињава себи, а посебно блиским љдима. И какве све „покусе“ не избацује само да би набавио свој „лек“. На пример, ја сам својим рукама опљачкао стан родитеља, изнео сам злато, технику, велики новац. Кад сам се после неколико дана појавио у кући у неурачунљивом стању родитељи су ме истерали из куће, прихватила ме је бака.

То је само један случај из живота наркомана, а колико их је било... Бесконачне пљачке, крађе, милиција, лагање свима, смрт пријатеља. И мене су враћали с оног света и спасавали од превелике дозе, али чак ме ни то није спречило да се дрогирам, чак ни на један дан.

Господ ме је спасио од смрти и затвора – доспео сам у војску. Пошто сам две године служио домовини одлучио сам да се више не бодем. Практично одмах по повратку из војске сам се крстио. Нажалост, моја породица није била верујућа и није било правих

верника међу пријатељима и познаницима. А ја сам сматрао да је крстити се и отићи једном у пола године на Васкрс и на Божић у храм – потпуно нормално. О црквеним тајнама уопште ништа нисам знао. Због тако „богатог духовног живота“ почео сам да пијем. Треба истаћи да сам кад сам се вратио из војске сазнао да су моји познаници или били у затвору или су отишли на други свет.

Првих пола године сам пио, а затим су другови почели да излазе из затвора. Прво сам био против сваке дроге, разбеснео бих се чак и на сам њен помен. Али гледајући своје другаре ипак сам узео шприц у руку. И... лагано је почело: једном месечно, једном недељно, два пута недељно. И то је опет могло лоше да се заврши, али ме је Господ поново спасио. Један мој друг с истим проблемом као што је мој предложио ми је да одем у храм у Крутичко подворје.

Дошли смо на вечерњу службу. Први пут сам отишао на исповест код оца Анатолија. То је била моја прва исповест! Схватио сам да сам живео практично против свих заповести Божијих. Имао сам осећај да ће се у сваком часу провалити земља испод мене. Чак сам помишљао да побегнем, али кад сам се како сам могао, покајао за своје грехове осетио сам олакшање. Исповест је оставила јак утисак на мене. Схватио сам да се више никад нећу бости (уз Божију помоћ до сад се нисам дрогирао). Помало сам почео да упознајем црквени устав. Али пошто нисам био записан у ДПЦ и нисам ишао на курсеве за катихизацију, мењао сам се врло споро. Тим пре што сам сматрао да сам се наводно већ излечио. А мало је оставити дрогу. Треба се борити са свим страстима. Помало сам почео да пијем с пријатељима, иако идемо заједно у храм, али ми некако једни друге наговарамо на алкохол. Нисмо увек имали где да попијемо вино за празник, али је то полако прелазило у пијанство. На старом послу су такође сви пили и то доста.

Тако је текао живот. Иако сам имао искрену жељу да не грешим постепено, а да сам то нисам примећивао, опет сам био у помијама до ушију. Напокон сам се уписао на курс за катихизацију. На првом часу смо се упознали док смо пили чај, затим смо изучавали Закон Божји, разговарали на различите душекорисне теме. То је за мене било тако чудно и радосно! Схватио сам да су сви око мене заиста браћа и сестре, толико пријатељска атмосфера је владала. Душа ми се радовала. Нестрпљиво сам чекао следећу недељу. Напокон ће уместо псовки и алкохола бити молитва и чај, уместо пијаних „разговора“ душекорисне беседе. То је као мелем за душу. После исповести и Светог Причешћа Животворним Тајнама чини ти се да си у неком другом свету. Око тебе су људи спремни да те саслушају, да објасне ако ти нешто није јасно. Јер човек не може све да пита свештенике – или сметне с ума или неће да их узнемирава због ситница, и онако су преоптерећени. А овде, изволи. Тим пре што се углавном окупљају људи с истом несрећом, човек може да подели искуство како и шта боље да уради да опет не падне. Код људи који су управо престали да пију и да се боду појављује се вера у себе (можда нисам тако пропао човек око мене су исти такви људи који су после овог ужаса постигли нешто у животу, они више и не размишљају о дроги, и ја могу то да учиним), а највише у Бога! Уз Божију помоћ све је могуће!

Видећи како се људи мењају – неки су чак основали породицу и сви су срећни и задовољни животом – наравно, добијаш огроман стимуланс да се поправиш.

Чак и ми грешни можемо да служимо као пример једни другима. Ја јако дуго нисам могао да престанем да пушим. А кад је дошао мој друг из затвора где је оставио дуван, одлучио сам да и ја учиним исто. У принципу, не пушим већ десет месеци. Такође сам запамтио кад је после првог причешћивања Христовим Тајнама после молебана

о.Анатолије упитао једног од парохијана, момчића, колико година се не боде. Одговорио је две године и ја сам тако јако желео да постигнем већи рок од њега! И уз Божију помоћ то ми је пошло за руком.

На курсевима идемо на поклоничка путовања по оближњим храмовима и манастирима. То је врло занимљиво и много може да се сазна. Јер сваки храм и манастир имају своју историју, повезану са светим оцима наше Цркве, с историјом наше државе, коју чак нисам ни знао, ма како да ме је срамота да то признам.

Сматрам да катихетски курсеви треба да се организују при многим храмовима, јер они нису потребни само људима зависним од дроге и алкохола. Скоро сви зависници имају пријатеље који поново почињу да их увлаче у мочвару из које човек жели да се извуче. А где да нађе пријатеље који га неће гурати него извлачити из помија, ако не у храму?!

Пре него што сам дошао у Душепопечитељски центар био сам злочинац, наркоман, алкохоличар итд. А сад се више не бодем преко три и по године, не пушим десет месеци, завршио сам средњу занатску школу без тројки, уписао сам се на факултет, унапређен сам на послу. Наравно, све се ово десило уз Божију помоћ и уз помоћ сарадника ДПЦ. Много им хвала на томе!

Владимир

Ја и моја браћа

Стругацки имају (ако нешто не бркам) причу. Она почиње прилично традиционално: далека будућност, космичка експедиција треба да слети на парче стене које је каприциозна природа бацила у отворени космос. Није јасно коме је потребно да прегледа изгубљени астероид који је летео по космосу по орбити око сунца. Али управо ту, као што се се већ досетили, све и почиње у потпуном складу са законима жанра: испоставља се да на промрзлој гомили руде у отвореном космосу постоји бункер, који очигледно није створила земаљска цивилизација. У њему се осим разне апаратуре чију намену људски разум не може да схвати, налази кугла, која личи на металну, ако се не варам, пречника као фудбалска лопта и 12 инкубационих капсула, у којима након што људи посете бункер почиње процес развоја живота. Наши потомци се нису дуго премишљали, него су узевши капсуле у којима се процес одвијао пуном паром, и загонетну куглу отишли на Земљу. Тамо се испоставило да је кугла чудо ванземаљске цивилизације. Нису успели ни да је осветле, ни да је исеку, а у инкубационим капсулама су се развили људски замци. Наши прапраунуци су послали неразумљиву куглу у музеј, а инкубаторску венземаљску децу су разбацали по целој нашој многострадалној лопти по разним интернатима посматрајући их неприметно и не рекавши никоме какво је њихово право порекло. Испоставило се да су деца сасвим нормална, с ванредним способностима, пола дечака, пола девојчица. Имали су само једну заједничку сличност: свако је на унутрашњој страни левог зглоба лакта имао младеж. Сви младежи су били различитог облика. Генетска инжењерија, биороботи итд., и т.сл. И ту су наши потомци почели да размишљају: а какве могу бити последице ове приче? Јер ништа није искључивало најмрачнији сценарио даљих догађаја. Разноврсне тајне службе будућности организовале су праћење сваког нахочета. За шта су програмирани? – ево главног питања које је мучило све посвећене. А деца су се и даље развијала, не одајући своје порекло ничим осим младежима. И кад су напунили, чини ми се, двадесет година, не договарајући се

међусобно, сви су истовремено из различитих тачака земље почели да се крећу према музеју са загонетном куглом. Притом су испољавали чуда домишљатости и довитљивости користећи сва могућа средства за достизање жељеног циља: да се физички приближе својој кугли.

Јасна ствар, ово се није свидело специјалним службама. Кад су схватили да неће моћи да зауставе или чак да прикоче ванземаљце-наход, најделотворније и најпоузданије решење се није дуго чекало – сви посланици космоса су били физички ликвидирани.

Овакав преокрет сижеа који читаоцу даје могућност да фантазира, да замисли могуће шеме даљег развоја догађаја просто ме је шокирао. А све зато што ја на превоју лакта, управо на том истом месту имам велики младеж. И нехотице човек почиње да размишља о смислу живота и о сопственом предназначењу. Хвала Стругацкима. Ову ствар сам прочитао управо у периоду кад сам постајао активан наркоман. С 20 година имао сам могућност да редовно набављам дозу-две право „крека“.

Како сам се на то одлучио? Па врло просто: питање бити или не бити за мене у то време просто није постојало. Први пут сам дрогу пробао кад сам имао петнаест година. Лекари су ми дали промедол после тешке операције ампутације ногу. Тада сам укапирао да је дрога страва. Бол, физички и душевни, који је мучио петнаестогодишњег пубертетлију, који је поднео такву трауму повукла се у други план под притиском његовог величанства кулирања.

Од тада је за мене дрога била онај забрањени и слатки плод којег увек има мало. Сваки нови дан је почињао од путовања ка мојој кугли. Као опчињен прелазео сам овај пут поново и поново. А и мистични младеж сад нисам схватао на други начин осим као обележје наркомана.

Да ли знате шта је живот наркомана? Не дај Боже да то сазнате. Нећу се превише детаљно задржавати на томе – ионако је написано јако много, а и снимљено је много филмова који дају општу представу о животу човека који је завистан од дроге.

„Кугла“ постаје онај циљ који оправдава сва средства. Сваки дан је борба. Борба да би човек прво набавио новац, а затим га потрошио што је могуће брже. Притом у овом рату никога није брига за то шта можеш, а шта не можеш. Није било никаквих попуштања богаљима или било коме.

Ма како чудно било, добро сам се сналазио на свом црном фронту. За 13 година свега три пута сам се реално кризирао. Једном свесно и два пута у затвору. Имао сам довољно свести за три месеца, а после сваке ђузе одмах сам се прихватао старог. И ни родитељи, ни жена, ни дете, које ми се, хвала Богу здраво родило – ништа није могло да ме заустави. „Капсулице“, „макић“, метадон, хероин – то ни из далека није потпуни списак дроге коју сам конзумирао ушприцавао у свој „ђавољи знак“ на руци. На крају су чак и најближи људи дигли руке од мене. Више нико није веровао да могу да се одрекнем дроге. А и ја сам се, поштено говорећи слагао с тим. Чинило ми се да је мој знак – моја судбина.

Међутим, судбина је загонетна ствар, никад човек не може да буде сигуран у то шта ће се сустрасити.

А ево шта се десило: мој млађи брат (последњи човек којег сам могао да назовем и да ништа не измишљајући отворено кажем: „Много ми је лоше, помози ми с ловом“) дошао је код мене и упитао да ли ја, стара будала, желим на крају крајева да прекинем с тим глупостима или не. „Ти не мораш, али можеш да учиниш то и ја ћу ти помоћи!“ Дуго

сам се опирао, а онда сам одлучио – дошао сам код њега на други крај града и легао сам да кризирам. Брат и његова жена су дежурали поред мог кревета, позвали су нарколога, пресвлачили су ме и хранили с кашичице, али ми се учинило да је главни и одлучујући фактор било ипак то што су се према мени односили просто као према човеку. Понекад је то тако много. Посебно кад су те сви већ живог сахранили.

Од тада је прошло годину дана. Наравно, то је тако мало у поређењу с тим колико сам „се радио“, али нешто ми говори да се више никад нећу вратити на старо.

Сад имам 34 године. Скоро цео свестан живот сам провео на путу према проклетој кугли. Кажу да искуство рата човеку смета у мирном животу. Без обзира на то негативно искуство је такође искуство и нико осим мене није крив што све ово говно цури за мном. „Боље икад него никад.“ И покушавам да уредим свој нови живот. Тражим посао, учим да радим на компјутеру, трудим се да више времена посвећујем прородици. Поново сазнајем да у животу има маса занимљивих ствари на које сам скоро заборавио. ПОНОВО САМ СЕ РОДИО!!! Нажалост, судбина не даје свима овакву шансу.

Кад сам почињао да пишем ово писмо имао сам брата од стрица. Сад га више нема. Његово величанство је на свој олтар принело још један живот.

Превелика доза.

Хајде да покушамо да помогнемо болесним људима да не пропусте своју шансу. За живот им не треба толико много: само мало вере у себе и мало поштовања са стране. Верујте ми на реч – већина га заслужује.

Денис

Стан и хероин

...У протеклом животу сам био наркоман са седмогодишњим стажем уживања дроге као што је хероин. Желим с вама да поделим своју животну причу. Зовем се Сергеј.

Имам 28 година. Родио сам се у граду Ухта, који се још назива „Северни бисер“, у Републици Коми. Растао сам у средње имућној породици. Отац је често пио због чега су се моји родитељи развели. Васпитавала ме је мајка. Као и сва деца, ишао сам у школу, нисам се одликовао неким посебним успесима. Од другог разреда било ми је занимљиво да пробам све, нарочито оно што су одрасли забранили.

Прво су то биле цигарете. У петом разреду сам се упознао с лошим друштвом и почео сам да дувам „супер-лепак“, од тог тренутка и је почео мој живот у илузијама. У осмом разреду сам већ пушио траву. Нажалост, школске године се завршавају за све. Где да наставим школовање? Родитељи су ми помогли да се упишем у шумарску школу.

Нисам баш нешто хтео да учим. Улица, девојчице, пиће, „лака дрога“ – тако сам називао траву – били су моји најбољи пријатељи. У том правцу сам грабио великим корацима, јер је ово у то време (1993.) било модерно међу омладином.

1997.г. већина мојих познаника се већ „примила“ на опијум. У кругу мог друштва такође је било неколико наркомана (назваћу их УИН – уживаоци инјекционих наркотика).

Ови људи су ми с времена на време предлагали да интравенозно ушприцам опијум, такозвану „ханку“. Али моју пажњу је привукла друга дрога, первертин, „винт“. Први шприц је имао неповратне последице: јако ми се свидело. Сва осећања су за мене била нова, у потпуности и у целини сам уронио у нереални свет. Пролазиле су недеље, месеци,

живео сам у овим илузијама, а да нисам био свестан шта се са мном дешава. Касније су се код мене појавили страх, психички поремећаји, депресија скоро да није престајала. У таквим тренуцима све ово сам гушио вотком, после чега ми је било још горе. Мајка је видела шта се дешава са мном, али никако није могла да схвати због чега практично не долазим кући.

Једном је у стану у којем смо кували дрогу био неки човек. Он је био „Цигојнер“. Имао је неколико грама опијума и понудио ми је да помешамо две дроге – наркомани то називају „љуљашка“. У мом животу је почела трећа фаза трагања за новим осећајима, и на крају се показало да је последња. На ово ђубре сам се навукао за трен ока. Сваког дана ми је био потребан новац, крао сам га од маме, позајмљивао од познаника и пријатеља, али ми је катастрофално било недовољно. Убрзо сам се упознао с Азербејџанцима који су продавали хероин, њима сам носио све – злато, технику, ствари које сам крао.

Мој живот је почео да се руши. Од мене су се окренули моји пријатељи и познаници. Ма где да се појавим доносио сам људима несрећу, патњу и пропаст. Девојка с којом сам живео плашила ме се и живела је у сталном ишчекивању новог ужаса.

Тек после четири године моја мајка је сазнала да сам наркоман. Била је у шоку. Био сам евидентиран код нарколога и отишао сам у болницу у нади да ће ми тамо помоћи да се избавим од зависности. Али кад сам изашао из болнице прва ствар коју сам урадио била је да одем на место где се продаје дрога по дозу говорећи себи да је то последњи пут. Варао сам себе, маму, своје блиске рођаке, бежао сам од себе у други град – ништа није помагало. Био сам у многим психијатријским нарколошким болницама, ишао сам на акупунктуру. Ништа није помагало.

На крају су ме истерали из куће. Истина, имао сам свој стан, из којег сам све продао. Касније сам морао да га изнајмим трговцима дрогом за хероин, а ја сам живео код познаника наркомана, по јазбинама, једно време сам живео код познанице-Циганке помажући јој да продаје дрогу.

Мој живот, а и ја сам сам се претворио у човека којег је цео свет око њега сахранио и прогласио за „неизлечивог“. Било ми је јасно да ћу или умрети од превелике дозе или ће ме ускоро ухапсити.

Спасила ме је жена која не личи на остале људе. Она је зрачила љубављу и добротом, видео сам да искрено жели да ми помогне.

Хришћанка је и јако много ми је испричала о Богу, о томе колико ме Он јако воли и жели да ми помогне. Нисам јој веровао, био ми је потребан подстицај да бих учинио први корак. И једном сам искрено замолио Бога за опроштај у нади да ће Он променити мој живот. Тада сам сазнао за центар за рехабилитацију.

Сад водим потпуно други, нов живот, пун радости, мира и љубави. Две године не користим цигарете, алкохол и дрогу. Јако ми је драго што имам могућности да поделим с другима своју радост, љубав и – слободу.

Сергеј Корјакин, Ухта

Долијао сам

Образовање – непотпуно средње усмерено, једна година ми је недостајала да завршим ПТУ, живим у рејону ХТЗ. Родитељи су некадашњи фабрички радници, били су добро плаћени. Ја сам касно и једино дете у породици. Сећам се из детињства да је породица себи све могла да приушти. Нисмо имали кола и викендицу, али су родитељи у

целини живели имућно (док нисам напунио 18 година). Мајка је много размазила своје дете, повлађивала је свим мојим жељама. У кући је владао закон: све за дете. Отац је по фабричким појмовима „пио“ (до једне литре дневно), избављао се од мамурлука, могао је и да викне – да постави дете на место. У школи се сећам како сам се међу вршњацима издвајао телесном развијеношћу. Због тога сам се више дружио са „старијима“. Бавио сам се борбеним вештинама (бокс, џудо). Оријентисао сам се на друштво старијих другова.

Старији су много пили. Кад сам ја почео да пијем, они су се већ боли, сви су их поштовали и плашили су их се. Они су тукли „фрајере“, играли су „таблиће“. Ишли су на трг (тамо где је дискотека „Младост“) да туку „фрајере“. Сви су их гледали одоздо. Сви су их се плашили и поштовали су их. Желео сам да будем такав.

С 13 година сам се први пут напио. На Дан града. После тога сам ретко пио – о рођенданима и празницима. Око 15 година сам почео чешће да пијем – испред дискотеке и т.сл.

После завршетка 8 разреда уписао сам се на „богословију“, где сам с 16 година први пут пушио траву. Напио сам се вотке, као увек, шетао сам по центру са старијим момцима (20-21 година) код биоскопа „Први Комсомолски“. У то време сам престао да се бавим спортом. Отишли смо на пијак, купили смо крзнену капу другу, прославили смо пијући, напили смо се као свиње. Отишли смо код моје девојке, тад сам се и посвађао с њом. Пијани, двојица непознатих наркомана и ја отишли смо на Журављовку, купили смо 2 пакета „доинта“ код Цигана. Са друга, који је био пијан као летва, „наркоси“ су скинули капу и „испарили су“. „Доинт“ је остао код нас. Два дана касније решили смо да попушимо, да добро не пропадне. Испоставило се да је нормално – ОК. За неколико дана с 3-4 другова попушио сам 2 пакета.

Вотка је текла као река, веселили смо се из све снаге, центар, лоповска екипа, много девојака, скоро сваки дан смо ишли на Журављовку по „доинт“ и пушили. Алкохол у то време скоро да уопште нисмо пили.

Са 16 година сам се први пут ушприцао. У то време сам око 7 месеци сваког дана пушио. Хтео сам да осетим нешто јаче. До тога сам дошао постепено. Познаници су ми говорили да је то супер. Много су причали они који су само пробали. Нисам имао познанике „у систему“. Видео са ове наркомане, мислио сам да су то „озбиљни људи“, према њима сам се односио с поштовањем. О „систему“ тада уопште ништа нисам знао. С другом који се шприцао с времена на време, знао сам где да узмем, с њим сам стално пушио (он је 7 година старији, радио је као таксиста, умро је од превелике дозе), „Зезнули смо кризу“, односно нашли смо „спонзора“, на његов рачун смо отишли, купили код Цигана „крек“ и уболи се. То је била нека малолетничка дрскост, чинило нам се, какве везе има! Свидело нам се. Даље је кренуло... Имам паре – бодем се. Одмах се променила и моја околина. Сад сам и ја општио с људима „у систему“, неки су имали скоро 40 година, имали су по неколико „ћуза“ (односно, више пута су били у затвору), „Радили су се“ у просеку с 10-15 грама. Ја сам био најмлађи у њиховом друштву.

У то време сам оставио школу, фалило ми је годину дана да завршим – досадило ми је. Омиљено ми је било да кувам и да се бодем – као хоби код нормалних људи. Данас жалим због тога. Као што болесник од дијабетеса сваког дана ушприцава инсулин, тако сам и ја сваког дана ушприцавао лек. Ту се више не ради о задовољству, просто не можеш другачије.

С 18 година сам први пут доспео у болницу (одељење 32). Признао сам родитељима да сам после сезоне баш награисао. Легао сам „добровољно“, мазнули смо пандура, зашто ствар доводи до кризе? Онда сам се до 21 године лечио 3 пута.

У 21. години сам се лечио, 8 дана сам лежао, онда сам се код куће „рокнуо“, лети се уопште нисам радио, уморио сам се, нисам хтео више оне кризе, све је постало компликованије и скупље, пандури вребају итд. У то време сам покушавао да радим – 9 месеци у обућарској задрузи, 1 месец сам пробијао дрикере на јакнама, радио сам као неквалификовани радник, као стражар, путовао по Русији, у Москву као трговачки путник. Док сам радио повремено сам се шприцао, али у систему нисам био.

С 23. године осуђен сам по члану 140, део 3, за пљачкање стана на 2 године. Изашао сам по амнестији, остало ми је још 7 месеци да одлежим. Кад сам изашао, отац је пио толико да је добио инфаркт, у болници је добио упалу плућа, умро је. Пара није било ни копејке, позајмљивали смо за лекове, за сахрану. Остало је да живимо од мамине пензије. Морао сам да легнем да се лечим.

За то што сам постао наркоман 95% је утицала околина, средина. Од детињства сам се дружио с бандитима.

Владимир, 25 година

Вратити се најрођенијима...

Удала сам се с непуних осамнаест година. Међу мојим тадашњим пријатељима сви су га сматрали најјачим, плашили су га се. Око њега се ширило неко поље, не страха, него бојазни, што је за девојке попут мене горе од магнета.

У принципу, наш живот је почео од тога што ме је навукао на иглу, а сам је убрзо осуђен због разбојништва. Разбојништво је један од најгорих чланова, робија је дуга... Остала сам сама, ускоро сам родила девојчицу. Недавно је напунила две године. Живи без мене, мајка је узела зато што сам ја наставила да се бодем и почела сам да живим с другим човеком, такође наркоманом и такође лоповом. Ни он није дуго био на слободи. Отишао је у затвор. Опет сам остала сама.

Знала сам да није могуће скинути се с игле, али сам говорила себи да сам јака и да ћу моћи. Ипак, испало је тако да чисто физички нисам могла да поднесем... могу да сварим сваки бол, али кризу, немам снаге, не могу. Иако себе сматрам веома јаким човеком.

Једном сам се већ лечила кад је ухапшен мој љубавник и више нисам имала могућности да купујем дрогу. А моји пријатељи и пријатељи мог љубавника су ме опљачкали до голе коже, оставили су ме без динара. Било ми је јасно да треба да одлучно да слоим себе. Мама ме је подржала, брат ме је подржао... А ја нисам могла. Изашла сам из болнице, доспела у исти круг – и поново сам се навукла на иглу... А сад мислим да ћу имати снаге. Најстрашнија је физичка зависност. То је пад. Нико неће остати на нивоу достојном човека, тим пре је то немогуће за жену. Буди ко хоћеш, ради у каквој хоћеш фирми, толико пара да ти буде довољно за задовољство никад нећеш зарадити. Значи, треба да идеш да крадеш, да вараш, на штрафту, да будеш отирач. Кад сам осетила да сам на ивици све сам схватила и дошла у болницу. Да се напакон избавим од овог живота, од ове зависности. Јер не зависиш од дроге – зависиш од људи који имају ову дрогу или имају пара да је купе. А ја не подносим ни намању зависност. Веома сам самољубива.

Нервирају ме све забране. Ја сам јак човек и сматрам да ћу моћи, лекари ће ми помоћи, а даље ћу сама, имам чврст карактер.

А слаби људи ако су доспели у овај круг морају наћи у себи одлучност да дођу овамо, у болницу. Иначе, ако будеш одуговлачио, постаћеш потпуно завистан, већ од себе самог, више ти самом ништа неће бити потребно, неће бити ни понижења, ни увреде да пристанеш на све и да се сагласиш са свим због „траве“. Знам шта причам, била сам *тамо*, скоро на ивици. Видела сам како је то прљаво и ниско, посебно за жене. Тамо нема ничега, нема чак ни мајчинских осећања иако се сматра да ниједан наркоман неће навући своје дете на иглу. Било је. Било је и има таквих мајки. Сама кува и боде се. А ћерка се просто боде и одмах се продаје. Односно све услуге у кући, продаје задовољство, продаје кћерку...

Или свима познати случај на Шчолковској кад се кроз прозор бацила четрнаестогодишња девојчица која се заједно с мајком дрогирала „винтом“. Очигледно видела је једног јутра себе у јасној светлости или у наступу психозе, у нападу. То је обична ствар за време психозе – жеља да човек искочи било где, да се баци, да искочи из своје коже.

Свет наркомана је сама лаж, цео тај свет се састоји од лагања... У њему опстаје онај ко је покваренији. Али они себе сматрају веома важнима, скоро изабраницима, имају врло високо мишљење о себи. Нисам могла да гледам и да слушам њихове разговоре, да се налазим тамо, да знам да сам и ја међу њима, иста таква... Али ме је држао страх од криза. Нисам могла да оставим сама, без болнице. А онима који су доспели у ову клопку и који немају снаге да се извуку из ње рећи ћу: треба себе да волите и пошгујете. Да волите и пошгујете своје „ја“. То и само то даје човеку снагу, а потребно му је много снаге, зато што је зависност нељудска. Али ако волиш себе, ишчупаћеш се.

Кад изађем одавде пре свега ћу променити круг познаника. Вратићу се онима с којима сам се дружила пре него што сам се удала, који су ме упозоравали... Али они су ми сметали, грдили су ме, кукали, досађивали, прекинула сам с њима и отишла тамо где нико од мене ништа није захтевао, само су ми нудили шприц.

Али пријатељи су пријатељи, надам се да ће ме примити. Међутим, ја им нисам учинила ништа нажао: пожалили су ме, и... вратили се свом животу. Како се каже, с пријатељима делимо све што је добро, а све најгоре – с рођенима, с блискимима.

Вратићу се својим рођенима – кћерки, мајци, брату. Све што се десило сматрам казном због тога што сам се окренула од својих најрођенијих, најближих људи. Мислим да ме је Бог казнио и да ће ме целог живота кажњавати за овај грех.

Вика Студеникин, 21 година, Москва

Пробао сам и више не желим

Лично сам само једном пробао траву у првом студењаку. Због радозналости. Због друштва. Истресли смо цигарету, помешали смо „мару“ с дуваном, направили „доинт“ и почели да пушимо у круг. Није било задовољства. Отказала ми је кичмена мождина, морао сам да пређем на ручно управљање: „Иде ми се у WC. Морам да напрегнем леву ногу, да закорачим, да је ставим на под, да пренесем тежину тела. Да подигнем десну ногу итд...“ Онда сам се упиљио у телевизор. Осећам да ми се лице издужило, просто ми се развалила вилица, уста су ми отворена, из њих капље пљувачка. Као неки дебил. Гледам себе са стране с гађењем и мржњом: за пет минута сам сам од себе направио инвалида. Од тада никад више нисам покушао да поновим: превише сам се уплашио за себе.

Последње „опрости“

Исповест наркомана пред смрт („златним шприцем“)
Штампа се по благослову јеромонаха Анатолија (Берестова)

Ускоро ће годину и по дана како сам доспео у пакао из којег је већ нереално да ћу се извући. Пошто сам свестан свих невоља, свих патњи које сам наносио својим вољеним људима око себе, схватам да ме Велики Господ није створио да бих живео овако страшним животом. Дошло је до неког квара у „систему“ и сва моја светла будућност, све моје постојање свело се само на једно – на „хероински пакао“.

Пишем ове редове и ужасавам се да прогневим Бога: јер све самоубице доспевају у пакао, а ја нисам самоубица – мене су убили, ја имам своје убице, они се зову – наркодилери, и убили су ме отровом који се зове хероин.

Пишем ове редове и гледам иконицу која стоји испред мене: „Бог мој и уповају на Него.“ („Бог мој и уздам се у Њега.“) Уздам се да ће опростити, да ће моћи... да схвати. *Спаси и сохрани (Спаси и сачувај).*

Ма што ли сад заправо цмиздрим! Па жао ми је вас, вољени моји, дивни, искрени. Колико невоље сам вам свима донео, колико суза! Ништа, практично ништа нисам стигао да учиним у овом животу за вас добро, лепо... Само сте ми ви пружили сву ону бригу, сву љубав, коју је човек могао да добије на овој планети... Не, немојте мислити да сте ме размазили, просто сте ме безгранично, бездано, најискреније, волели, дали сте ми себе у потпуности, свако од вас.

Ти моја светла, нежна мама, мамице. Какве очи, имаш, мамице моја и какву лавовску несавладиву снагу љубави према свом сину. Сећаш се, мамице моја, како смо сањали о мом будућем позоришту... Опрости ми ако се то може изразити таквим речима, заиста опрости, нисам достојан ниједне твоје сузице за мене... Мамице, ти си најбоља мама на свету, и нека је то фраза и шаблонски израз, али она је најчистија и најискренија... волим те.

Тата, ти си мушкарац, држи се! Управо тебе, човека којег сам волео, али не оном трепетном љубављу као мамицу, и тебе, мој велики и добри тата, молим да схватиш мој поступак, и ако можеш, ипак га немој оценити као поступак слабића, већ као што сам сигуран, ти си борац у животу, оваплоћење свега јаког, храброг и великог за мене, ти никад не би поступио као ја... Оче, хвала ти што сам се спасавао из твојих леђа, из твоје чврсте љубави, коју чак називам љубављу-пошговањем, из твог васпитања, због тога што си ти увек за мене био мушкарац с великим „м“, идеал мушкарца – симбол поштења, снаге, лепоте и достојанства. Хвала ти, татице, хвала. Нисам оправдао, тата, твоје наде, преварио сам те, јел’ да!/?

Бако – оваплоћење свега најсветлијег, најнежнијег, најбрижнијег – ето шта си ти за мене. Наш однос можемо да схватимо само ти и ја, сети се: „Заједно весело корачамо просторствима, просторствима...“ Ти си ми дала сву ону нежност, топлину и љубав, коју човек може да добије на земљи... Бако – ти си анђео у телу, ти си светица... Хвала ти, бако, и опрости...

Маришка, мила моја сестрице! Ти и ја смо, Маришка, ако ћемо поштено, једна целина, покривали смо једно друго пред родитељима, али те волим исто, као и ти мене, сигуран сам, душо моја, мацо моја, хвала ти због тога што си постојала у мом животу,

хвала ти „девојчице“, ти си моја, малишанка. Пратићу те из ОНОГ СВЕТА, да те нико не вређа.

САЊОК (односно ја), ни ти у принципу ниси био лош човек. Рећи ћу ти зашто ти се рука тресе и зашто ти се сад променио рукопис? Просто, сад си ушприцао свој последњи шприц.

У принципу сам био паметан човек. Весео. Волео сам живот. Занимали су ме мотоцикли, мопеди, све могуће школске игранке...

Пишем, а после сваке речи „цркавам“, односно, урађам у своју наркотичку, паклену екстазу...

Фуј, бре, како ми је мука, како ми је пријатно и како је логично... Газдарица стана у којем се сад налазим отишла је у град Твер и оставила је свом сину панталонице за радну суботу! А и ја сам имао приредбе, и ја сам тамо певао, играо. Јако ми је тешко да пишем, баш физички, а у души ми је само блага узнемиреност и само ме једно мучи: „Шта ће бити с њима? Како ће без мене? Јер ја сам побегао, и не дај, Боже, да ме доза хероина за петсто рубаља не убије и да ме некако врате у живот.“

Своју смрт сам заказао за око десет ујутру. То је зато да Ирина, газдарица куће у селу Аксењкино не може брзо да позове „хитну помоћ“ и да ме не поврате, само да умрем, иако толико тога нисам стигао да урадим, а тачније, уопште ништа нисам стигао да урадим. Само да се не деси ништа непредвиђено, што би могло да поремети моје планове. Само да ме „килер којег сам унајмио“ за својих петсто рубаља погоди тачно у циљ, само да ме убије.

Мама, оче, бако и Маришка, ја сам се потпуно свесно и при здравом разуму одлучио на ово, не кривите никога осим мене и онога ко тргује хероином. То они, проклети трговци одузимају нама, младима, живот, претварају га у слатки пакао на земљи и лишавају вас ваше деце.

Нека не мене, него њих, Бог казни за страшне злочине!

Вас, рођени моји, веома ценим и волим и управо због вас се одлучујем на овај корак, јер наша породица као нико други зна какав је вир наркоманија.

Не кривите себе, драги моји, немојте мислити да сте могли да ме спасите.

Говорим вам потпуно тачно – пред иконом самог Господа Исуса – није могуће спасити ме, сила привлачности дроге је таква, а начин живота се већ толико променио да за мене у овом животу нема спасења. Чини ми се да ће бити боље, ако отплатите четрдесет дана и ако заувек у вашем сећању останем пуначак, несташан дечарац, него да мучим све вас својим иако кратким али наркоманским животом. Молим вас, схватите ме, није могуће да се излечим: хероин је заувек као обичан ексер закуцан у мојој глави. И нема ми бекства од њега.

А ТОЛИКО ЖЕЛИМ ДА ЖИВИМ!!! Као раније, у викендици, у Бугарској, ма свуда, али без ове ПАКЛЕНЕ ТРАВЕ.

Моји најбољи, рођени, опростите, опростите, опростите... ја просто већ знам шта је хероин и ово покварено задовољство никад не могу да заборавим... Ви, мили моји, ви сте ме гајили, улагали у мене све своје снаге, сву љубав, нежност, огромне душевне и телесне снаге, притом су ми строгост и каиш за јединице у школи такође познати. Како сам дивно живео с вама у овом животу. Само ви сте могли да ми опростите, да схватите, да ме загрлите и да кажете: „Ти си наш вољени син.“

Сад ме нема с вама, и верујте, то је боље. То је заиста у дубоком смислу речи боље – не тражите оправдања, ништа не треба тражити, ништа не бисте могли да промените. Опростите ми Христа Бога ради, схватите и опростите.

Пошто сам свега свестан и све анализирам, схватам да живот којим ми је предстојало да живим – наркомански – није за мене, и ма како смешно то звучало, ја сам превише чист за њега. Иако сам био подао, прљав и кукавица за разлику од мог тате – свеједно овај живот није за мене. У последње време шприц хероина је за мене био све... Мама, ти си говорила: „Сања, ти си шкорпион, ти можеш брда да помераш,“ али видиш, испоставило се не, нисам могао, - очигледно био сам лош шкорпион, а можда с друге стране, и обрнуто, јер вероватно скупити снагу и убризгати у вену „златни шприц“ није тако једноставно, за то треба имати духовне снаге. Али да будем другачији и да живим без дроге ја такође више не могу. Опростите ми и схватите ме.

Много се бојим... Бога. Јер ја сам сујеверан и крштен, верујем у то да Он постоји, а као што је познато, самоубиство је смртни грех. Шта ће бити са мном на оном свету не знам и још се ужасно тога плашим. Још је из школе познато да се енергија ни одакле не добија и нигде не нестаје... Доспећу у пакао, али и тамо ћу заувек остати веран Богу и вама, моји мили, мили, мили....

Ове редове пишем под утицајем дроге, али вас још једном молим да ме не кривите, ма што да ме кривите: живи увек опраштају мртвима... Вас, моју породицу, немам за шта да прекорим, немам због чега да окривим, зато што сте ви сви свети...

Да, пријатељима, управо пријатељима, не познаницима, него пријатељима – Антону, Сергеју, Андреју и многим другима – хвала, момци, што сте били у мом животу, хвала судбини што нас је упознала. Увек сам знао да могу да вам се обратим у тешком тренутку и ви бисте ми увек сви као један, безусловно помогли. Пријатељство је свето осећање које се не даје сваком човеку. Дакле, имао сам среће што сам сазнао шта је друг. Хвала вам, браћо, хвала, и извините што нисам увек био с вама „анђелчићима“, али није то право пријатељство. Баш ми знамо шта значи ДРУГ! Позориште, тако ми се свиђа како звучи и како се пише ова реч – ПОЗОРИШТЕ. За мене је позориште увек било нешто недостижно и привлачно, и узвишено. Једном речју – уметност!!! Хвала људима који су ме пустили у овај занимљиви свет, у ону космичку лепоту, који су пустили мене, прљавог, ништавило од човека. И опет морам да се извињавам због тога што нисам оправдао ваше наде, ваше снаге, које сте уткали у мене, побегао сам од вас као кукавица. Желим да кажем да сам са свим људима који раде у позоришту, имао своје личне, посебне односе. Хвала им због тога што су постојали. Хвала што ме је Велики Свет Уметности примио у себе и нека ми опрости и нека ме схвати.

Сад је ноћ и до „златног шприца“ остаје свега неколико сати и мене више неће бити... Како то парадоксално звучи, као у „Драгом другу“ Мопасана, у сцени кад Форестје умире. Више ништа од тога нећу видети, ни мамицу, ни тату, ни Маришку и баку – ништа и никога нећу видети, неће ме бити.

Неће ме бити и то је право: овакви људи као што сам ја – наркомани, не треба да постоје. Можда ће неко моћи да буде срећан с дрогом, али ја не... Тешко је и очигледно бескорисно живети животом окорелог наркомана, иако се неки извлаче из овог пакла, а ја дижем руке и предајем се: пуцај у још једну жртву, убицу, продавцу хероина.

Колико ћеш још убити, ђубре?

Готово је, одбојавам последње тренутке. Сад ћу га узети са столице, узећу спремљен шприц с потребном дозом и... Узео сам овај шприц.

Шта ће бити за минут? Готово је.

Александар

Желим да живим!

Чудан је то био телефонски позив. Непознати мушки глас је упитним тоном изговорио моје име и презиме и добивши потврдан одговор рекао је да би желео да се сретнемо.

Којим поводом? Човек на другом крају жице ме је уверио да немам разлога за забринутост, да просто жели да поразговара о нечему што сам објавио.

На заказано место сам ишао с извесном недоумицом: занимљиво, шта ће бити тема разговора?.. Касније се испоставило да је за сусрет замолио млад, ту негде око двадесет пет година, мушкарац, лепо и уредно обучен, доброг погледа (верујем у тврдњу да су очи огледало душе). Само му је поглед био некако уморан, шта ли... Виталије (тако се представио неочекивани саговорник) извадио је исечак с мојим материјалом „Ниси ти купио дрогу. Ти си њој продат...“

Изостављајући низ детаља из нашег разговора навешћу само причу мог неочекиваног саговорника.

„Одрастао сам у сасвим нормалној породици. Отац је радио на руководећем положају у једној од покрајинских установа, мама је радила при војсци. Богатства у кући није било, али млађи брат и ја смо имали све што је неопходно за нормалан живот. Добро смо учили. За време школе бавио сам се спортом. Нисам постигао велике успехе у пливању, али сам постао члан клуба, физички сам ојачао. Покушавао сам да привучем брата за спорт, али се он некако није заинтересовао, отишао је у књиге.

Осим тога, и Саша и ја смо се бавили техником. Откако знам за себе отац је имао аутомобил. Дакле, он никад није возио кола на одржавање и поправку у сервис код мајстора – све је сам умео да ради. Тако смо брат и ја почели да учествујемо у таквим пословима, много смо научили. После десетог разреда уписао сам се у хабаровски „Политехнички универзитет“. Годину дана сам ишао на предавања, али некако ми факултет није ишао: мислио сам да сам погрешио у избору професије. Напустио сам школовање: запослићу се, али тек после војске. С војском сам имао среће у смислу да сам доспео у аутојединицу, што ми је било драго. После прекоманде служио сам као командир аутојединице у једној војној пошти у Приморју.

У војсци сам схватио да није требало да напуштам факултет. Али више нисам имао прилике да се школујем: пред сам крај војске отац је погинуо у саобраћајној несрећи. Невоља ме је натерала да променим животне планове. Како да се вратим за студентску клупу ако брат још иде у школу, а мама, не само да мало зарађује, него се још озбиљно разболела после очеве смрти? Мислили смо да се мама разболела због тога што пати, и да ће се њено здравље још поправити. Али, испоставило се да је све много горе: онкологија...

Укратко, преда мном се поставио задатак да издржавам породицу. Проблем с радним местом је одмах решен. Мој друг из детињства и из разреда је био власник малог, али прилично успешног аутосервиса. УСЛОВЕ је друг изложио просто и разумљиво. „Баласт“ односно, незналице и ленгови су за њега недопустив луксуз. Имам времена да научим а даље, ако докажем своју, да тако кажем, употребљивост, зарада зависи од мене. Радио сам све што сам могао, радио сам увече, нисам гледао ни кад је викенд. Тим пре што је ствар била у следећем: оно што муштерија плати за твој рад ван редовног радног

времена – практично све је твоје. И аутосервис није остајао без посла: послушност и висок квалитет рада персонала је залог популарности „фирме“. У лето 2004. године појавила се потреба да неко отпутује у Приморје да реши питање с куповином дефицитарних резервних делова. Послали су мене и то су ми предложили са спојим пријатно и корисно – да се одморим недељу дана, тим пре што је време на ривијери било одлично. Пословна питања су се решавала, премда не брзо, и безболно за посао било је времена за пријатан боравак на плажи. Овде сам се првог дана и упознао с друштвом отприлике мојих година. С момцима и девојкама за које се такође испоставило да су из Хабаровска, било је весело и пријатно. Посебно – с Марином. Она ми се јако свидела, а и ја њој. Студенткиња последње године једног од хабаровских факултета Марина се није дословно могла назвати лепотицом, али је било нечег посебног у њој. Паметна, начитана, весела. Истина, понекад се некако затварала у себе, затварала се од спољашњег света и околине. На сличан начин се повремено понашало цело друштво. Негде трећег дана је ово чудно понашање добило објашњење – нису ни имали намеру да крију да је читава ствар у опијуму... С једне стране, осетио сам изванредан шок: али с друге стране – па они су моји нови познаници. Сасвим нормални људи, неки студирају, неки раде. И ништа страшно им се не дешава... Марина је понудила да и ја пробам да се убодем. Био сам помало збуњен. Желео сам да одговорим да нема разлога. Али сам пристао попустивши пред њеним аргументом да треба једно другом да одговарамо. Једном речју, пробао сам. И свидело ми се. И ништа страшно ми се није десило. Нисам добио ништа осим необичног, занимљивог и пријатног стања.

Неколико дана касније вратио сам се у Хабаровск. Убрзо је дошла и Марина. Наставили смо да се виђамо. Наставили смо и да се бодемо. На послу је све било као пре. Долазио сам у нормалном стању, а ушприцавао сам се увече. Опијум је обично доносио неко од Марининих пријатеља. Наравно, он је коштао. И ја сам куповао дрогу за њу и за себе. И за себе сам почео да узимам резерву. Повукло ме је да се ушприцам и ујутру. Нисам себе лишавао тога... Било ми је све теже и теже да радим. Све чешће су почели да ми указују на то да муштерије нису увек задовољне резултатом мог рада. Нисам намерно лоше радио. Просто пажња ми је постала расејана, све мисли су биле заузете чекањем: само да се што пре заврши радно време и да се убодем. Ни о каквом послу увече или за викенд више није могло бити ни речи. Марина и њени пријатељи су се све више заглибљивали у дрогу. А и ја заједно с њима. Иако то нисам одмах схватио. Неки су напустили студије, неки су изгубили посао. Сви смо имали проблема с новцем. А затим се десило нешто страшно: један од момака је умро од превелике дозе. Највише ме је потресло то што се нико није посебно узбудио. Све је занимало само једно: где да набаве опијум. „Ослонац и нада“ у овој ствари сам постао ја. Али и ја сам почео да оскудевам у новцу.

Мама се брзо гасила, више није могла да хода. Узео сам жену да макар дању буде под присмотром и да има одговарајућу негу. Затим се десило оно неизбежно... То је био ударац, али добро (ма како светогрдно то звучало) што је отишла не сазнавши страшну истину о сину. Даље је све брзо кренуло низбрдо. На послу сам се трудио да радим добро као пре, али ако идеш успаван, апатичан, не идеш, него се вучеш... Укратко, позвао ме је мој друг-шеф и без колебања, одлучно је изјавио да му наркоман није потребан. Ја сам се пружио да се чудим, али је он рекао:

„Ма пусти то: имали смо већ такве варијанте.“

Морао сам да одем. Новца више уопште нисам имао. И овде се испоставило да друштву наркомана без пара уопште нисам потребан. И Марини такође, како се показало

после наше бурне свађе. И нисам имао начина да се умирим. Немам за шта да купим „средство за умирење“. Шта је криза? Непрестана зубобоља у целом телу. Човек не налази себи место, хоће да искочи из сопствене коже. Али нећу покушавати да опишем све што човек осећа без шприца. Наркоман зна шта је то, а онај ко није наркоман свеједно неће схватити. Али на пијаци сам срео Циганку с таблицом на грудима „Купујем злато“. Скинуо сам масиван прстен који ми је остао од оца. Она је бацила искусан поглед на моју физиономију и све је схватила. И „помогла“ ми је: отишла је предложивши ми да мало сачекам и убрзо је дечак донео опијум за износ који сам добио за прстен.

Он је брзо нестао. Седео сам код куће и мучио сам се. Где да набавим дрогу? Већ сам „сазрео“ да продам нешто од ствари. У комоди у ходнику нашао сам најлон-кесу с неким братовљевим стварима. Случајно сам угледао кутију „Беломора“. Али он пуши лаке цигарете! Узао сам кутију, а у њој су биле цигарете с нестандартним пуњењем. С мирисом хашиша – овај мирис сам знао. Било ми је страшно. Хтео сам да истучем, да убијем брата, јединог рођеног човека. Није доста што сам пропадам, него још и он.

Сам Бог зна како ми је пошло за руком да се обуздам. Нећу причати о чему смо разговарали. Рећи ћу само да сам признао своју невољу. И заклињао сам га да више никад не дирне дрогу док још није постао потпуно завистан од ње. А ја сам се заклео да више никад нећу то урадити.

Већ месец дана држим реч. Нико зна како ми је лоше и тешко. Јунакињу вашег материјала је кћерка подстакла на то да се врати животу. А ја желим да живим због брата. А и просто желим да живим! Сваког дана чекам вече да дође брат. Кад је он код куће лакше ми је да се држим. И он никуда не иде увече.

Хтео сам да одем код нарколога, да легнем у болницу. И учинио бих то. Али се плашим да оставим брата самог. У принципу, потпуно је јасно – или ћу се избавити од дроге или ћу пропасти. А без мене ни брат неће моћи да преживи.

Недавно сам назвао друга у аутосервис. Договорили смо се да могу да се вратим на посао. Друг је рекао: ако хоћу могу колико сутра. Али ја још нисам спреман. Још мало снаге да скупим. Зато што је сваки дан без дроге – још једна победа над собом. Морам да се спасим од те гадости. А за састанак сам замолио да бих испричао о ономе што се мени десило. Можда ће прича о мојој глупости некоме помоћи да не начини велику грешку...

*Валерије Књазев
прес-служба Регионалне управе
ФС наркоконтрола Русије за Хабаровску покрајину
Часопис „НаркоНет“*

Глава 2.

Саучесници у зависности

„Ствар је у породици“

Знате, чини ми се да проблем овде није само у самим наркоманима, већ и у разлозима који су подстакли људе на то да се дрогирају. Да, у нашој земљи је сад такав период кад су једне вредности отишле, а на смену ако је нешто и дошло, то ни из далека није оно што би човек желео – морално и добро. Нажалост, дошло је све најгоре, о чему својевремено људи нису ни размишљали, од чега сад по истеку скоро деценије не могу сви

да се одбране. Свакодневно пијанство је постало скоро животна норма, свуд унаоколо се воде разговори о сексу и разврату. Као да људи немају више о чему да поразговарају! Ситуација је следећа: замислите садашњу просечну руску породицу. У породици има једно дете, ређе двоје. Отац породице сваког дана долази кући ако не пијан, ипак врло често смрди на исто ово пиво. Мајка се после посла (ако ради) прихвата прања-спремања-чишћења. Ако се и брине о деци то је на овом нивоу: да их нахрани, да им опере, да их шљепи ако нису научили лекције. И све ређе се наилази на породице где се људи децом заиста баве, где их уче животу. Али чему дете може да научи отац-пијаница и мајка која је толико уморна од свакодневних брига и обавеза да нема снаге ни за шта кад дете донесе јединицу из школе? И ко ће у таквој породици рећи детету да је дрога зло које је тешко или потпуно немогуће победити? НИКО!

Зато сматрам да је ствар у породици, у оним блиским људима који окружују дете откако се роди.

Проблем је у томе што сами родитељи често нису спремни на разговор с дететом, на озбиљан разговор о томе шта је дрога и наркоманија уопште. Нису спремни да објасне како човек може да почне да се дрогира и до чега ће то довести. Није тајна да је данас породица практично доведена на ивицу опстанка. Родитеље брину управо насушни проблеми породице, а не то како се дете осећа у породици, његове потреба за општењем, за дружењем. Често нема управо овог контакта између родитеља и деце. И деца на страни траже оно што нису добила од родитеља. И налазе. Али у потпуно другом облику....

Мислим кад би се у породици детету на време објаснило о чему се заправо ради не би било онаквог кошмара као сад. И што пре, то боље.

Вјачеслав Наумов

Из радозналости

Већина наркомана почиње да се дрогира из радозналости. Пробати, доживети нова осећања. Моја познаница је први пут попушила „доинт“ у друштву блиских пријатеља. На питање због чега одговара да су јој обећали рајску наладу. Осим што је била одвратно расположена, досађивала се. Узрок ширења наркоманије није у националном карактеру, већ у социјалној неуређености и без обзира како то чудно звучи, у ниском нивоу живота. Низак ниво живота не дозвољава већини од њих да се реализује.

Проблем је у томе што већина људи види опасност од дроге само ако човек зависи од ње. Постоји уврежено мишљење да ако човек проба неколико пута неће имати никаквих проблема, међутим, већ после треће употребе хероина зависност достиже 100%. И то престаје да буде разонода. Многи сматрају да су хашиш или марихуана лаке дроге које не доносе посебну штету и не изазивају навикавање. Али то што су природни не чини их мање штетнима. На пример, у уљу хашиша токсичност достиже 70%. А да би се дрога избацила из организма потребно је неколико месеци. И човек који се данас просто забавља или покушава да избегне своје проблеме сутра ће имати нове, много озбиљније.

Узгред речено, постоји специјалан термин који означава лудило изазвано пушењем траве – *амок*. У преводу с малоазијског то значи „демон убиства“.

Евгенија Ланских, Хабаровск

Породица је упропаштена

Ова прича се десила пре неколико година у Обњинску, раније веома познатом градићу, недалеко од Москве, у којем је дрога последњих година, како кажу, уобичајена појава.

Да ми је то неко испричао или приказао на телевизији, ја бих се намрштио од тако јефтине приче у духу мексичких серија. Међутим, све је потврђено документима и десило се мојој другарици с факултета.

То је била весела, дружељубива девојка, волела је позориште, преферанс, страшно је волела балет итд. и т.сл. Живот је само врцао.

После московског факултета удала се за момка из истог града (обоје су са Сахалина), који је завршио за инжењера у Санкт-Петербургу, и запослили су се у Обњинску, свако у својој породици.

Била је то нормална породица, с уобичајеним проблемима и радостима. Родила су се двојица дечака с разликом од две године. Прескакали су разреде, обојица су били спортисти. Победници и шампиони на математичким олимпијадама. За време перестројке отац је да би прехранио породицу почео да се бави различитим пословима; душа му је нашла мир у међународним возњама, имао је дугачке туре, па је после купио неколико возила. Због његовог дугог избивања из куће, како се испоставило, жена је почела да се дружи с флашом, али у границама разумног.

Што је даље одмицало било је све горе. Старији син је на факултету постао наркоман, навукао се на иглу, али је диплому добио иако практично није могао да ради. За време једног у низу обрачуна с мајком која му није дала новац, а у том тренутку није имао шта да изнесе да прода – задао јој је неколико удараца секиром у главу.

Остала је жива, али је покренут кривични поступак и за момком је објављена потерница. Породица је успела да га пребаци на лечење од дроге у иностранство, скоро све паре су дали за то. Муж је покушавајући да заради више пута прекршио закон и отишао је на робију на три године у Немачку. Остала је сама с млађим сином (хвала Богу, бар је фирма давала приходе за живот), пропила се. И млађи је увучен у дрогу, и он се навукао на иглу, више није могао да студира. У покушају да спасу момка пријатељи су га сместили у болницу с перспективом даље рехабилитације у иностранству. Кад је остала сама мајка је упала у бело усијање и некако се у кући запалила од шпорета на гас.

Сахрањена је у затвореном ковчегу.

Млађи син је уз помоћ пријатеља такође послат на „лечење“ у Шпанију (вероватно сте чули за систем REMAR, тежак рад у друштву истих таквих пацијената неке заиста помаже, али већина прекида само на неко време...). Сад су се обојица синова вратила у Русију; старији је одмах ухапшен и налази се у затвору, млађи ради. Отац се вратио кући и започео је нов живот, с децом није у контакту.

За две-три године породица је упропаштена.

Размере несреће су колосалне, наша породица је такође претрпела, али да не чује зло, у овој фази смо добро прошли иако је било свега, како се сад каже „од и до“.

По причама деце и пријатеља знам да данас наркомана има у скоро сваком московском одељењу. И осим имовинског, интелектуалног раслојавања граница између микро колектива постоји и по овом принципу. Притом се деца више не боре за своје другове из одељења, прихватајући као датост њихов модел понашања и прецртавајући ове личности. Родитељи се приликом школовања деце често не оријентишу на ниво предавања, већ на то колико је школа или крај загађен наркоманима, јер све то подједнако постоји и у најелитнијим школама и на факултетима.

По мом мишљењу пораст дрогирања није условљен само економском сврсисходношћу с тачке гледишта произвођача и дилера, одсуство строгих административних мера као у тоталитарној централизованог држави (иако је, као што сви знају, наркоманија и тада постојала у свакодневном животу), већ у незадовољству индивидуа друштвом. То изазива или жељу да се добије „све и одмах“, бекство у илузију због тога што је то немогуће, или свесно одрицање, или просто презасићеност животом и жељом да се освоји свет. Свест *џабалебароша* која се упорно усађује, оријентисаних на добитак, а не на тежак и понекад досадан рад који нажалост често не доноси жељене плодове; неумеће да се човек супротставља животним тешкоћама – ево ороза који доводе до „наркотичког пуцња и погађања“. Плус личне драме пубертета, жеља да се „буде као сви“, недостатак љубави у породици и одсуство свести о могућој, дубоко индивидуалној физиолошкој неповратности корака.

Није могуће борити се поукама против ове напасти, јер у одређеној фази човеку није важан ни његов сопствени живот (на речима, али инстинкт самоочувања ипак делује), ни мишљење некада вољених ближњих. Не сме се веровати ниједној речи наркомана у светлим тренуцима, да је он и сам одлично свестан свега. Једини реалан модел који делује – јесте допрети до човека да без обзира на све њега (болесног, ђубре) ближњи и даље воле; нико нема намеру да се мири с његовом сопственом аутодеструкцијом. И или он САМ почиње да се бори (у чему се неки максимално труде да му помогну) или се он САМ обрачунава с овим животом настављајући да се бави истим тим, што ће га неизбежно одвести на онај свет. Али не треба тамо вући и друге живе људе.

И. Соломоник

Мање либерализма у борби против наркоманије!

Иако имам већ преко 60 година тек недавно сам се сусрео с проблемом наркоманије кад сам замољен да радим као преводилац за младог странца који је ухапшен због тога што је преносио дрогу преко аеродрома „Шереметјево-2“. Сад је осуђен и налази се на издржавању казне у једном од затвора у Молдавији.

Неки моји познаници сматрају да се проблем наркоманије може решити путем легализације такозване „лаке дроге“. Чврсто сам убеђен да је преступно попуштати наркоманима.

Пре свега сматрам да треба да преузмемо искуство Кине, Сингапура и Тајланда. Само што за дрогу, односно њено ширење и уживање не треба убијати, него конфисковати имовину криваца и слати их на принудне радове. За одбијање помоћи да се ухвати наркоман или дилер дроге треба предвидети строгу и јако велику новчану казну. Судски процес у вези с дрогом треба упростити и убрзати. Пре свега било би добро да се направи списак наркотичких препарата чија се употреба кажњава по закону. За дрогу треба кажњавати много строже него за убиство, пошто се убиство понекад може објаснити неким разлозима. Наркоманија се мора сматрати злочином против човечанства.

Такође одлучно треба пресећи покушаје пропаганде наркоманије на телевизији и у радио емисијама. Лично сам чуо како је један аљкави „посленик уметности“ (чини ми се да се презива А. Тројицки, ако не грешим) изјавио с телевизијског екрана да лаке дроге сматра мање штетнима него јака алкохолна пића. С великим степеном вероватноће може се претпоставити да је и он наркоман. Овакве изјаве су недопустиве, за њих би требало одредити веома високе казне. Власнике ресторана, барова, кафића и других установа у

којима је примећена продаја или употреба дроге или у којима су примећени људи у стању опијености дрогом, треба први пут казнити веома великим износима, а други пут – слати на принудне радове с конфискацијом имовине. Тада ће они сами постати заинтересовани да помогну да се победи наркоманија.

Посебну пажњу треба посветити хапшењу нарко дилера на граници. У неким случајевима би их требало стрељати на лицу места, претходно усагласивши то с властима одговарајућих држава.

Мање либерализма у борби против наркоманије! Нека нас Европска заједница осуђује. Холандија је упропаштена земља пошто је у њој однос према дроги недопустиво либералан. Требало би строго контролисати кретање и контакте на територији Русије грађана (укључујући и дипломате) држава као што су Таџикистан, Туркменистан (објављена је вест да диктатор Нијазов употребу лаке дроге сматра корисном), Авганистан, Пакистан, Холандија, Колумбија и неке друге. Овај списак ни из далека није потпун.

Пре свега треба да откријемо наркомане међу преганоцима масовне културе и да их лишимо права на стваралачку делатност јавно навевши њихова имена. Нека иду у Холандију. У средње школе, гимназије, лицеје, на факултете треба увести свеобухватне тестове на дрогу не водећи рачуна о вапајима родитеља и правобранилаца. Исто треба радити на местима за масовни одмор и по летовалиштима. Од људи који купују карту за авион и воз треба захтевати потврду нарколошког диспанзера. Уопште, без потврде нарколошког диспанзера не треба примати ни на који посао или дозвољавати кандидатуру на изборну дужност (неки наши посланици изгледају као наркомани). Требало би у појединим случајевима блокирати излазе из дискотека и с рок-концерата и откривати наркомане међу гледаоцима.

Посебно прижљиво треба подвргавати нарколошким тестовима лица која предају молбе у општину за ступање у брак и жене у породицима.

Не мислим да су предложене мере престроге. Оне су потпуно спојиве с поштовањем опште прихваћених слобода и права човека. **Ако се ништа не буде радило човечанство ће деградирати и пропаће.**

Да ли да се угледамо на... Холандију?

Што се тиче личног искуства ни ја ни моји познаници се не дрогирамо, али у улазу моје зграде од превелике дозе су умрла већ двојица наркомана-скитница, разбацани су шприцеви, деца се плаше да уђу у школске тоалете, у њима се ушприцавају ученици старијих разреда. Кад човек сврати у апотеку, често наиђе на „слоу-моушн“ људе који купују искључиво шприцеве.

Сад нешто о срећној Холандији у којој је дозвољена марихуана. Историја познаје примере деградације цивилизације због злоупотребе наркотичких средстава. Цивилизација Инка је пропала због коке, Арапски калифат, Османско царство и Кина због опијума. Ватрена вода је истребила на стотине афричких и индијских племена у 17-19. веку. Алкохол је постао главни узрок успореног развоја не само Русије, већ и Пољске, Финске и Украјине...

Холандија није изузетак. Откако је Холандија дозволила „лаку“ дрогу њен економски приход стално опада. Инвеститори се плаше да улажу у наркомански рај. Треба видети у шта ће се претворити Холандија за две-три генерације. У марихуани има 10 пута

више канцерогених смола него у дувану. Они који пуше марихуану дуго времена не могу да препричају по сећању кратак текст. Осим тога, стручњаци Министарства здравља наводе да пристрасност према овој дроги повећава ризик од развоја шизофреније. Највероватније ће за пет-десет година и Холандија укинути свој закон о марихуани, у оквиру довођења држава на заједнички именилац.

Борба против нарко мафије треба да постане главни задатак ФСБ-а, МУП-а, Министарства здравља, целог друштва. Нестабилно стање Русије диктира потребу предузимања строжих мера од оних које су прихваћене у срећнијим земљама. Нисмо у ситуацији да се глупирамо и угледамо на тренутни либерализам Холандије.

В.Селезњов

Из прича родитеља деце-наркомана

„До извесног узраста није испољавао неко своје незадовољство према мени. Да, сад ми говори: „Мама, превише си ме притискала“. Али он ме је слушао. Ја сам говорила, а он је радио. Држала сам га тако строго.“

Из прича родитеља деце-наркомана

„У детињству је био врло миран, послушан. Ако му кажеш немој то да радиш, неће то радити док му не дозволиш.“

Свако дете мора да зна да је неке потребно

Данашњи бум наркоманије је једна од појава системске кризе у нашем друштву. Показало је да су деца у пубертету узрасна категорија која је измакла пажњи. Родитељи су поставивши дете на ноге у буквалном смислу речи, поверили школи и почели су да се баве борбом за опстанак.

Школа је забринута због истог проблема. Стимуланс за учење постаје све слабији: као прво, на факултет ће се уписати само најспремнији (код нас су то „вуковци“) и они за које ће родитељи моћи да плате. Као друго, не привлачи све перспектива да постану правник-економиста-програмер, живот је разноврснији од седења у канцеларији. Могућност да се квалитетно испуни своје време постаје све скупља. Занимљив хоби, спорт, разонода, чак и посао – све то је за многе пубертетлије проблем, често материјалне природе.

У омладинској средини култивише се стил чији саставни део представља лака дрога која „није страшна“. На формирању оваквог стила ангажовани су и музика, и филм и књижевност. Не желимо да мислимо да они испуњавају „социјалну нарудбину“ заинтересованих кругова, очигледно, просто „одражавају стварност“, али на крају **настаје врло привлачан и модеран лик младог јунака који смело и са стилем иде по оштрици ножа, који је осетљив и рањив, који се не плаши за свој живот, који је спреман на све, накакав савремени самурај.**

Овome треба додати особености психологије адолесцента и клијент за нарко дилера је спреман.

Јасно је да ћемо се из кризе и њених последица извлачити дуго, друштво неће брзо моћи да понуди својој омладини достојне идеале и животне циљеве. Не можемо озбиљнима да сматрамо покушаје да се дође до новца и власти. А засад **свако дете мора**

да зна да је некое потребно. Ако то није мама, макар нека је социјални радник или неки шефови-спонзори, или очеви-командири из суседне војне јединице, или свештенослужитељи у храму у који је бака ишла.

Човека не треба само хранити, већ и разговарати с њим о њему самом, о његовом животу, о његовим проблемима. Чини ми се да овде може бити веома користан покрет волонтера-добровољаца, који се сад оснива у нашем граду. Деца могу да нађу убедљивије речи за своје вршњаке.

Треба мењати методе антинаркотичке пропаганде. Тешко да се ефикасним средством може сматрати конкурс за плакате који се одржава међу студентима. Биће више користи ако ноћни клубови почну да проглашавају себе за „територију без дроге“ и реално ово остварују.

Да би се сачувало друштво мора да штити своју децу од заразе. Треба користити и силу кад се ради о реклами дроге у свим видовима и облицима. Добро би дошла и одговарајућа цензура.

Н.Лебедев, Владивосток

Из прича родитеља деце-наркомана

„Он је тако попустљив, благ, није ми падало на памет да ће бити исто тако попустљив у друштву, да се њиме може тако лако управљати. Мислила сам да знам све о њему.“

„... Никад се није свађао с родитељима“

Од срца срцу

(из преписке родитеља)

„Добар дан, Т. Добила сам Ваше писмо у којем молите за савет у вези са сином-наркоманом.

Вероватно немам права да Вам дајем савете медицинског, а још мање духовног карактера, али могуће је да ће Вам моја прича помоћи да сами нађете пут којим треба да идете како бисте помогли сину.

Мој син је имао 15 година кад сам сазнала да се дрогира. Прво је то била „трав“, касније је почео да узима друге, јаче и страшније дроге, укључујући и хероин. Било ми је страшно! Читала сам много литературе о овој болести и све више ме је обузимао страх за сина.

Једном ми је заова, знајући за несрећу у нашој породици дала да прочитам књигу неког америчког аутора, под називом „Дејвидова мајка“. У њој је описан живот једне америчке породице која је имала исту несрећу као и ја – њихов син је био наркоман. Жудно сам је прочитала у нади да ћу преузети искуство избављења од овог кошмара у којем је била сва моја породица. Читала сам ову књигу и запажала како су биле сличне ситуације у мојој породици и у оној, америчкој. Читала сам како је мајка несрећног Дејвида водила по лекарима-психолозима, како је предузимала друге мере да спаси сина. Како су се у вези с овом несрећом развијали њени односи с мужем. Све је било тако слично! Читала сам у једном даху у нади да ћу наћи излаз. Признајем да сам чак прелистала неколико страница како бих што пре добила рецепт. Али авај, књига се завршила тако што је после свег овог мајчиног труда, неиздрживих потреса, нада, новца

који је потрошен на синовљево лечење, после дуготрајне ремисије он опет почео да се дрогира... Толико сам плакала! Била сам близу очаја. Али Господ (то сам тек сад схватила) ми није дао да паднем у очај до краја.

Син се из дана у дан заглибљивао у живот наркомана. Крао је новац из куће. И не само из куће... Јурцао је тражећи дрогу, био је зао, груб, неиздржив, лагао је, и то мајсторски, вешто. Понекад сам веровала, али сам увек бивала преварена.

Наставила сам да тражим помоћ. Ко ме све нисам обраћала! Син се лечио у обичној нарколошкој болници, Институту за наркологију, две године се лечио код приватног лекара, дошла сам до главног нарколога Москве. Са свим лекарима разговор је почињао од питања: „Да ли знате да је Ваш син наркоман до краја живота, то је неизлечиво. Само 6% људи болесних од наркоманије се лечи.“ После таквих разговора падала сам у очајање, али се оно повлачило и ја сам се надала. Чему? Тада нисам знала. Али сам тражила, тражила, тражила. А онда сам се уздала у себе и у лекаре. Сав новац који смо имали у кући потрошен је на ову наду. Имали смо велике дугове.

Једном сам се, по милости Божијој, обрела у храму Сретења иконе Владимирска Мајке Божије у Сретенском мушком манастиру. Он се налази у самом центру Москве, недалеко од Лубјанског трга – расадника дроге. Овај манастир с маленом црквом, која је једноставно, али с укусом уређена, био је мало дивно острво спасења у грешној Москви и осетила сам потребу да идем тамо где ме је вукло. Убрзо се појавила жеља да исповедим поступке које сам учинила у животу, који су ме оптерећивали, који су мучили моју савест. По савету свештеника којег сад сматрам својим духовним оцем спрема сам се за исповест, прочитала сам књигу архимандрита Јована (Крестјанкина) „Искуство грађења исповести“ и поново и опет сам проживела свој живот. Било ме је неиздрживо срамота! Али сам осећала да то треба да учиним, желела сам то! Притом сам одједном схватила да сам сама крива због тога што ми се син упропаштава, без обзира на то што су лекари говорили да су време и друштво узрок трагедије. Са стидом и тешким осећањем кривице пред Богом и децом говорила сам себи и на исповести да сам ја крива и да се кајем због тога што је сав мој живот био празан и бесмислен, јер је протицао у бригама за телесно здравље, материјално благостање породице, нисам се бринула ни за свој, ни за духовни живот своје деце. Очигледно, управо то и јесте узрок вечног „проблема отаца и деце“. Ако породица живи духовним животом, родитељи и деца имају нешто заједничко – веру, заповести Божије, смисао живота на земљи.

Кајала сам се. У међувремену је син дошао до самог „дна“. Починио је два злочина. Али по милости Божијој није био у притвору до суђења, иако је требало да буде, јер су злочини спадали у тешке. И наставио је да се боде, боде, боде.

Секирала сам се толико да нисам осећала да живим. Једном сам после посла кренула кући, али сам дошла у храм. Од тада сам почела свакодневно после посла да одлазим тамо. Молила сам се и молила сам све свештенике, монахе и искушенике Сретенског манастира да се моле за њега, молила сам просто добре вернике који ми нису дозвољавали да паднем у очај, подржавајући у мени ватрицу наде, да се моле. А сина сам, без обзира на све волела толико јако, као што га нисам волела чак ни онда кад је био мали и добар. Увек сам га чекала; кад год и у каквом год стању да дође кући. Свакодневно сам га мазала светим уљем, давала сам му свету воду да пије, да поједе парченце просфоре, кропила сам светом водом стан који је свештеник осветљао. Притом сам често говорила сину да ће га само Господ и Мајка Божија спасити, да ће се то сигурно десити и да не сумњам у то. Обично је у то време плакао.

Муж и ја смо се венчали након тридесетогодишњег заједничког живота. Заказивала сам по четрдесет молитава у манастирима, писала сам писма Соловјецком, Псково-Печерском манастиру, ишла сам код оца Кирила с молбом да се моли за сина. Ишла сам по московским храмовима у којима има чудотворних икона, молила сам се, давала милостињу.

Једном ми је свештеник у разговору рекао: „Благодарите Господу за све.“ Ужаснула сам се и нисам га схватила, али сам му веровала и кад сам дошла кући наврле су ми сузе, благодарила сам. То сам чинила свакодневно, али ме је мучило питање: „За шта се захваљујем?“ Ускоро ми се у рукама наша књига архиепископа Луке „Сила се Моја у немоћи остварује“. У њој сам причитала једну од његових проповеди – „Узми крст свој и иди за Христом.“ Тек тада сам схватила за шта благодарим Господу. Дата ми је Његова велика милост. После тога је моја захвалност потицала из дубине душе. У својим молитвама престала сам да молим Господа за било шта конкретно, него сам једноставно говорила: „Госпode, ништа не могу да учиним да спасим сина. Предајем га Теби. Спаси га путевима које сам знаш.“ Стално сам говорила Исусуву молитву којој сам додавала: „и... и спаси сина мог“ и чак сам је викала кад сам ишла на посао и кад није било никога унаоколо, викала сам је у метроу, где је била бука од кретања возова и нико ме није чуо осим Господа.

И догодило се чудо. Мој син је почео да иде у храм, да се исповеда, да се причешћује. Цео Сретенски манастир се молио за њега. Молили су се на Соловкима, молили су се у Печорама, молили су се старци. Господ је услишио ове молтиве.

Суђење сину је било заказано за више од годину дана после злочина који је учинио. Не сумњам да је у томе деловао Промисао Божји, јер је то време дато за покајање и молитве. Још једно чудо: суд је заказан за 3. јун – дан Владимирске иконе Мајке Божије.

Син се не дрогира преко годину дана. Ради. Празнину у души коју је испуњавала дрога заменила је вера у Бога и оне радости и тешкоће које осећају верници. Оженио се дивном девојком.

Лекари уз помоћ лекова и других познатих медицинских начина и средстава не лече наркоманију, већ само на извесно време изводе човека из болесног стања. У Перуу су медицинари смислили операцију на одстрањивању оног дела великог мозга који утиче на жељу за дрогом. Пацијент се дрогира већ након годину дана. Јер, душа му је празна!

Не очајавајте! Верујте у синовљево спасење!

Из прича родитеља деце-наркомана

„Био је послушан, узоран, добар дечак, никад није било проблема с њим, с њим ми је било лако. Лако сам га контролисала.

...Али, лако је потпао и под утицај друге деце.“

Олењка

Ево, људи некуд јурцају, секирају се и што цене расту и због разноразних избора, а мени све то изгледа као потпуна глупост у поређењу с оним што сам преживела за оних пола године у току којих је моја кћерка, Олењка, са седамнаест година, на моје очи умирала, а ја ништа нисам могла да учиним. Јурила сам, трчала, вукла сам је по лекарима, а она је само понављала: „Оставите ме на миру...“ Измршавела, очи јој час горе, час су

мутне, дланови су јој вечито влажни... И стално је молила са сузама: „Мамице, сунашце моје, спаси, дај ми парица, иначе ћу умрети... Последњи пуг... Као за лек.“ И чије срце то може да издржи? И давала сам јој колико сам могла... Стално сам убеђивала себе да је то заиста последњи пут, да је стварно као лек...

А почело је од тога што се упознала с дечком. Згодан момчић, фин. Звао се Јура. Свега пет година старији од моје Олењке, а већ је кроз два рата прошао. Прво Чеченија. Онда Југославија.

Укратко, ништа конкретно не знам, само је дошао кући тако одрастао, не као сви жутокљунци, и живот је знао, и умео је добро да цени... Прихватили смо га као рођеног сина. Нема везе, мислили смо, што Оља има само 16 година, физички је потпуно одрасла, дечаци су је јурили од петог разреда, цео наш улаз је и дан-данас исписан различитим рукописима, варијацијама на тему: „Олга, волим вас!“

Разуме се, нису ми се свиђала ова удварања. Стално сам се плашила, заљубиће се девојчица, изгубиће главу, а за овог се чинило да је добар момчић. Ослонац. Јер наш тата, мој бивши муж, ево шта је направио... Скоро двадесет година је провео са мнош, троје деце смо изродили и одједном је нашао другу породицу. Своју децу је оставио, сад васпитава другу девојчицу. Ето шта се све дешава....

Касно је да анализирам чија је то кривица, можда и ја у нечему нисам у праву.

Само, кад ми се десила ова несрећа с мужем, Олгу, она нам је најстарија, татина љубимица, као да је неко заменио. Секирала се, плакала је, себе кривица, а ја глупача нећу себи опростити ни на самртном одру – на њој сам своје зло искаљивала. Љутила сам се, викала: наша си за ким да патиш, заборави оца, он је подлац – издао је најсветије... Касније, у диспанзеру за наркомане, психолог ми је објаснио да овим речима ништа нисам могла да поправим, само сам дотукла своју кћерку. Јер дечја душа је тако направљена да деца не смеју да мисле да су им родитељи лоши... Тата, сваки, у принципу, мора бити добар. А што је поступио као последњи..., то је требало претрпети, а девојчици рећи да и најбољи људи могу да погреше... „Кад порастеш, немој да радиш као он...“ И то је све.

Али, како је, реците ми, добар, овај муж, ако је хајде мене, ја сам му гора од најгорег непријатеља, али своју децу казнио с 11 хиљада долара. Поставио је услов: нећу се одрећи станарског права док ми не купите стан у Болшеву (тамо је тада радио)... Продала сам све што сам могла, викендицу коју су ми отац и мајка оставили, монтажну гаражу, стару „ладу“, још први модел, узгред речено, најсигурнији. Добила сам 8 хиљада. Кажем, остало ћеш сам додати.. Имаш руке и ноге. Паметан си... А он ће ми: ако за две недеље не вратиш дуг (!!!), продаћу свој део стана, направићу вам комунални стан...

А његова жена, она нова, није била будала, није журила да га пријави да живи код ње. „Имаш своју собу, остани у њој...“

Нашла сам се у скоро безизлазој ситуацији. Нисам имала одакле да узмем паре. Од страха сам отворила фирму... Истина... Дан и ноћ сам радила, копрцала сам се, одвајала сам од уста, само да не изгубим, само да у потпуности сачувам стан за децу. Запустила сам децу... Олги сам остављала млађе, а она, девојчица моја, потпуно се затворила. Тиха, тужна. Жалила сам је, али сам мислила да се секира због мене и због оца... И много сам се уздала у Јурика.

Ни на памет ми није падало да постоји невоља као што је дрога. Мислила сам да *тако нешто* мом детету просто не може да се деси. Било коме, само не Ољи. Она је од детињства увек била мирна, тиха, послушна.

А знате ли ко јој је дао прву дозу? Управо Јура. Испоставило се да се он на ову глупост још у рату навикао. И он је, што је најодвратније, дао Олги „траву“, онда кад јој је у души због оца био потпуни мрак. А тада јој је било мало лакше. После је опет дошла туга и опет је пушила траву, чинило се да је поново попустило. Што је време више протицало све је више пушила. А ја ништа нисам сумњала. Дуго. Тек кад смо отишли последњи пут на нашу викендицу, да се опростимо од куће и баште, Олењка је тамо провела три дана без дроге и тако ме је уплашила! Одједном је сва поплавила, била је ни жива ни мртва, једва смо је довели до Москве. Тек тада су ми лекари отворили очи: „Јака физиолошка зависност од дроге. Стаж око годину дана.“ Ето ти сад!

У диспанзеру су јој помогли око кризе. Дали су јој осам инфузија. Затим су обавили рад, информативни. Психолог је прво разговарао с Ољом, онда са мном, па с обема. И онда су ћерку пустили из болнице. Убрзо је отишла од нас. Преселила се код Јуре да живи. Клела се да се он одавно не дрогира. „И ја ћу оставити, само ћу узети последњи пут, као лек, да ме поново не боли...“

Али наркоман и јесте наркоман зато што просто не може да не лаже. И моја Олга, поред све своје урођене истинољубивости и поштења, постала је таква. Лагала је, измишљала, просипала је обећања. Само да јој неко не одузме задовољство, само да је оставимо на миру.

Тада сам одбацила гордост, назвала сам мужа, а он ће ми: сама си, каже, крива, сама си их распустила. Ипак је дошао. Седели смо, разговарали, размишљали... Муж ме је строго изрибао због тога што сам жалећи ћерку давала паре за дрогу. Одлучили смо да покушамо на други начин – да узмемо приватног нарколога. Отишли смо код Олге и Јуре, а они нам кажу: „Оставите нас, ми смо срећни...“ Тада као да сам изгубила памет. Чак сам ишла код биоенергетичара, кодирала сам по фотографији ћерку и зета. Сликали су се заједно... Живи, здрави, радосни.

А једне вечери је зазвонио телефон. Туђ, равнодушан глас: „Да ли ту живи та и та?“ и говори моје презиме. „Да, кажем, живи,“ а срце ми се цепа. Знам, дошла је невоља, али се стално надам, можда ће ме заобићи. А глас ми каже: „Ваша ћерка...“ Укратко, позвали су ме да препознам тело. Тачније, тела. И Јура је погинуо. Завршио је живот самоубиством. Скочио је са седмог спрата. Зашто, због чега, сад више не можемо знати.

Само ме једно држи сад на овом свету – син Кирјуша и ћерка Полењка. Чак је и име моје најмлађе за мене постало вечна бол. Подсећање на Олгу. Намерно смо јој тада тако дали име, да се римује: Оља и Поља.

И ма куда да идем, ма шта да радим, свуда ми се привиђа Оља. Као, иде испред мене у гомили, ево сад, још корак и стићи ћу је, зауставићу је, вратићу је... И још сам страшно почела да се бојим за моје друго двоје деце. Јако. **Знам, нема ничег горег од те дроге, кад ево, седи испред тебе твоје дете и умире, само себе убија, а ти си наводно близу, али си тако далеко, да не само не можеш да помогнеш, не можеш ни да вичеш толико да те чује...** А она гледа кроз тебе, поглед јој одсутан, клима главицом као клатном, горе доле и понавља само једно: „Нећу да живим тако као ти и отац, у лажи...“

Записала Јелена Григорјев

Имам двоје деце: од 16 и 10 година. Као нормалан родитељ схватам да ако пустим децу на улицу, ако им не будем посвећивао родитељску пажњу, имам све шансе да добијем децу наркомане са свим последицама које из тога проистичу. Зато сматрам да се

деца не смеју остављати ван породице, да се не смемо откупљивати од њих поклонима.
Потребно је више родитељске пажње и учествовања у њиховом животу.

С.В.Абрамов, Аљметјевск

Радим у градској библиотеци и видим какво интересовање ова тема изазива код читалаца.

Жао ми је што нико не зна колико је у овом смислу велик допринос библиотека. Чудно је што је чак на државном нивоу тако моћан информациони ресурс као што су библиотеке просто заборављен и није укључен ни у један „антинаркотички програм. Ми покушавамо да учинимо нешто на локалном нивоу. Наш град спада у систем ЗАТО (односно, засад је затворен). Са затварањем војних предузећа и опадањем животног стандарда и нас је преплавио талас наркоманије. Сад смо најгори град у области у овом смислу.

Ева Оруцев, главни библиотекар МУК „ИБО“

Из прича родитеља деце-наркомана

„...За њега није било никаквих органичења у животу, можда сам и ја за нешто крива. Увек сам се трудила да га заштитим од физичког рада. Боловао је, зато смо га увек чували. Није имао никаквих обавеза у кући.“

Издржати неиздрживо

*Две жене су седеле поред ватре,
Једна је личила на мене,
Друга је просто копија тебе,
Две жене су седеле на граници...*

Преда мном седе младе жене, личе као јаје јајету. Старија је моја бивша другарица из разреда. Млађа, њена кћерка је сад већ моја ученица. Судбина им је припремила тежак удео. Али како гласи јапанска пословица: „Истинско стрпљење је издржати неиздрживо“.

Почетак страшних догађаја у животу наше породице била је мамина и бакина смрт. Оне су погинуле у саобраћајној несрећи: у прилично великој брзини на колима је пукла гума. За воланом је био мој брат Гриша. Бака је погинула на лицу места, мама је живела још девет дана. Гриша је прошао само с неколико модрица и лаким страхом. Почео је бесконачан низ сахрана, девет дана, четрдесет дана... Од дана кад је мама умрла тата је постао други човек: од тада он просто тавори...

Мама је имала сложен карактер: све је држала у себи, и било је прилично тешко ступити у било какав контакт с њом. Поред све своје добротe, била је потпуно довољна себи и брат и ја смо однос с више поверења успоставили с оцем – с њим је било једноставније, он је био отворенији. Родитељи су се дуго година разводили: тата је покушавао да се ожени, разводило се, он и мама су једно другом нешто доказивали... На крају је тата схватио да нема никога ко би му био ближи од маме и нас. Управо на кратко пред њену смрт моји родитељи су се поново „окренули једно према другом“ и

предложили су баки да се пресели код нас. Моја кћерка Маша је тада имала 3 године, ја 26, Гриша 19.

Тема погибије наших блиских била је табу-тема за нашу породицу. Вероватно, чак ни у дубини душе отац брат и ја нисмо хтели да разматрамо ову трагедију. То је била ситуација у којој се ништа није могло порменити. Дају ти нешто као чињеницу и ти треба поново да учиш да живиш с тим.

Тата је пао у кревет, а убрзо после тога је почео да пије. Гриша је после онога што се десило прилично дуго био неспособан за рад. Мислим да је кривио себе за оно што се десило. То је у многоме било повезано с закључком експертизе која је била двосмислена: да ли је постојала фабричка грешка или се просто излизала гума. Зато мој брат није могао да не размишља о томе би се, да је проверио гуму раније – можда могла избећи несрећа. (Мада сам ја као возач сигурна да чак и с новом гумом може да се деси саобраћајна несрећа). Једном се брат излануо: „Знаш, живим с осећањем да ме је мама тада буквално на силу избацила из кола. И *управо* зато сам остао не просто жив, него уопште нисам настрадао.“ (Без обзира на то што су због несреће кола била потпуно слупана!) И то је било једино што је отворено рекао за све ове године.

Затим је наступио период некакве „смрзнутости“. Као да смо „замрли“. Живот је ишао својим током... Ја сам радила. И брат: у том тренутку је имао своју фирму и одлично је напредовао у свом послу. Отприлике након пола године-годину све је почело да се руши. Гриша је имао проблема, они су се множили: дугови, невраћени кредити итд. Ништа није причао сматрајући да све треба сам да реши.

Лаку дрогу као разоноду „уживао“ је и раније (од 18 година), али крајње ретко. Уосталом, первертин (такозвани „винт“) који је понекад узимао, не може се назвати „лаким“. Својевремено су га, колико ми је познато, пронашли наши лекари за војне потребе. Овај проналазак су војна лица користила у ситуацијама кад је човеку било потребно да се максимално концентрише и да пружи максимум свог физичког и интелектуалног потенцијала. Ефекат његовог деловања је такав да човек 2-3 дана не једе и не спава, наступа период невероватне активности. Нешто га како се каже „гура“. Реакција наступа 2-3 дана касније: човек много једе и спава. Ако се „винт“ често користи врло брзо се човек „откачи“: почињу аудио и визуелне халуцинације, чини му се да га неко прогања итд. Ова материја се врло лако може набавити. Она се кува у кућним условима; има такозваних „винтованих“ станова у којима живе људи који тако зарађују за живот.

У то време у кругу у којем се кретао мој брат била је нормална ствар „уживати“ дрогу. То су биле године почетка перестројке – време лаког новца. „Предузимљиви“ млади људи од неких 17-22 године имали су могућности да релативно лако и брзо зараде новац и време да га лако потроше. Ова омладина је живела врло „похлепно“ – хтели су све да пробају. Дрога је била део њиховог слободног времена. И сама сам прилично дуго живела у тој средини, али ниједном се у мени није појавила жеља да пробам. У себи то називам „развијеним инстинктом самоочувања“. Као прво, навикла сам да верујем штампаној речи: ако је у часопису написано да конзумирање дроге води до зависности од ње, значи да тако и јесте. И делим мишљење стручњака о томе да сваки човек има своју дозу „навикавања“: некоме је довољно да се убоде једном да би постао завистан, а неко се „навлачи“ дрогирајући се годину дана. Пред очима ми је маса примера на колико различитих начина ово може да се одвија. Мене је у великој мери зауставила мисао: да ли ћу касније имати довољно снажну вољу да прекинем? Као друго, видела сам многе „навучене“ „винтове“ с безумним избуљеним очима, раширених зеница, отромбољених

усана, који су се налазили у стању психичког „трипа“ кад почињу халуцинације, „хероинце“ кад седе и балаве. Благо говорећи, изгледали су непривлачно и то у мени није изазивало ништа осим гађења.

Како је време одмицало уверила сам се у то да ми чак ни алкохол не даје онај вентил који нам је неопходан у нашем динамичном животу. За мене су то спорт – књиге, дружење с пријатељима, дете... Тим пре што је моја кћерка због околности дуго расла далеко од мене и желим да надокнадим године које смо пропустиле без своје кривице.

У то време кад се Гриша већ добро „навукао“ на дрогу и кад је то постало наш животни проблем, тата се пензионисао и решио је да живи у викендици. Дуго времена сам крила од њега да му је син наркоман с подугачким стажем. О томе сам му испричала тек после Гришине прве превелике дозе, која се одвијала на моје очи кад га је с оног света враћала „хитна помоћ“. Тада сам схватила да брат може да умре у сваком тренутку. И боље је ако тата за то буде морално спреман. За мене је то био период апсолутног очаја: у нашој кући је била права јазбина с бесконачном гомилом људи који су лутали по целом стану. Плашила сам се за седмогодишњу Машу, била сам принуђена да је дам у интернат, где је провела 6 година. Суботом и недељом сам је узимала и одлазиле смо код некога у госте. Проблем је био још већи због тога што се мој муж (и Машин очух) Олег, дружио с Гришом и с времена на време су заједно „уживали“ дрогу. Било ми је јасно да је бескорисно да им се то забрањује: они ће свеједно наставити то да раде, само мени иза леђа. Не у буквалном смислу, наравно, у мом присуству никад то нису ни радили, али сам видела да понекад „трипују“. И „навукли су се“ на хероин скоро истовремено. И убрзо су обојица изгубили посао. Од целе породице само сам ја имала стабилан посао са сталном платом. Новац који се с времена на време појављивао код њих у потпуности су трошили на дрогу. Углавном су овај новац добијали од препродаје. Наш стан се претворио у класичну наркоманску „јазбину“ у којој су се окупљали наркомани из целог краја. Није било безумних оргија. Све се дешавало тихо и није било никаквих жалби. (У ствари, наркоманија је врло „интимна“ ствар. И проблеме немају комшије, него они људи који с наркоманима живе под истим кровом: њихова потреба не зна доба дана и ноћи, и они могу да се „напуне“ тиме у било које доба – чак и у 4 сата ујутру!).

Потрудила сам се да се максимално дистанцирам. У то време су моји односи с братом и мужем били врло компликовани. Поред свега Гриша је у то време живео с 19-годишњом девојком која је као и он „била навучена“ на хероин. Једном је наступио тренутак кад је мој муж Олег желео да остави ову погубну навику. Постало је очигледно да треба да се иселимо из своје куће. Изнајмили смо стан. Све је то трајало три дана. Тачно онолико колико је трајала криза, и колико сам седела поред њега. Кризу је преживљавао „на суво“ – без помоћи лекара и лекова, оставио је алкохол. Четвртог дана сам морала на посао и његова жеља да прекине је нестала. И сад је већ сва ова „журка“ кружила између наше куће и изнајмљеног стана. Олег је почео да краде паре и да износи ствари из куће. Нисам имала више ни снаге, ни пара да изнајмљујем стан. Били смо принуђени да се вратимо у стан у којем је живео брат. Тамо је владала потпуна пустош. Било је изнето све што је могло бити изнето. Сам брат је размишљао о самоубиству: одавно је ушао у период кад дрога више „не причињава радост“, већ представља нужност за одржавање животне способности организма. После извесног времена Гриша је покушао да се излечи. Искористивши тренутак кад његове пријатељице није било у граду дошао је код мене на посао и замолио за помоћ. Ирина је отпутовала на 4 дана и за то време је одлучио да „искризира“. Код куће је „легао“ на инфузију. Лекар је радио све што је

прописано. С инфузијом и лекарима криза се није одвијала тако тешко као код Олега. Али Ирина се изненада, пре времена, вратила кући и направила прави скандал: каже, ја идем, набављам „робу“, а ти за то време покушаваш да „киднеш“! Сцена је била одвратна: с тучњавом, с иглом за инфузијом ишчупаном из вена, барама крви, јурњавом по стану с речима: „Иро, опрости!“ и тако даље. Онда су поново уследили неуспешни покушаји да се савлада криза – сад већ „на суво“, углавном кад није било пара. Чим би се појавио новац за дрогу, губили су жељу да прекину. За то време смо сахранили неколико другова мог брата. Најстрашније је што кад наркоман сазна да му је умро још један друг он каже: „Па, то је требало очекивати...“ И жеља да набави још једну дозу толико им помрачи ум светлост да ми се чини да за 20 минута просто заборављају на оно што се десило. Уопште, волели су да причају о томе кад се ко „предозирао“, ко је како то преживео (или није преживео) итд. Али главна мисао с којом су тонули у сан била је: за ноћ имају дозу да се убоду, а ујутру треба нешто предузети.

На крају крајева, дошла сам до закључка да немам снаге да било шта учиним: бескорисно је објашњавати, наговарати. Људи који пате од ове несреће одликују се задивљујућим својством: умеју да убеди било кога у било шта. Да убеди у своју добру вољу, у своје искрено покајање. Није могуће надговорити их. До последњег тренутка ме није напуштала нада да ћу их вратити у нормалан живот. Мој муж се заклињао да ће све оставити преклињући ме да му дам последњу шансу. Све је било замршено у такав чвор да дуго времена нисам могла да га пресечем и да се извучем из куће. Не да *размишљам* о томе, већ управо да *учиним*.

То је трајало четири године док једном нисам постала свесна да имам само један излаз: да нестанем из њиховог живота. Схватајући да ме неће оставити на миру, била сам принуђена да кришом нађем стан који ћу изнајмити, изабрала сам тренутак кад никога није било код куће и побегла сам. Месец и по дана касније појавио се мој брат и замолио ме је да му дам последњу шансу. У то време су тек почеле да ми се отварају очи и схватила сам да сам „на слободи“. Пре тога, кад сам прекорачивала праг посла налазила сам се у свету нормалних људи са здравим интересовањима и навикама. Имала сам осећај да је ићи из куће на посао и обрнуто – исто што и два пута дневно летети с планете на планету. А сад сам имала невероватан осећај (на који сам се навикавала читавих годину дана!) – да живим у свету нормалних људи, не само на послу, већ и код куће. Кад сам чула речи свог брата схватила сам да сам својим бекством вероватно заиста прекинула неки зачарани круг.

Зашто је дошао код мене? Зато што је 2 недеље након што сам ја побегла његова девојчица Ира доспела у милицију с хероином „у цепу“. И природно, отишла је у затвор. Пошто је „Ирочка“ била паметна и одважна девојка скоро све везе с испоруком дроге је прећутала. Олег је нестао чим је Ира „ужебана“. Природно, Гриша је остао без дроге.

Треба рећи да кад се човек већ „добрано навуче“ након једно пола године код њега почиње невероватна деградација. Сваког дана у њему проналазиш промене заиста глобалног карактера. Он се невероватно брзо претвара у биће из другог света које живи по неким својим законима, потпуно несхватљивим за обичног човека. У животу и лику наркомана дешава се јако много промена које доводе до тога да он губи посао, везе, пријатеље, кваре се његови односи с рођацима. У том тренутку је мој брат доспео управо у такву ситуацију: осим мене није му остао нико живи, није имао средстава за живот, а није хтео да краде.

Упозорила сам га: „Ако сад не издржиш, не желим више да те видим. Не просто да нећу да губим на тебе своје нерве, снагу и новац, већ управо *нећу више никад у животу да те видим*. Више ме неће бити брига где се налазиш.“ Можете ми веровати: у том тренутку сам била апсолутно искрена и он је то осетио на неком несвесном нивоу. Поставила сам му услов да сад више неће бити скупог лечења код куће, и да ће бити клиника коју ће сам наћи.

То је био обичан нарколошки диспансер, није било никакве раскоши. Лекари – веома здрави људи – према пацијентима су се односили добронамерно, али строго. (Узгред речено, блиска ми је таква позиција.) Лечење се тешко одвијало. Призор је био ужасан: потпуни несклад и успореност покрета уз очување потпуно јасног ума. („Не могу да замислим какве муке притом осећа сам наркоман – и физичке и моралне.) Природно, није се могло без препарата „за смирење“ – за време кризе и првих дана после ње многи наркомани ударају главом у зид, ломе намештај, бацају се једни на друге. У принципу, то је била изузетна акција!

Пустили су га две недеље касније. Два месеца је живео „везан за радијатор“, односно, из куће је излазио само у мојој пратњи; док сам радила седео је код куће закључан – без кључева и без пара. Узимао је смесу различитих препарата који су ублажавали грчеве у мишићима итд. и налазећи се у стању фрустрације скоро све време је спавао. Једном недељно смо ишли на преглед код нарколога. Лекар је упозорио да ће депресије у овој или оној мери Гришу пратити читавог живота. И целог живота који му је преостао мораће да се бори против жеље да се убоде. Он ми је исто тако објаснио да ако сам одлучила да помогнем брату морам да идем до краја и жеља да помогнем мора бити апсолутно искрена. И нека дајем брату *једину шансу*, али у њој треба у потпуности да реализујем своју *добру вољу*. Зато што ће човек који „излази из овог стања“ као огољени нерв све добро осећати и успут ће „скидати“ информацију о мојој жељи-нежељи, вери-неверју у њега.

Месец дана касније Гриша је почео да излази из стања „зомбираности“: почео је да се шали, да се смеје. С друге стране, мучила га је несаница; с времена на време га је обузимало стање потиштености, које је „преплављивало“ и мене. Увек смо били у врло блиским односима пуним поверења. Увек смо једно друго одлично осећали. И кад се он ноћу вртео, кад су га спадале разне мисли ни ја нисам могла да спавам: као да сам осећала његово „згужвано“ стање. Постепено је Гриша почео да долази к себи. Пет месеци касније схватила сам да је време да га „душтам“ у живот. Рекла сам му: „Знаш, иако ти се мозак „претворио у пихтије“ ти га имаш и треба да га тренираш!“ Отишла сам с њим да се поклонимо његовом бившем другу и хвала Богу, Игор је поверовао у нас и примио је Гришу на посао.

Овог децебра брат и ја смо прославили две године „чистог“ живота. Он је у многоне поново почео да личи на оног Гришу којег сам раније познавала. Ништа не желим да прогнозирам и сматрам да проблеме треба решавати онда кад се појаве. Маша и ја веома волимо Гришку и учинићемо све да га увек подржимо.

Лично за мене у овој причи постоји почетак и постоји крај, а све што је било у међувремену – као да се слива у јединствену сиву мрљу (чак се не сећам потпуно јасно редоследа неких догађаја). То је вероватно заштита коју је ставило моје памћење. Осећам се као човек који је много тога претурио преко главе, али је можда ову сиву мрљу која се у мом животу отегла на такав начин, појело време. И не осећам се ни као да сам пре времена остарила, чак ни као да имам својих 36 година, али не ни као да имам 28-30.

Коментар 14-годишње кћерке Маше.

Било ми је јако тешко да идем у интернат. Деца су у њега доспевала због разних околности. Моју најбољу другарицу је тамо послала мама која није желела да њена ћерка гледа како је туче други муж. Било је много деце из непотпуних породица. Скоро да се ни са ким нисам дружила. Нисам била у најбољим односима с одељењем. Просто сам се трудила да се не дружим с друговима из разреда, зато што сам се осећала старије и озбиљније. Имала сам други свет. С наставницима су односи били прилично компликовани: они су трпели само ону децу, која су уместо одбране свог личног мишљења више волела да се „тихо играју у песку“. Многи од нас су их нервирали. Испричаћу један пример: било је уобичајено да се сва деца средом воде кући. И све оне које нико није узимао наша разредна је називала „непотребном децом“. Зато нам је, кад ме је мама узела за стално било потребно око две године да нормално саградимо своје односе, без обзира на то што смо све време било врло блиске: она ми је посвећивала онолико ремена колико јој је дозвољавала ситуација у нашој породици.

С ујка-Гришом сам у више него добрим односима. Између нас постоји невероватна унутрашња веза. С њим могу мирно да разговарам о било чему! Сећам се речи лекара о томе да у сваком тренутку човек треба да буде спреман на било какав преокрет догађаја. И потрудила сам се да учиним за њега све што је у мојој моћи. Он ми је веома близак! И надам се да сам ја она нит која ће моћи да га задржи од нечег лошег. Уопште, реко причам о ономе што је доживела наша породица. Само кад осећам да су људи који су ми блиски спремни да прекораче границу. И замисли, некога сам већ успела да спасим!

Знаш, ретко који човек уме да живи без невоље. И треба човек да уме да помогне другом да се из ње извуче. Спремна сам да учиним све што могу, *зато што се плашим да изгубим сваког друга.*

Записала Јелена Борисов-Сартори

Куга у школи

У школи постоји ординација за наркологију. Да је неко то рекао пре десет година помислили бисмо да је луд... Али погледајмо истини у очи: данас је наркоман у школи уобичајена појава. У мојој школи тренутно има петнаест дечака и девојчица који редовно пуше „мару“ и боду се. То су они за које тачно и поуздано знам. А колико има неоткривених, колико има оних који су недавно пробали... И с неумољивом законитошћу за годину дана ће се њихов број повећати један и по или два пута.

Анкетама лекара утврђено је да је у великим градовима до четрдесет одсто деце барем једном пробало дрогу...

Дакле, разговор о ординацији за наркологију из научне фантастике прелази у ред свакодневних задатака.

Друга је ствар да ли постоје такве могућности. Ради се о томе што је наша школа прва и засад једина у Русији добила статус Центра за образовање. А ако је Центар, други је и састав радника и појављују се неке допунске могућности.

Кад сам све извагао, чврсто сам решио: тражићу стручњака-нарколога, који ће бити и лекар и васпитач, човек који може тако да разговара с дечацима и девојчицама да његова реч претегне речи и предлоге кушача из дворишта. То је прва и општа представа о његовој делатности и обавезама. Живот ће показати какво место ће заузети и коју улогу ће играти у школи. Сигуран сам да, авај, специјалиста-нарколог неће остати без посла.

И напoкoн, најoбичнији мeдицински мoмeнат. Наркoтичка кoма, смрт oд прeвeликe дoзe и oсталих нaпaсти oд дрoгe пoстajе уoбичajена у живoту великoг грaдa. Кo гaрaнтуjе дa сe сугрa или прeкoсугрa тo нeћe дeсити у учиoници? Дaклe, мoгу ли дa дoзвoлим дa у шкoли, нaoчиглeд свих нeки бyдaлицa-дeчaк умрe у наркoтичкој кoми...

Инфoрмaтивнo. У Мoскви сy пoзиви „хитнe пoмoћи“ кoд људи кoји умиру у наркoтичкој кoми пo брoју изјeднaчили с пoзивимa у вeзи с бoлeстимa срцa и крвних сyдoвa.

Ј.Рачeвски, дирeктoр шкoлe, Мoсквa

Слaвикa смo сaхрaнили у сeптeмбру

Нашa шкoлскa устaнoвa зa прeстoницу шкoлуjе стручњaкe ширoкoг прoфилa. Имa мнoгo несрeћних сирoчaди или пoлусирoчaди. Очeви пиjу, мaјкe пиjу. Овдe сaм прeкo 15 гoдинa, трудим сe дa пaзим нa свaкo дeтe, aли ми нe пoлaзи увeк зa рyкoм. Улaзим јeднoм у слyшaoницу. У пoслeдњoј клyпe сeди Слaвик Прeсњaкoв у стилy „глeдajтe мe“... Видим, дeчaк бeз икaквoг пoвoдa пoчињe чaс дa сe смeјe, чaс дa плaчe. Нисaм психијaтaр, aли ми јe oдмaх свe пoстaлo јaснo. Кaжeм, Слaвику, зoви мaмy, нeкa дoђe. Нe дoлaзи. Зoвeм јe, aли мaмa нeмa врeмeнa, рaди нa грaђeвини, трeбa им пaрa. Ни нa кoји нaчин нијe мoглa дa му пoмoгнe. Ни ми нисмo мoгли. Прaктичнo нисмo имaли кoмe дa сe oбрaтимo. A oн нишгa нијe хтeo дa слyшa. Сaхрaнили смo гa у сeптeмбру. Умрлo јe 16-гoдишњe дeтe... Никaд нeћy зaбoрaвити.

Жeлим дa схвaтитe у кaквим oкoлнoстимa дeцa рaстy.

Зoвy мe, нa примeр, из хoтeлa „Кoсмoс“, кaжy: „Дa ли бистe мoгли дa нaм пoшaљeтe дeцy у дискoтeкy?“ Oдгoвaрaм: „Нe мoжeмo.“ Сeћaм сe кaкo јe јeдaн учeник, сaд вeћ идe у трeћи рaзрeд прeстao дa дoлaзи нa чaсoвe. Oбјaснio јe дa идe у нoћнy дискoтeкy, тaмo дaјy бeсплaтнo пивo. A нијe знao дa јe сир бeсплaтaн сaмo у мишoлoвци... Извлaчили смo гa сви зaјeднo, дoбрo јe шгo јe кoд нaс ишao њeгoв стaрији брaт. Јeднoм рeчјy, дeчaк нијe пoстao наркoмaн. Спaсили смo гa. Сaд вeћ рaди.

A сaд пoштoвaнoм скупy жeлим дa пoстaвим питaњe: дa ли сe нaпoкoн мoгу нeутрaлизовaти oпштe грaдскe дискoтeкe – рaсaдник свaкe гaдoсти и дрoгe?

Инфoрмaцијa УФСКН

У Мoскви имa прeкo 1600 мeстa зa мaсoвнo прoвoђeњe слoбoднoг врeмeнa зa стaнoвништвo и oмлaдинy. Пo oпeрaтивним пoдaцимa oкo 180 oбјeктa имa дoкaзa o уптoрeби, ширeњу и прoдaји дрoгe.

У Мoскви јe дoнeт зaкoн o aдминистрaтивнoј oдгoвoрнoсти зa уптoрeбу и прoдaју дрoгe. Aли oвo сy мeрe aдминистрaтивнoг кaрaктeрa. УФСКН зa Мoсквy јe пoдиглo прeкo 60 oптyжницa зa кривичнo дeлo прoдaјe и чувaњa дрoгe.

*Свeтлaнa Дoбрoмирoв,
зaмeник дирeктoрa
„Елeктрoмaшински“ кoлeџ бр. 55*

Глaвa 4.

Тлe пoд нoгaмa

„Хтeлa сaм дa убијeм сeбe и синa...“

Изгубљена срећа

Не дај Боже никоме да сазна да му је син-јединац наркоман! Антон је од детињства пажен, мажен и вољен. Дете је имало све. Завршио је школу, уписао се на факултет, радо је учио, са задовољством. Друштво момака с којима се дружио није изазивало ни најмању сумњу. Сви су били студенти, весели, дивни момци.

„Почела сам да мотрим на сина после једног догађаја,“ причала је Нина Петровна. „Догодило се да се његов друг разболи од упале плућа и да доспе у болницу. А ускоро ме је назвала његова мајка и грцајући у сузама рекла: „Мој Гоша је наркоман. Испоставило се да је у болници почела криза. Он је оданде буквално бос побегао и све ми је признао. Обратите пажњу на вашег сина, шта ако је и он!..“ Покушала сам да поразговарам с Антоном, али се он само насмејао: „Шта ти је, мама, имам своју главу на раменима! Мене дрога не занима.“ Толико сам желела да му верујем...

Нина Петровна је причала колико дуго није желела да примети оно што је било очигледно. Новац који је нестајао из куће отписивала је на сопствену расејаност: „И где сам га само дела? А можда сам га изгубила?“ За нестајање накита од злата кривила је синовљеве пријатеље: „Вероватно је неко од њих узео!“

„Једном кад је Антон отишао код некога у госте зачула се звоњава телефона. Назвала је мајка другог пријатеља: „Нина, они само што су узели дозу, видим по свом сину. Кад се твој врати кући провери му руке.“ Почела сам да се тресем. Антон је ушао у стан као да се ништа није десило. И ја сам све схватила погледавши га у очи сужених зеница...

Дани мучења

Док се Антон дрогирао, више се ни од кога не кријући мајка је обилазила болнице, приватне лекаре, психологе. Била је очајна. Шта да ради? Да одведе сина код рођака? Да га води у болницу? Да га пошаље у војску?

„Вртела сам се у зачараном кругу,“ сећа се Нина Петровна. „За све сам кривила себе мислећи каква сам мајка ако нисам могла да сачувам сина-јединца? Већ ми је било јасно куда нестају новац и ствари из куће. У ноћним кошмарима чинило ми се да постоји само један излаз: да убијем Антона и онда себе. Задржало ме је осећање дужности према родитељима – стари су, како да их оставим? Увече сам да бих се барем мало умирила отварала Библију коју ми је поконио Јуриј Александрович Цибин. Редови су ми скакали пред очима, нисам разумела ни реч. Али сам свеједно настављала да читам свакодневно док не бих заспала с књигом у рукама. Библија ми је доносила мир, који није могао да ми пружи ниједан лекар или психолог. Антон је ругајући ми се говорио: „Сирота овчице! Није могуће да верујеш у такву измишљотину?“

Нина Петровна је прво мислила да не може постојати већи шок него да сазна да јој је син наркоман. Схватила је да је погрешила кад се зачуо телефонски позив из милиције. Испоставило се да је син-наркоман још и лопов.

„Најгоре је што ја пљачкао станове наших заједничких познаника. Каква срамота! Морала сам да унајмим адвоката, да исплатим штету нанету људима. У притвору је Антон провео неколико месеци. Издејствовали смо да га пуне условно. А кад се вратио кући, схватила сам: ова прича га ничему није научила.

Време наде

После још једне у низу крађа суд је осудио Антона на две и по године затвора.

„Ишла сам у затвор, на инсистирање Јурија Александровича носила сам сину православну литературу, Јеванђеље, иконе, крстиће, читала сам му Библију,“ наставила је Нина Петровна. „Прво ме је слушао на пола уха.

Онда сам почела код куће и у храму Јована Претече још више да се молим и да молим Бога: „Господе, ако ја рођена мајка не могу да допрем до свог сина, пошаљи му некога кога ће послушати.“ И то се десило, почела је преписка између мог сина и Јурија Александровича. Управо он је инсистирао да мајке наркомана почну да шаљу својој несрећној деци у затвор пакете с крстићима, иконама, православном литературом, Јеванђељима, а не само да се брину како да им пошаљу за јело и новац. Слали смо много православних календара. Син и његов друг су све делили у затвору и многи затвореници су већ знали да син добија „пакете од Бога“.

У једном пакету смо Јуриј и ја послали велику икону Георгија Победоносца, замолили смо да је дају начелнику затвора и да предложи да се сагради православни храм за затворенике. Начелник је подржао идеју. Затвореници су се сложили да радом и новцем учествују у таквом послу спасоносном за душу.

Мој син је почео да се мења на моје очи. Ако ме је раније молио да донесем више хране и одеће сад је нестрпљиво чекао православне књиге. А онда се с идејом изградње православног храма у затвору у потпуности учврстио у православној вери.

Мајке наркомана и алкохоличара, укључујући и бивше, написале су писмо архиепископу Антонију с молбом за помоћ приликом добијања пројекта за изградњу храма. Владика је благословио!

А што је главно, видим: Бог је променио мог сина. И сама сам се променила – одавно сам се крстила, идем у храм, на часове у „Школу духовног успеха...“ Причешћујем се, исповедам се. Прочитала сам масу литературе из православне педагогије и психологије, постала сам стручњак за рехабилитацију родитеља наркомана. Моје искуство помаже „новајлијам“.

Раније сам се бринула да Антон буде обучен и сит, да има добар положај у животу. Сад је за мене главна његова душа. Све остало није толико важно.

P.S. Од ових догађаја прошло је неколико година. Син је остао у православној вери. У кући је мир, има много посла, деца су ту...

Аполинарија Кочергин

Од уредништва. Ова прича је испричана у 3. броју новина „Православна медицина“ које се издају по благослову високопреосвећеног Антонија, архиепископа Краснојарског и Јеинсејског.

Треба почети од чистог листа

Наркоман је човек који је доспео у кругове паклених мука. То највише личи на „амерички тобоган“ са својим летовима и падовима од којих нестаје дах и који постају све дубљи и дубљи.

Он Богу долази као на последње место на којем може да му се помогне. Али још не схвата да је спасавање оних који тону дело руку самих утопљеника. Није свестан да је потребан огроман труд: и сопствени и околине. Није довољно да човек просто жели, мора и да се потруди!

Да би постао човек треба све да промени, да почне од чистог листа. А то није тако једноставно, тим пре ако је човек усамљен. Наркомана треба ишчупати из живота на који

је навикао. Затим га не треба оставити, него му треба помоћи да се поново роди, да поново научи да хода. Као што човека који је ослепео није довољно просто узети за руку, треба му рећи где да се попне на степеник, где да застане испред пута којим се крећу возила. Човек који не зна куда да се креће обавезно ће се вратити тамо одакле је дошао. Једини прави пут је пут ка Богу.

Молитва родитеља за своју децу је велика сила. Она је увек потребна човеку био он наркоман или не, било да је несрећан или срећан. Огромну милост Божију добија човек за којег се родитељи моле.

Мајке убијене несрећом у очајању долазе Господу с молитвом за своју децу. И уз Божију помоћ доводе своју децу-наркомане у Душепопечитељски православни центар. И најчешће говоре: ово је моје дете – наркоман, ми смо учинили све што смо могли. Ево лечите га, а ми ћемо стајати поред вас. Најрођенији и најближи не схватају увек шта треба да чине. Прво треба радити управо с њима како би корак по корак водили своју слепу дечицу ка томе да прогледају, да постану свесни свог предназначења које им је Бог дао.

Лечење и учрвљење не треба да буде једнострана брига сарадника ДПЦ. Човек мора сам да осећа одговорност. Потребна су му знања уместо оних која га неће довести до добра. То је, као на пример у школи: предавање, домаћи задатак, испит, плус разговори са свештеником, лекаром, психологом – обавезно. Све се то тиче и родитеља. Човек не сме да остане у бестежинском стању. Да би се сакупила летина мора се обрађивати земља.

Огромно хвала свим радницима ДПЦ-а. Да није било вас и моје маме, која се даноноћно моли за мене... Страшно ми је и да помислим шта би сад са мном могло да се деси.

*Клањам вам се до земље.
Нека вас Господ чува.*

Надежда, 22 године

Наркоманија је победива

Наркоманија је духовни, а не медицински проблем.

Наставници су ужаснути тиме што се дрога већ продаје у школама, а у корпама за смеће има шприцева. Кад родитељи сазнају да је њихово дете постало наркоман, они не знају коме да се обрете да би га излечили од ове невоље.

„Медицина је немоћна пред наркоманијом – то тврдим категорички, као научник-медицинар и као духовно лице!“ каже доктор медицинских наука, професор, **јеромонах Анатолије (Берестов)**, који се налази на челу Душепопечитељског православног центра за рехабилитацију наркомана и жртава тоталитарних секти у Крутицком подворју. „У Москви умире сваки четврти човек који се дрогира. За две године рада кроз Душепопечитељски центар је прошло око хиљаду људи. Резултати су запањујући – излечење од зависности од дроге – 65 процената! После рехабилитације дрогу од годину дана до две не конзумирају у 80 посто случајева! Што више времена пролази после рехабилитације тим даље од дроге одлазе лица која су прошла рехабилитацију у душепопечитељском центру. **Проблем зависности од дроге је духовни проблем.**“

Стас из Новокузњецка: „Две године сам био наркоман. Похађао сам Институт за економију и право на правном факултету. Мама је сазнала за Душепопечитељски центар и узевши благослов од о.Анатолија довела ме је овамо. Већ девет месеци се не дрогирам, помажем свештенику. Пре центра сам се четири пута лечио, лежао сам у болници, чак сам

и кодиран, али је све то глупост! Кад год бих изашао све би се понављало. Свима који пате од зависности од дроге саветујем да иду у цркву, да промене друштво, да промене поглед на свет. Господ ће помоћи, услишиће нашу молитву. Чим се појаве ове мисли о узимању дроге одмах се треба исповедати и уз помоћ Божију ова болест може да се савлада.“

Каћа: „Уобичајено је мишљење да је женска наркоманија сложенија од мушке, пошто мушкаци имају стабилнију психу и јачу снагу воље. У ствари, нема разлике, јер то није медицински проблем. Пре доласка у центар више пута сам морала да се лечим у стационару. Лечење наркоманије у клиникама претворило се у хемијски бизнис који кошта 300 рубаља, а продаје се од 1000 до 5000 рубаља, при чему медицинске сестре за паре доносе дрогу људима који се лече од наркоманије... Не треба заборавити: човек може да се убоде једном и да умре!“

Дима: „На игли сам био две године, четири пута сам се лечио у болници. Кад изађем из болнице без дроге сам могао само две недеље, а онда се све понављало... Тек кад сам открио Бога, верујући у Њега и живећи црквеним животом у Душепопечитељском центру исцелио сам се од зависности од дроге. Свима који пате од ове болести саветујем да иду у храм.“

Александар: „Две године сам се дрогирао хероином. Све сам изгубио због дроге, био сам спреман да све продам и проћердам. Дошао сам до закључка: ако се човек дрогира, има само два излаза – или затвор, или смрт. Исцелио сам се у центру.“

„Наркоманија је победива,“ каже о.Анатолије. „Програм рехабилитације је саграђен на промени начина живота, тако што греховни бива замењен хришћанским и јеванђељским. Код многих људи који се налазе на рехабилитацијеи већ после првог молебана нестаје тежња ка дроги, пролази стање зависности, то називам „синдром калауза“. С наркоманијом су повезани крађе, убиства, проституција, пратеће болести: СИДА, хепатитиси В и С. После исцељења од зависности од дроге видели смо на прегледима да су на чудесан начин из крви нестали веруси хепатититса В и С, СИДЕ.

У чему је суштина рехабилитације у Душепопечитељском Центру? Дошао сам у центар како бих нешто више сазнао о његовом раду и одговорио на ово питање.

Духовна рехабилитација почиње од молебана. Даље се лица која пате од зависности од дроге позивају на часове веронауке који се одржавају једном недељно, а затим она природно приступају главним тајнама спасоносним за душу: Тајни Исповести и Причешћа Светим Христовим Тајнама. Након тога се разилазе по манастирима ради даље рехабилитације – духовне и физичке. У манастирима раде на послушањима, углавном је то физички рад и настављају духовно да расту присуствујући богослужењима, редовно се причешћујући Светим Христовим Тајнама.“

У храму на Крутичком подворју су углавном младићи и девојке, има неколико старијих жена и мушкараца. Сви дају имена за молебан за здравље. Помињу себе, своју децу, сестре, браћу, оне који пате од наркоманије. Пред улаз у храм о.Анатолија зауставља млад човек пријатне спољашњости, мршав, у доброј форми. „Оче! Умирите маму, плаче!“ показује жену средњих година, која брише сузе. Обраћајући јој се свештеник каже: „Зашто плачете? Сад је ваш син наркоман, али ће ускоро постати ево овакав,“ и показује једног од својих помоћника: „Димо, дођи! Раније је био наркоман. Четири пута је био у болници, а кад би изашао, поново би настављао да се боде. Његова мајка је чула за Душепопечитељски центар и он је дошао код нас, прошао је рехабилитацију, сад се не дрогира већ годину дана. И ваш син ће се исцелити, само верујте у то!“ Речи о.Анатолија подсећају на јеванђељске речи Господа: верујте и нека вам буде по вери вашој. Горе свеће

испред икона, на централном налоњу налазе се иконе светог праведног Јована Кронштатског, блажене Матроне Московске, светитеља-чудотворца Николаја, свештеномученика Кипријана и мученице Јустине, преподобног Серафима Саровског, великомученика и исцелитеља Пантелејмона. Овим свецима ће се и молити на молебану да својим заступништвом пред Престолом Божјим измоле исцелење за људе који се помињу, који пате од болести наркоманије.

Пред почетак молебана о.Анатолије говори о томе да сви они који су дошли треба да се моле, да је снага молитве у њеној саборности и да сви заједно треба да певају „Господи, помилуј,“ искрено молећи Господа и Пресвету Богородицу за исцелење од болести наркоманије себе самог или својих сродника.

Почео је молебан. Видела сам мајку с којом је свештеник разговарао, њено лице је било усредсређено на молитву и изражавало је смирену веру у то да ће Свемилостиви Господ исцелити њеног сина. Свештенику су помагали бивши наркомани, а сад његови помоћници. У току молебана храм је испуњавала тишина пуна свештеног страха, коју је прекидало заједничко појање: „Пресвјатаја Богородице, спаси нас,“ „Свјатиј праведниј оче Јоване, моли Бога о нас“ или „Преподобне оче Серафиме, моли Бога о нас.“

О.Анатолије је позвао на амвон оне који су први пут дошли на молебан. „Сад у храму има много људи,“ каже он, „који су престали да узимају дрогу, који су престали да се дрогирају. Сви су они уцрквљени, запослили су се, уче, неки су се поженили и поудавали, рађају децу, узгред речено, недавно се једном од наших бивших наркомана родио дечак.“ Отац моли да подигну руке они који су престали да се дрогирају и да кажу нешто о себи.

Говори студенткиња **Тања**: „Ако будете долазили, ако се будете молили и веровали све ће бити добро. Човек треба да се труди да се бави нечим корисним. Ја сам ишла на факултет, а онда сам због страсти према дроги напустила студирање. Медицинска средства нису дала позитивне резултате, почела сам да долазим у душепопечитељски центар на молебанае, на литургије, да се причешћујем – оставила сам ову погубну навику, вратила сам се на факултет и сад поново студирам. Живот ми се поново открио у свој својој пуности.“

Људа: „Почела сам да се дрогирам пре четири године. Муж ми се на то навукао и дрога је била модерна. У Бога нисам веровала, обраћала сам се у многе медицинске центре, ништа ми није помагало, стално сам се томе враћала. Онда сам доспела у Тројице-Сергијеву Лавру код архимандрита Германа на егзорцизам (чин истеривања демона) и он ми је дао благослов да одем у Душепопечитељски центар рекавши да се тамо управо пружа помоћ за избављење од дроге. Још на првом молебану осетила сам покајање, плакала сам и одмах је нестала жеља да се дрогирам. Отац ме је звао кући телефоном, подржавао ме је, ишли смо у манастире. Месец дана сам живела у Висоцком манастиру у граду Серпухову, у којем се налази чудотворна икона Мајке Божије „Неупивајемаја Чаша“. Тамо сам имала послушање у трпезарији: кувала сам за свештенике и братију манастира. Сваког дана сам ишла на све службе, редовно сам се исповедала и причешћивала. Схватила сам да Господ постоји и да ће ми само Он помоћи. Али после четири месеца поново сам пала. Показали су ми, понудили и ја нисам одолела. То је било искушење, пала сам у искушење. Свештеник ме је упозоравао да ће ми бити јако лоше. И заиста било ми је толико лоше да ми се чинило да се нисам просто отровала, него да умирем. Поново сам дошла на молебан, целу службу сам преплакала и као да је нешто из мене изашло, и после тога се већ годину и осам месеци на враћам дроги. Моје дете има

четири године. Док сам била у стању зависности од дроге дете је било с мојим родитељима, сад га ја васпитавам. По струци сам психолог, завршила сам факултет, ускоро ћу радити у струци. Желим да кажем свим момцима и девојкама: ако пате од болести наркоманије, нека приђу вери, нека дођу у Цркву, то је једино што ће им помоћи.“

Моја следећа саговорница се зове **Татјана**, има 15 година, она је из града Мончегорска у Мурманској области.

„Почела сам да се дрогирам у децембру прошле године. Онда сам се лечила код куће, узимала сам таблете, примала инфузију. Али после лечења све је почињало из почетка, два месеца сам се бола хероином. Другарица ми је предложила да одем у Дивејево, код преподобног Серафима Саровског. И на путу до Серафимо-Дивејевског манастира свратиле смо у Москву и кад смо сазнале за Душепопечитељски центар дошле смо овамо. Данас сам први пут била на молебану. Ускоро ћемо ићи за Дивејево да се молимо преподобном Серафиму Саровском.

О.Анатолије ме је благословио да поразговарам с његовом помоћницом, лекаром Раисом Ахметовном.

Раиса Ахметовна: „Овамо долазе тешки болесници. То нису деца „нових Руса“, бизнисмена, криминалаца, већ долазе деца чији су родитељи перспективни у смислу да су добри људи, који свој живот живе по савести, али без Бога и Цркве. По нашој статистици (а ми примамо скоро три године) проценат исцелења је 67 посто! Много људских судбина долази овамо. И у судбинама људи види се Промисао Божји.“

Дакле, видимо да је наркоманија излечива, да је проблем наркоманије духовни, а не медицински, зато што је медицина немоћна у излечењу наркоманије. Медицинским средствима наркоман се може извести из стања кризе, може се применити детоксикациона терапија. Али није могуће променити свест наркомана уз помоћ лекова, јер свест улази у духовну сферу човека, и као што је познато, реч „покајање“ у преводу и значи „промена свести“. Из казивања бивших наркомана који су прошли рехабилитацију видимо да су се од наркоманије исцелили кроз покајање или тајну исповести, што је и довело до промене свести. Даље, на Светој Литургији у Тајни Причешћивања Светим Христовим Тајнама, кад Сам Христос улази у људско тело и крв, Господ их је учврстио у намери да се више никад не враћају овом пороку. Овде се поставља питање: да ли човек може сам уз помоћ сопствене снаге воље да савлада ову болест? Нажалост, наркозависност за разлику од цигарета или алкохола (који су такође дрога, само много слабија) формира се изузетно брзо, може се рећи муњевито. Човек који је тек почео да пуши или да пије, лако може да се опрости од ових површних навика док се нису укорениле, али кад ове пристрасности пуне дубоко корење више није могуће победити их сопственим силама. А зависност од дроге се формира врло брзо, лишава могућности да се ухвати тренутак кад би човек могао да се заустави силом сопствене воље. И управо овде се сећамо јеванђељских речи Господа нашег Исуса Христа: „Без Мене ништа не можете чинити.“

Сви рехабилитовани наркомани су говорили да до доласка у Душепопечитељски центар нису веровали у Бога и да нису знали за Њега. Искусивши велику „Силу Божију, која се у човековој немоћи остварује,“ они могу да кажу за себе: „Душа је спознала Бога.“ Ови људи су бесконачно захвални Богу за исцелење, и кад у њиховом животу дође до пада у грех или кад њихови рођаци или пријатељи изгубе снагу услед неких порока, они ће себи и другима показати поуздан пут ка спасењу од ових духовних болести: било да је то наркоманија, или пијанство, блуд или пушење, таштина и гордост или чамотиња и туга. И

овај пут води ка Лекару душа и тела наших – Христу Спаситељу у духовну болницу – Христову Цркву!

Т.В.Калињина, лекар-интерниста

Ниједног поновног пада

Од 2000. године код нас у Крутичком подворју ради група за подршку наркомана који се лече. Прво се катихетски рад углавном сводио на предавања. Омладина је долазила, одлазила... Није било приметног успеха. И одлучили смо да радимо другачије. Ево већ две године (а двојица мојих колега три) радим с групом омладине која се обратила Душепопечитељском центру за помоћ у вези с проблемима наркоманије и алкохолизма.

Окупљамо се недељом. Завршавају се литургија, молебан. Након две службе омладина силази у малу трпезарију. Узград речено, то је препорука онима који желе да у својим центрима организују сличан рад. Просторија за предавања не треба да буде велика да људи не би долазили са стране и сметали. А добро је да у групи нема више од 10-15 људи отприлике сличног узраста. И педагог треба да им буде близак по годинама. Иначе једни друге неће схватити.

Дакле, свако предавање почиње од заједничке молитве „Царју Небесниј“, омладина вади свеске, педагог каже која је тема, проверава домаћи задатак. Затим се упознајемо с новим материјалом. Често у трпезарију долази оац Анатолије, држи беседу на тему која занима омладину.

Први пут на предавање може да дође и 20 људи, само што неће сви остати. Прва три предавања су уводна и за ова три дана се одређује главни састав групе. Код нас долази омладина коју упуту лекар-нарколог, администрација или отац Анатолије лично. Просто тако, са стране никога не примамо.

Имамо своје обавезне услове. Главни је човекова жеља да се спаси, присуство је искључиво добровољно. Други услов је трезвеност. Осим тога, ако младића или девојку упуту лекар или свештеник они обавезно обраћају пажњу на њихово психичко стање. Један неуравнотежен човек може да одмогне свима осталима. Инсистирамо на изучавању Светог Писма.

Постоји још један моменат. Сваки пут пијемо чај заједно. Омладина сама доноси чај, медањак, бомбоне. Скроман, али обавезан ритуал. Он атмосферу чини пријатнијом, домаћом, ствара добро расположење. Многе иза врата чекају маме, оне поштено одседе два сата. Истина, већ треће или четврте недеље омладина долази самостално.

Ја сам студенткиња Богословског факултета светог Тихона, студирам на катедри „Социјална психологија“ (нова струка). Сви ми – педагози, вође групе трудимо се да побољшамо свој ниво образовања да се не бисмо обрुकали пред ученицима.

Најлепше је то што се наши штићеници уче да се друже. Можете да замислите какав је круг друштва наркомана? Момци и девојке у својим радовима пишу како су се зачудили кад су сазнали да уместо псовки и нецензурисаних израза може мирно да се говори о Богу, да се пије чај, могу да се поделе утисци о проведеној недељи.

Понекад неко од њих по благослову оца Анатолија на неко време одлази у манастир. На пример, Слава Николајев је два месеца радио у Дивејеву. Узгред речено, тамо нису хтели да га приме. У принципу, можда је то за вас ново, али у манастирима нерадо примају наркомане. Ми својима саветујемо: ни у ком случају немој да кажеш да си

наркоман. Реци да си дошао да радиш у славу Божију. Наш Слава је јако лепо радио (он је у Дивејеву чистио смеће), допутовао је задовољан и срећан и свима прича о томе.

Цело лето смо провели у поклоничким путовањима. Устајање је у шест сати ујутру, у седам смо се налазили на станици и на пут... Обишли смо све манастире у Подмосковљу. Сваки пут су се момци и девојке купали у изворима, трудили су се да стигну на литургију, код свих моштију, целивали су чудотворне иконе. А у Москви идемо у музеје, били смо у конзерваторијуму. Наши ученици су с чуђењем сазнали да се неки историјски догађаји могу повезати са савременим животом, код њих се буди интересовање за образовање, за учење.

Већ сам рекла да водим групу већ две године и стално у њу долази 15 људи, бивших наркомана. За ово време није било ниједног пада. Моји штићеници су увек заједно, не могу једни без других ни да једу. Уче да се комуницирају, да се друже. Неки раде, неки се спремају за факултет.

Алексеј из града Краснодара се 11 година дрогирао. Сад се из све снаге прихватио рехабилитације. Душа друштва је наш Љоша. А један пар ће се можда, ако добије благослов од оца Анатолија, венчати.

Сећате се да сам рекла како маме чекају своју децу по два сата? Седамдесет посто парохијана храма су маме наркомана. Све су ридале кад је био Божићни концерт...

Све време говорим: група је група, а човек ради, иако је то неприметно, индивидуално са сваким. Да би се постигао резултат рад мора бити филигрански.

*Јулија Бељајев, студенткиња
Богословског факултета светог Тихона*

Личност која пати: како јој помоћи?

Материјал с Божићних предавања 2006.г.

Без Бога је душа болесна

„Ево, већ се смркло и време је да се разилазимо по кућама, а ми никако да одемо. Не пушта нас топла и радосна атмосфера. Дух Христов ишчупао нас је из светске вреве и окупио овде, у Крутичком подворју. Некада неки од нас нису могли чак ни да замисле да им може бити занимљиво и лако без игле и дроге, алкохола и апарата за игру. Некада смо лутали болесне душе (а без Бога је душа увек болесна), мучени тугом и депресијом. Али спознали смо истинског Утешитеља и у наше срце је могао да проникне зрак божанске благодати. И ово нас је окупило у групу „Преображење“...“

Ирина Рјабуха брижљиво чита оно што јој је издиктирала њена преобразена душа. Сала се отворено диви симпатичној, здравој девојци која је још сасвим недавно... Уосталом, зашто помињати прошлост? Данас Ирина и њена браћа и сестре сами помажу онима који су се заглибили у наркоманију, алкохолизам, игроманију и друге зависности.

Због њих, зависних, окупили су се у секције свештенослужитељи, лекари, психолози, социјални радници и педагози. Нису се окупили да жигошу – што сте били тако слаби, што сте пристали на искушење? За салу су болесници били пре свега личности које пате. И сваки говорник је давао своју лепту за решавање главног питања – како их вратити у свет здравих људи?

Ирина је говорила последња. А први је реч добио гост из Бугарске **митрополит Кирил**.

„Бугарска је мала земља,“ рекао је владика Кирил. „Можда је нама зато лако да увидимо проблеме који захтевају решавање. Наркомани који желе да се врате у живот осетили су ослонац у Цркви. Она даје снагу и наду. Још 1995. године сазнали смо за рад оца Анатолија (Берестова). И схватили смо да заједно можемо много. Закључили смо уговор о заједничкој делатности. Отац Анатолије је два пута био код нас, много нам је помогао. И даље ћемо радити и сарађивати.

Бугарском госту одговорио је **отац Анатолије**.

„Само заједно, помажући једни другима, моћи ћемо да изађемо на крај с невољом која нас доводи пред трагично питање: да ли је држава наша или није? А да ли се сви сећају шта значе боје руске заставе? Бела боја је боја Бога. Плава је покров Мајке Божије. Црвена – државна власт. Морамо да победимо, с нама је Бог.

Несрећни по сопственој жељи

Епископ Балтички Серафим (Калињинградска епархија)

Сваки човек је предназначен за срећу. Али по оним принципима које је дао Бог. Поступајући упркос њима људи постају страдалници. Њихова зависност је тако јака да чак и желећи да се избаве од ње наркомани, игромани, не могу то да учине. Често, посебно на почетку свог погубног пута, то су физички здрави људи. Али, испоставља се да је физичко здравље одвојено од духовног веома крхко. По принципима православне антропологије Црква не учествује у трагању за средствима за борбу против рака и грипа, то су да тако кажемо, физичке болести. Друга је ствар зависност, на пример, наркоманија или алкохолизам. Човек се од њих разбољева или по својој вољи или по вољи родитеља који су га зачели. Наркоманија погађа духовну сферу. Ма колико човек да пази кад доспе у ранију средину он се враћа зависности. То подвлачи примарност духовне основе болести. И зато циљ његовог лечења постаје независност од греха, ослобађање воље.

За решавање проблема зависности потребан је комплекс мера. И главна од њих је превенција као духовно-морално просвећивање у отачким традицијама. Даље је међусобна веза између медицинских установа и Цркве. Човек је пре свега дух, а не организована биомаса. И психолог који се бави човеком који болује од зависности треба да доведе пацијента до убеђења: код њега је пре свега оштећена воља. Овде противотров није у новим лековима, већ пре свега у активном духовном раду на себи.

Потребно је и духовно-морално просвећивање самих медицинара. Ако се не оствари међусобно разумевање с њима, рад појединих епархија и манастира неће дати добар резултат.

С дијагнозом – 11 адолесцената на целу Москву

*Заменик начелника УФСКН за Москву, генерал **Василије Сорокин**:*

Данас смо наишли на проблем који се дуго година није примећивао и није се истицао у први план. То је проблем наркотизације наше земље. Оперативна атмосфера у земљи и у Москви као пре остаје сложена и засад не можемо говорити о побољшању ситуације.

Али нису довољне само казнене мере. Потребан је просветни рад са становништвом, односно превентива у широком смислу. Имајући то у виду изједначили смо је с иследном и оперативном делатношћу. Превенција се сад врши на најразличитијим

нивоима. Нажалост, тешко је оценити ефикасност овог рада. Главни узрок је недостатак државне доктрине у области превенције, као и одговарајућег законодавног акта.

Татјана Максимов, заменик начелника управе за васпитање и допунско образовање Департамента за образовање у Москви:

Радимо заједно, на једном проблему. У чему је његова тешкоћа? Увлачење у дрогу у омладинској средини одвија се брже него у одраслој. Треба оценити озбиљност ситуације не само ослањајући се на статистику. Само озбиљан мониторинг даје истинску слику, омогућава да се схвате узроци појаве и да се прогнозира њен развој. Просудите сами: у Москви је данас регистровано око 20 малолетника с дијагнозом „наркоманија“. А ми схватамо да се ова цифра не може узети за основу оцене ситуације. Ево зашто су потребна свестрана, дубока истраживања. Данас се овакав мониторинг не врши ни у Москви, ни у земљи у целини. А без њега су наши планови за борбу против ове невоље и нехотице хаотични. Толико година чујем: данас је проблем велик као никад раније! Чини ми се да ће тако бити и даље, ако не предузмемо одлучне мере. Мислим да у будућем закону о превенцији мора постојати посебан члан о мониторингу.

Одсуство јасне представе о ситуацији ствара следећи проблем: често прекасно долазимо код детета којем је потребна помоћ. Данас органи образовања немају конкретне информације о деци која су доспела у медицинске установе, у милицију због наркоманије и алкохолизма. Раније је постојао јасан систем: ако си доспео у видно поље – школа мора да зна за то. Не да би се дете истерало – напротив, да би се окружило бригом. Јасно ми је колико је ова ситуација шкакљива. И уз помоћ московске Државне контроле дроге разрађујемо механизам који ће омогућити да се детету помогне, а не да му се нашкоди. Јер дрога у рукама детета је сигнал који он даје свету: лоше му је. И ми за то морамо сазнати на време.

Олег Бузик, заменик директора Московског научно-практичног центра за наркологију прецизирао је цифру.

Малолетника с дијагнозом „наркоманија“ у Москви има 11. Управо толико их је регистровано. Али јасно нам је колико је ова цифра лукава. Неко се лечи анонимно, неко се уопште не лечи. Међутим, ниво наркотизације је интегрални показатељ нивоа социјалних проблема. Болесник који није откривен на време представља акумулацију фактора ризика, то је будући инвалидитет у психичком или другом правцу. И друштво ће бити приморано да их издржава. Ево података озбиљне студије: материјални губици због тога (по ценама из 2003. године) износили су 500 милијарди рубаља, што износи 3,3% бруто прихода. Као што је већ било речено, потребан је мониторинг. Он ће помоћи да се створи систем активног откривања зависника. Треба размислити и о томе да се код болесника појави мотивација, жеља да се обрате за помоћ. Данас се они тога просто плаше. Али, наравно, најефикаснија је превентива. Постоји цифра: 1 рубаља уложена у њу шпеди 18 рубаља. Секретаријат за здравље израдио је 2005. године јединствену концепцију превенције. Исти овај Секретаријат је отворио телефон СОС-линије. За 2 године примили смо 12 хиљада позива. Осим тога, у изради је московски закон о превентиви. Његов недостатак постаје приметна кочница у антинаркотичком раду. Осим овог закона потребан је и други, у којем би законом биле учвршћене норме моралне цензуре за средства за масовно образовање, за цело друштво. Јер деца не бирају прво дрогу, већ животни стил који им се намеће. И сви заједно треба да се томе одупремо.

И још једно – не бих причао о неизлечивости наркоманије. За 25 година рада нисам срео ниједног пацијента који је желео да се избави од ове болести и није могао.

Један од иницијатора и организатора недавно одржане Сверуске конференције „Национална сфера одговорности: власт, Црква, бизнис и друштво – против наркоманије“, отац Анатолије (Берестов) је у свом говору са задовољством истакао:

У друштву има помака ка општем схватању значаја превениве. Премда је овај проблем толико тежак да ми је тешко да замислим како да га решимо док су наше снаге разједињене. У основи зависности налази се духовни фактор. Ако у будућем закону о превенцији буде заобиђено питање духовности ништа нећемо добити. Ако законодавци буду полазили од тога да је духовност секундарна нећемо учинити правилне кораке ка решавању проблема.

А његова оштрина захтева хитне и прецизне радње. По неким истраживањима данас деца почињу да пуше у просеку с 11 година. Неко од 6. неко од 16., али у просеку од једанаесте године. И искуство нашег Душепопечитељског центра, кроз који је прошло три и по хиљаде наркомана и болесника од других зависности ово потврђује. То је права лествица смрти. С 11 је почео да пуши, с 13 већ пије. Код детета које пуши вероватност да ће постати наркоман је 50 пута већа него код онога које не пуши; ако и пуши и пије ова вероватноћа је дупло већа. Значи, треба почети од тога да деца не пуше, да мама и тата не пуше и не пију. Шта ради дете којим се родитељи не баве? Најприступачнија разонода му је телевизија. А тамо... Пијанство, тучњава, секс. Затворени круг у који утерују децу. Шта следи из тога? Без решавања проблема породице нећемо обавити задатак превенције.

Нови смисао постојања

Сарадници Душепопечитељског центра, јереји Данило Сисојев и Димитрије Ненароков:

„Многи понављају као мантру: болесник се не сме осуђивати! Али одбивши да оценимо истински узрок болести нећемо моћи да му помогнемо. У случају зависности болест је повезана с болешћу духа. Узмимо СИДУ – наравно, то је Божија казна за блуд. Неко ће ми рећи: „А шта је с децом Елисте, која су заражена прљавим шприцевима?“ Да, она су невина. Али развратник ће се пре заразити. И то се не може оспоравати. Код нас у Центру су забележена три случаја потпуног исцељења од СИДЕ. То је медицински доказано. Човек се поправио, преобразио се – зашто га кажњавати?

Сваки човек који се рехабилитује прати тријединство: духовним проблемима се бави духовник, душевним – психолог, телесним – лекар. Главни облик рада је разговор. Часови се одвијају у групама. Сваке недеље. У њима предају и бивши наркомани с ремисијом од 3 до 5 година. Данас се рехабилитацијом бави и група „Преображење“ која се углавном састоји од бивших алкохоличара и сазависних. Намерно смо из назива искључили подсећање на бивше болести. Ово друштво је прерасло у мисионарско-катихетску групу. А она се појавила овако: нашем одељењу за превенцију су били потребни помоћници. А имали смо само, како се каже, бивше алкохоличаре. Шта да се ради, обратили смо им се: „Треба помоћи деци.“ Господ никог није одбацио. Одазвали су се.

Тако је и настало „Преображење“. Његови циљеви су: да се људи уче да живе хришћански; да буду патриоти своје земље; да доносе реч Божију; да њихова животна норма постане љубав према ближњем. У групи сад има 58 људи. Од њих су 32 бивши алкохоличари, 8 – бивши наркомани, 4 – бивши окултисти; 3 – бивши лудомани. Остали су здрава омладина из других парохија којима је овде просто занимљиво. Сви имају активну позицију, сви су спремни да подрже једни друге. Постоји чак и каса узајамне

помоћи. Групу називам „наш колектив“. Њен рад далеко превазилази оквире рехабилитације. Људи учествују у светим тајнама, проучавају реч Божију. Баве се и јавном делатношћу – припремили су представу и концерт који ће приказивати деци како би њихово слободно време било садржајно и занимљиво. Садржајно је и слободно време самих чланова „Преображења“. За њих отварамо курсеве по интересовањима, на пример, из војно-црквене археологије. Биће курсева за борбене вештине који ће држати официри у пензији. Засићен, садржајан живот мења живот људи и спољашње и унутрашње. Они се одричу греховних склоности, стичу нови смисао живота.

Узбекистан као пример за углед

Борис Пањин, капетан полиције УФСКН Московске области:

Нема јарко изражене антинаркотичке политике. Каква је она код нас? Либерална? Ограничавајућа? Репресивна? Не знамо, и нажалост, нема наговештаја да ће се ситуација променити. Несавршенство законодавства је повезано с проблемом одговорности. Данас је мера одговорности наркодилера неизмерно мања од опасности дела која чине.

Као позитиван пример Пањин је навео Узбекистан који показује доследно прогањање наркодилера. Сличним путем почиње да иде и Казахстан.

Николај Марков, дејчи неуропатолог, магистар медицинских наука из града Воткинска (Удмуртија) узнемирен је појавом коју је назвао „геноцид успореног дејства“:

Пропаганда агресије, секса и алкохола као неиздрживо бреме пада на дејчу свест, на дејчи моак. Покушавајући да се спасу она гутају дрогу, опијају се пивом. А пиво се данас не прави од слада, оно се прави на раствору алкохола. Код пивопија се могу наћи битне промене на мозгу. Ускоро ће наши мушкарци у просеку живети не по 57-58 година као сад, него свега 35-37.

Лина Тархов

Јеромонах Анатолије (Берестов)

руководилац Душепопечитељског православног центра светог праведног Јована Кронштатског, Москва, доктор медицинских наука, професор

...Не знам због чега, али московски наркомани су интуитивно изабрали блажену Матрону за своју небеску покровитељку и помоћницу. Често долазе код кивота ове светице да се моле и многи добијају исцељење. Зато је при Институту наркологије новоотворени православни храм добио име у част свете блажене Матроне Московске.

Многи од наших штићеника су активно ушли у социјум, поженили су се или поудавале, неки већ имају децу. Желео бих да се посебно задржим на судбини неких од њих.

Пре свега, о **Жани**. потресна је прича ове многострадалне девојке. Она је похађала Гњесинску школу, с 14 година је остала без мајке, и природно ово је оставило трага на њеном развоју који је постао девијантан, односно одступао је од нормалног. Почела је да се дрогира и на крају су је због крађе мајка и отац који су је усвојили истерали из куће. Била је принуђена да живи по таванима, у хаусторима, а да би некако преживела, да би имала шта да једе и новац за дрогу, трговала је својим телом. И један добар верујући човек, посматрајући је, пришао је, узео ју је за руку, довео ју је код нас у центар и рекао је: „Ево, узмите, верујем да ћете учинити добро дело – да ћете јој помоћи.“ Пошто имам дугогодишње медицинско и духовничко искуство већ по погледу могу да претпоставим шта ће се десити с наркоманом: да ли ће изаћи из стања наркотизације или неће. То је

результат огромног искуства и ствар интуиције. И кад сам је погледао помислио сам: „Не, ништа добро из овога неће испасти,“ толико је била покварена као човек. Међутим, велика је срећа што сам се преварио! Испоставило се да није била крштена. Предложили смо јој да се крсти, са задовољством је прихватила наш предлог. Даљи догађаји многим могу бити несхватљиви, али нама су јасни. Крстила се и од тог дана све је одмах прошло – у њој је нестала жеља за дрогом, без икакве „кризе“.

Видећи овако задивљујућу појаву, замолио сам једну од наших штићеница-девојака да прихвати Жану на неко време, зато што није имала где да живи, родитељи су је истерали. Жана је две недеље провела код ове девојке, онда сам је послао у манастир, у Нижњеновгородску област, у село Лукино, где је провела пола године и одатле се вратила као потпуно други човек: дубоко верујући, с промењеним погледима на живот, на морал. Жана је постала потпуно други човек, процветала је, постала је лепотица: отац јој је Грк, мајка је Русиња и то је оставило трага на њеном спољашњем изгледу. Кад је дошла из Лукина, очи су јој блистале, управо су блистале, зрачиле су радошћу, добротом, вером у живот. Тако је постала нормалан човек. Данас Жана напредује у животу, ради, испунио се њен сан да пева у црквеном хору – увече пева за певницом у једном од храмова у Подмосковљу и не заборавља нас. Замолила је да кажем вама, драги пријатељи: „Пренесите родитељима оних који су зависни од дроге, онима који се дрогирају, докторима, да човек може да се избави од наркоманије. И нека ја будем жив пример.“ Тако да испуњавам њену молбу.

Занимљива је прича другог **младића**, који се 12 година дрогирао и изашао је из тог стања. Данас он ради у граду Нојабрску. Прошле године сам сазнао да је отпуштен с посла кад је руководство сазнало да је раније био наркоман. Морао сам да разговарам с градоначелником Нојабрска и договорили смо се да ће помагати свим лицима, која су прошла рехабилитацију и заиста је помогао: овај момак, Виктор, поново ради.

Други момак је сад сарадник нашег Душепопечитељског центра – бригадир куће у којој се налази заједница за рехабилитацију у граду Дедовску. Родом је из Украјине, одавно се одрекао дроге, као један од првих је прошао кроз нашу рехабилитацију 1998. године.

Такође, код нас на рехабилитацију је долазило двоје младих људи – момак и девојка – из Сједињених Америчких Држава. Обоје су емигранти из Русије. На крају су изашли из стања наркотизације. У принципу, треба рећи да нас често зову православни свештеници из Сједињених Америчких Држава, из Немачке, Бугарске и Србије и моле за савет у вези с организацијом центара за рехабилитацију по узору на нас. Тако су отворени центри у Бугарској у Варни, и у Србији у Новом Саду. Решава се питање о отварању центра у Немачкој.

Одговори на питања:

Питање: *Оче, зашто се не смеју кодирати људи с зависношћу од алкохола?*

Одговор: Па, ово питање је двосмислено, а лекарима-нарколозима може изгледати чудно. Ми, људи Цркве, залажемо се против кодирања и ево због чега: пре свега зато што се кодирања разликују, нису све медицинске мере које се називају кодирањем заправо такве. Кодирање по Довженку или по Григорјеву су изузетно окултне методе утицаја, које деструктивно делују на психу, често изазивају тешке психичке поремећаје, који неретко доводе до самоубиства. Ако се зашивају или убризгавају лекови у вену, овај начин није кодирање, то је условни назив, тако да није кодирање све што се тако назива.

Питање: *О. Анатолије, ви се причешћујете заједно с болесницима од СИДЕ? Да ли у томе видите чудо Божије?*

Одговор: Да, причешћујем се заједно с њима, али не видим у томе никакво чудо Божије, зато што ми је као и свим медицинарима познато да се обичним путем СИДА не преноси. СИДА или АИДС инфекција преноси се само преко крви, полным путем или с мајчиним млеком, а обично: кроз руковање, пољубац, преко хране, људи се не заражавају. То треба знати.

Питање: *Да ли методу биолошке повратне везе могу да користе рођаци зависника?*

Одговор: Не, рођаци зависника не могу сами да користе ову методу. Ова метода се користи само у клиничким или амбулантним условима.

Питање: *Оче Анатолије, да ли постоји принципијелна разлика између наркомана и алкохоличара? Можда то претпоставља извесне особености у рехабилитацији једних и других?*

Одговор: Извесна разлике безусловно постоји, али с духовне тачке гледишта, и наркоманија, и алкохолизам и пушење – све је то духовна болест која се зове страст. Зато, с духовне тачке гледишта, нема разлике, али у испољавањима болести за медицинаре разлика постоји. Морам рећи да је много лакше радити с наркоманима него с алкохоличарима. Док преко 85% наркомана излази из стања наркотизације и улази у стање стабилне ремисије, међу алкохоличарима ова цифра код нас износи само 33%, при чему радимо само с младима, а старијим алкохоличарима се баве нарколози.

Питање: *Дубокопоштовани оче Анатолије, молим вас, оцените методе савладавања зависности од дроге које нуде секташи у поређењу с вашим приступом.*

Одговор: Пре свега, морам да кажем да се међу секташима рехабилитацијом углавном баве неопедесетници или такозвани харизмати, ређе адвентисти, сајентолози и врло ретко баптисти. Дакле, све су то деструктивни неокултови. Рећи ћете: како су неокултови, ако је педесетништво познато од XIX века? Да, то су неокултови, зато што педсетничких секти има јако много, нема јединствене педесетничке религије, постоји покрет. Мноштво групација које су се појавиле у последње време су деструктивне, тоталитарне секте, које користе методе утицаја на човека, недопустиве с тачке гледишта медицине и забрањене од стране Министарства здравља – методе масовног увођења људи у хипнотички транс, а то се као што медицинари знају, лоше одражава на психу људи. Често увођење у хипнотички транс води ка уништењу психе и до масовног развоја психичких поремећаја. Нажалост, сад не могу да се сетим канадског аутора, истраживача психичког стања људи који се налазе у педесетничким сектама. Дакле, он је открио психичку патологију код 96% људи који су се рехабилитовали у педесетничким сектама. Видимо замену једне зависности другом: наркозависност се замењује зависношћу од секте, а они који су прошли кроз ову рехабилитацију не улазе активно у социјум и по правилу, не спајају се с породицом. Ево, то је најстрашније. Стабилност излаза из стања наркотизације није висока, односно човек може да изађе из стања наркотизације и да јој се касније поново брзо врати, али се зато развија тешка зависност од секте. Код сајентолога је ситуација другачија. Као прво, сајентолошка пракса рехабилитације лица, која пате од наркотичке зависности забрањена је од стране Министарства здравља. Не знам зашто се они активно баве тиме. Али код нас се у принципу никакви закони не поштују, а секташи уопште раде шта им падне на памет. За њих закони нису писани. Сећате се руске пословице за кога закони нису писани.

Питање: *Оче Анатолије, да ли може да се излечи човек који болује од шизофреније? Како да му се помогне, како и коме да се молимо? На који начин се може привести Цркви, тајнама?*

Одговор: Шизофренија је посебна психичка болест, која се тешко или често уопште не лечи, зато што се ради о оном посебном стању психичке болести које најчешће не подлеже рехабилитацији. Можда ће ме стручњаци, психијатри, исправити, али има облика шизофреније који се одвијају прогресивно и човек не може без лекова. Постоје и облици шизофреније, који се споро одвијају и које дају ремисије, тако се ствара утисак излечивости. Могуће је да у таквим случајевима Црква може да помогне, али опростите ми, молим вас, не разумеју се ни из далека сви свештеници у медицину, а то и није њихова ствар, а ако дамо болесника од шизофреније у руке свештеника и одвојимо га од лекара нашкодићемо му. И тим пре с моје тачке гледишта као лекара и као свештеника ни у ком случају се болесници од шизофреније не смеју подвргавати такозваном егзорцизму. У овом случају нанећете непоправљив ударац здрављу вашег рођака. А што се тиче тога којим свецима се треба молити, драги моји, Православље није магија, то магови, врачари кажу коме је боље да се молите. Молите се Богу, Мајци Божијој, светим угодницима.

Питање: *Да ли у центар примате психички нездраве наркомане?*

Одговор: То се у сваком случају то решава индивидуално. Постоје облици психичких болести које треба да се лече у психијатријском стационару, и наравно, ми такве не примамо. Ако стање болесника дозвољава да се врши рехабилитација ми га примамо. Имамо и врло тешке облике психичких болести које су контраиндикативне за обављање рехабилитације.

Питање: *Молим вас, наведите вашу адресу.*

Одговор: Наша адреса је: 109044 Москва, Крутицка улица 17, ламела 5, Душепопечитељски православни центар светог праведног Јована Кронштатског.

Питање: *Ко спада у оних 15% који одлазе од вас?*

Одговор: То су они који не желе да приме Цркву, који не прихватају Бога, одлазе од нас, одлазе од Бога. Они у току рехабилитације могу да престану да се дрогирају, али касније „излазећи“ у социјум, непоткрепљени Тајнама Цркве, заборављају на Бога, а чим забораве на Бога одмах почињу да се препуштају саблазнима овог света, појављује се велика опасност да ће се вратити свом ранијем стању, да ће „пући“.

Питање: *Оче Анатолије, испричајте нешто о лудоманији.*

Одговор: Апарати за играње и игре на срећу у казину представљају велики проблем с којим смо се сусрели. Осим тога, постоји још и зависност од компјутера. Сматра се да се компјутерска зависност развија код деце, али у ствари није тако: углавном од овога пати омладина, чак и људи зрелих година. Овде се опет види развој страсти. Али морам рећи да је за последњих годину и по дана код нас кренула велика бујица људи који пате од лудоманије – тако се у медицини назива зависност од апарата за играње и од компјутера. Често се извођењем из ових зависности баве психијатри, јер се код лудомана развијају тешки психички и интелектуални поремећаји.

Питање: *Оче Анатолије, да ли можемо да вам пошаљемо цедуљице с именима наркомана за потребу?*

Одговор: Наравно да можете. Молимо се за све наркомане и за све оне који су умрли од дроге. Код неких свештеника је уврежено мишљење да се не треба молити за умрле наркомане. То је неправилна тачка гледишта. Наркоман је психички болестан човек, у медицини наркоманија спада у део психичких болести с поремећајем жеља. То су

болесни људи, а Црква никад није забрањивала да се људи моле и да врше опело за умрле психичке болеснике, чак ни за самоубице.

Питање: *Оче, да ли наркоман може да дође на исповест у стању наркотичке опијености, ако је стално на дози и ако не може да престане да се дрогира, а постоји жеља да се исповеди?*

Одговор: Код мене и код свештеника нашег Центра људи често долазе у таквом стању и ми их примамо. Једном је код мене дошао болесник: лечио се у Израелу од наркоманије, а Рус је. Дакле, дошао је и истог дана се ушприцао, и следећег дана се ушприцао и у стању наркотичке опијености је дошао код мене на исповест. Исповедио сам га и одмах сам му дозволио да се причести. Ту је стајао један свештеник, махнуо је главом и прекорео ме је: „Оче Анатолије, шта радите! То је безобразлук.“ После Причешћа овај болесник је сат и по времена клечао на коленима и са сузама се молио испред иконе Мајке Божије. Од тог дана је престао да се дрогира. После неколико дана је погинуо у саобраћајној несрећи, али је умро помирен с Богом, као хришћанин, а не као грешник. Ето, сами донесите закључке. Ја преузимам одговорност на себе и Бог ми је судија.

Питање: *Како се односите према мишљењу да су психичке болести и наркоманија ђавоиманост? Зашто се у таквом случају болесници не смеју подвргавати егзорцизму?*

Одговор: Психичке болести чини велика група различитих болести. У неким случајевима се заиста ради о ђавоиманости. Признајем такво стање, али то је свеједно болесник и овакав човек се може послати на егзорцизам, а не болесник од шизофреније или епилепсије, ево о чему се ради, а да утврди да ли је у питању ђавоиманост или није – може само искусан свештеник. Истичем: не сваки свештеник, већ искусан.

Наука борбе против наркоманије

Данас је тешко замислити проблем који би се оштрије постављао пред савремено руско друштво него што је наркоманија... По најскромнијим прорачунима у Русији данас има од 4 до 6 милиона наркомана. С огромном брзином расте број инфицираних СИДОМ, од којих 90% чине људи који се дрогирају. Број људи који умиру од дроге може се упоредити с бројем људи који гину за време крвавих ратова.

Како помоћи човеку који не може да живи без дроге? Да бисмо се у томе разабрали треба да схватимо шта је наркоманија. Добро је познато да данас наркоманију покушавају да лече и лекари, и психолози и биоенергетичари. Има ли користи од тога? Скоро да нема. Све чешће наилазимо на људе који су на себи испробали све или скоро све методе лечења које се данас рекламирају и сад уопште не верују у то да могу да се ослободе дроге. Зашто је тако мали проценат успешног лечења? Зато што наркоманија није просто болест. Наравно, то је и болест. И као свака болест она у извесној мери напада и човеково тело и његову душу. Али ипак се корен болести налази у области духа и с позиција православне аскетике наркоманија је страст. Иста страст, као на пример, гордост, раздражљивост или блудна страст. Да ли лекар или психолог могу да излече човека од блудне страсти? Могу да покушају, али не могу да је излече. Данас је прилично раширено мишљење да је главни проблем наркомана који је одлучио да се врати нормалном животу савладавање периода ремисије или „кризе“. Ако је ова етапа завршена болест се може сматрати побеђеном. Тако сматра прилично велики број људи, укључујући и многе наркомане. Ово мишљење је дубоко погрешно. Главни проблем се не састоји у томе да се човек „дреломи“, него у томе да промени свој однос према животу, да се сам промени, да изнутра постане заиста други човек. Другим речима, треба да се покаје. Сетимо се шта је покајање. Покајање је промена

свести. Ако се човек који је опседнут блудном страшћу, покајао за своје грехове, али није променио свој однос према њима то значи да ће лако поново грешити, зато што је опседнут страшћу. А страст је друго „ја“, притом изврнуто, лажно „ја“. Да би човек победио страст треба да постане другачији. Како то да учини? Нико осим Православне Цркве не даје одговор на ово питање. А одговор је једноставан: треба доћи у Цркву, постати црквен човек. Просто нема других путева за савладавање болести.

Наравно, ако се сложимо с оваквом дефиницијом наркоманије проблем рехабилитације постаје скоро неразрешив. Заиста, да ли ће многи наркомани моћи да дођу у Цркву истински, да се моле, да посте, да се исповедају и причешћују Светим Христовим Тајнама, али да то не раде само за време рехабилитације, већ и у току целог свог живота? Вероватно неће моћи многи. Али чак и оно мало искуство које данас имају православни центри за рехабилитацију говори да ако је човек од свег срца решио да се одрекне дроге и ако заиста тражи пут којим треба да крене у овом правцу, сигурно и с радосћу ће доћи у Цркву. Невоља је у томе што многи наркомани, чак и с дугим стажем, иако су свесни свег ужаса своје ситуације не желе да оставе дрогу, и у центре долазе само да би омогућили свом организму да предахне. Заиста је немогуће помоћи таквим људима.

Полазећи од таквог схватања наркоманије о којем је управо било речи, може се издвојити неколико праваца помоћи зависницима од наркоманије.

Један од таквих праваца јесте превентива. Она није усмерена на наркомане, већ на оне који то могу да постану. У ову групу спадају скоро сви ученици, студенти, војници, сва омладина. Искуство показује да више ризикују да почну да се дрогирају они млади људи који немају никакве духовне вредности, који немају неко стално занимање у животу, ни за шта се посебно не интересују, који желе да се некако истакну међу вршњацима, да се некако посебно афирмишу.

Другим правцем се могу сматрати центри за помоћ зависницима од дроге у градовима. У овим Центрима се пружа медикаментозна помоћ онима којима је потребна, овде се може добити психолошка подршка, поразговарати са свештеником, провести неколико дана пред одлазак у стационарне Центре за рехабилитацију. Задатак ових Центара се састоји у томе да помогну човеку да се одлучи на борбу против дроге.

Најефикасније средство за борбу против наркоманије представљају стационарни Центри рехабилитације. Да би њихова делатност била заиста ефикасна они морају да задовоље неколико захтева. Тачније: треба да се налазе на већој удаљености од оних градова и места која на овај или онај начин могу човека да испровоцирају да конзумира дрогу; живот у оваквим Центрима треба да се заснива на православном погледу на свет; пацијенти морају имати могућности да сваке недеље посећују богослужења у храму; трајање рехабилитационог периода не сме бити мање од 12 месеци; могућност за рехабилитацију мора бити бесплатна.

Главна идеја оваквог Центра састоји се у томе да се пацијентима омогући не само да неко време проведу далеко од оних места у којима се дрогирају, већ што је главно, да постану учрквиљени, да промене свој поглед на свет, да се духовно препоруде, да постану свесни суштине своје болести и да схвате да је само у Цркви могућа успешна борба с њом. Ако пацијент схвати да на целом свету постоји само један Лекар, Који може да му помогне и да је тај Лекар – Христос, Центар је испунио свој задатак. То не значи да ће овај човек обавезно оставити дрогу, али то значи да такав човек може да остави дрогу само ако сам то пожели и ако сам буде тежио ка томе.

Борба против дроге је борба са страићу и средства за то су – физички рад, молитва, редовно исповедање и Причешћивање Светим Христовим Тајнама, читање Светог Писма и светих отаца. На основу тога треба да се гради живот у Центру.

Да би Центар започео своју делатност треба га основати. Да би Центар поседовао статус правног лица треба створити друштвену организацију. Зато се пише Статут, чији образац се може преузети у локалној Палати правде, одржава се оснивачка скупштина и документа се предају на регистрацију. Затим треба пронаћи просторије за центар. У ову сврху идеална је кућа на селу, недалеко од парохијске цркве. Осим куће потребни су људи који ће радити с пацијентима, односно запослени. Њих треба да чине: руководилац центра, свештеник, кувар, дежурни у центру, лекар. Врло је добро ако су сви сарадници центра црквени људи.

У обавезе руководиоца центра улазе сва организациона и финансијска питања. Он је најiskusнији човек у овом послу и зато бира сараднике, договара се са свештеником о духовном руковођењу пацијената, обавља прелиминарне преговоре с онима који желе да дођу на рехабилитацију, тражи новац за издржавање центра, обезбеђује рад за пацијенте у центру итд.

Свештеник се бави духовним руковођењем, одржава беседе о животу, о вери, о цркви. У случају потребе, а таква потреба увек постоји, посебно разговара са сваким пацијентом, помаже му да пронађе узроке због којих је почео да се дрогира, помаже му да учини прве кораке у духовном животу.

Дежурни у центру проводе у њему 24 сата дневно и баве се одржавањем реда, пазе на поштовање дневног распореда, раде заједно с пацијентима. Добро је ако дежурни имају неки практичан занат и ако могу да га пренесу пацијентима. Исто тако је веома добро ако дежурни могу да држе часове за повишавање општег културног нивоа пацијената, на пример, да изучавају с њима руску књижевност, историју културе итд.

Лекар је потребан да би се бавио медицинском подршком центра. За све оне који долазе на рехабилитацију треба проверити да ли имају болести као што су хепатитис (практично га имају сви пацијенти), СИДА, туберкулоза.

Успешна рехабилитација у многоме зависи од дисциплине. Не сме се допуштати самовољно излажење из центра, употреба било каквих алкохолних напитака, укључујући и пиво, гледање телевизора, слушање савремене поп и рок музике, докони разговори о наркотицима, односно све оно што може да изазове нежељене успомене.

Врло је важно да се руководство и сарадници труде да створе у Центру праву топлу домаћу атмосферу испољавајући према пацијентима кад је потребно строгост, а све остало време трпљење и снисхођење њиховим немоћима и недостацима.

Данас је у Русији отворено прилично мноштво сличних центара и зато треба да покушамо да означимо њихове главне врлине и мане. У врлине треба уврстити велики проценат пацијената који су успешно прошли рехабилитацију, њихово учрвљење и повишавање духовног и интелектуалног нивоа, навикавање на рад. Ово нам се чини посебно важним, зато што је огромна већина пацијената пре свог доласка у Цркву водила докон живот, нигде није радила. Да би купили дрогу одлучивали су се на кривична дела. Многи од њих су тек у центру први пут у животу почели заиста да раде.

Главни недостатак је врло мали капацитет центара. Истовремено се на рехабилитацији налази највише 10 људи. Често је то повезано с недостатком просторија за становање, с недостатком потребног фронта рада, али не само то. У ствари, ако је број пацијената већи од 10 људи, врло је тешко посветити довољно пажње сваком посебно, а то

је крајње неопходно за успешну рехабилитацију. Осим тога, велики број пацијената спречава стварање потребне домаће атмосфере, почиње подела на групе унутар колектива, а то већ такође није пожељно.

У основне проблеме овакве врсте Центара може се уврстити следеће:

1. Недостатак државног финансирања. Средства за издржавање Центра морају се тражити од спонзора. Често у улози спонзора наступају различити инострани добротворни фондови. Изузетно је тешко наћи спонзоре, зато Центри увек живе под претњом затварања због недостатка или одсуства финансирања. Данас је овај проблем практично нерешив.

2. Иако Православна Црква званично подржава програме за борбу против наркоманије у стварности је веома тешко наћи свештеника који би се прихватио да руководи пацијентима у центру. То је повезано с тим што је помоћ наркоманима и њихово уцрквљење врло тешко, а што је главно, необично је за већину наших пастира и ни из далека не желе сви они да узму овакав крст.

Без обзира на то и без обзира на многобројне тешкоће православни центри за рехабилитацију се и даље оснивају и раде захваљујући ентузијастима и њиховој огромној жељи да помогну људима који су доспели у невољу.

Јеромонах Теодор (Иљин)

Ми ИМАМО БУДУЋНОСТ!

Кад смо у лето 1998. године почели да се бавимо рехабилитацијом наркомана прво смо детаљно проучили постојеће методе рехабилитације. Главна методика која се примењује на лица, која пате од наркозависности у Русији звала се „12 корака или анонимни наркоман“. Она није смишљена у Русији, већ као што то често код нас бива (*сећате се холандског програма за сексуално образовање ђака, који уводе „Центри за планирање породице“ и који је изазвао пад морала у Русији – ред.*) преузета је од протестаната. Имао сам прилике да се упознам с праксом рада терапетуских група, с неким протестантским пасторима, дуго сам разговарао с њима, посећивао сам рад група и дошао сам до закључка да **нама ова рехабилитациона метода не одговара**. Она не доводи човека Богу, човек се не мења духовно, због тога је њена ефикасност код нас у Русији мала. Можда на Западу, где је менталитет другачији, она и може ефикасно да се примењује, али за основну масу становника Русије она није примењива. Посаветовавши се с истомишљеницима одлучили смо да створимо свој програм рехабилитације, који је оријентисан на људе који прихватају Православље, пошто међу Русима 80% сматра себе православцима, укључујући и зависнике од дроге. Међутим, сматрајући себе православцима по рођењу, многи од њих воде живот далек од Православља, тачније – заиста сатанистички, живе по заветима сатанистичке библије.

Наш програм предвиђа три фазе. **Прва фаза** је извођење човека из стања наркотизације, скидање физичке зависности, синдрома апстиненције или такозване кризе. Код нас се ова фаза одвија или у болници – нарколошком стационару – или код куће. Као што сам рекао, сарађујемо с Институтом за наркологију Министарства здравља Русије, осим тога, са Седамнаестом нарколошком болницом града Москве. То је једна од највећих нарколошких болница, не само у Русији, већ и у Европи и у њој смо, по договору с администрацијом отворили прво нарколошко православно одељење у Русији. Персонал је углавном такође православан: од шефа одељења до обичних лекара. И психотерапеут одељења, сарадник нашег Душепопечитељског центра је дубоко верујући човек. Сваке

недеље оделење посећује свештеник: служи молебне, води духовне беседе, исповеда, обавља Тајну Причешћа. У православно оделење доспевају људи који желе да се рехабилитују по нашој методи. Тамо се одвија прво упознавање људи с Богом, с духовним животом, с Црквом. Боравак у болници траје од 30 до 45 дана, и с људима који су прошли кроз прву фазу рехабилитације много је лакше него радити с онима који нам долазе с улице и налазе се у стању наркотизације.

У првој фази не вршимо само скидање физичке зависности, већ обезбеђујемо одговарајуће постсиндромско лечење болесника и прво упознавање с Црквом.

Друга етапа рехабилитације је усмерена на промену духовне личности човека.

Ко нам се обраћа? То су очајни људи који желе да се ослободе наркоманије, али не налазе помоћ ни код медикара. И тада се сећају да постоји Бог, да постоји Црква и да је најбољи лекар – Господ Исус Христос. Људи који свесно остају на рехабилитацији и који поштују наша правила почињу постепено да се извлаче из тога. Не долазе нам сви: одмах отпадне око 20%.

Шема рехабилитације је следећа: болесник се обраћа Душепопечитељском центру или долази у храм, код свештеника. Ако се одмах обрати у Душепопечитељски центар дочекује га регистратор – психолог, и после уобичајеног разговора упућује код лекара-нарколога. Лекар-нарколог успоставља дијагнозу: нарколошку, психијатријску, по могућству и соматску, прави програм рехабилитације и упућује човека код психолога, код психотерапеута. Притом лекар-нарколог прати даљи процес рехабилитације и једном у 10-14 дана болесници долазе код њега на контролу. Осим тога, имамо кабинет биолошке повратне везе (БПВ), који нам помаже. Тесно сарађујемо с психолозима кабинета биолошке повратне везе, с лекарима и са свештеницима. Психолог кабинета БПВ прати психолошко, духовно стање пацијента, одстрањује многа патолошка стања (депресивно стање, опатобулички или хипобулички синдром, стресна стања). Притом се код болесника побољшава сан, побољшава се расположење, појављује се мотивација за лечење и рад. За нас је важно што у овом случају нема никаквог утицаја на свест: рад у кабинету биолошке повратне везе претпоставља само свестан однос болесника према процедурама и јача вољу, јер одсуство воље код наркомана или слабивоља представља један од главних фактора болести. Пратећи духовно и психичко стање болесника психолог може на време да утврди кад је болесник склон паду. Он долази код свештеника и каже: „Оче, Сергеј Иванов је на ивици пада, посветите му посебну пажњу, долази код лекара-нарколога и њега такође обавештава. И ми заједно помажемо овом Сергеју Иванову или Жани, или Људмили, или неком другом.

Нажалост, постоји један битан недостатак у раду овог кабинета – мали капацитет у поређењу с бројем људи који се обраћају за помоћ. Зато је одлучено да се отворе већ три кабинета биолошке повратне везе како би се олакшао процес рехабилитације наркомана.

Сви наши штићеници се обавезно обучавају у групи за катихезацију. Шта је катихезација? То је изучавање веронауке. У нашем раду је врло важно то што сви сарадници центра – регистратор, лекар-нарколог, психолог, психотерапеут, психолози кабинета за биолошку повратну везу – раде са свештеником, помажу му. Срж наше рехабилитације је духовни фактор, тежња да се промени духовна личност болесника. И по правилу, то нам полази за руком. Али, треба имати на уму да је притом неопходна активна и стваралачка жеља самог наркомана да се исцели.

Постоји неколико нивоа рехабилитације.

Први је **стационар**. Он се може посматрати посебно, пошто се у њему одвија процес лечења.

Затим следи **амбулантни ниво**. Рећи ћете: „Али зар је могуће амбулантно рехабилитовати наркомане!? Па то је нонсенс, то није могуће!“ Могуће је, уверавам вас, али то претпоставља интензиван рад с родитељима и рођацима, односно са сазависнима и са самим зависником. И ми се трудимо да убедимо и наркомана и његову родбину да прекину или да барем строго ограниче везе наркомана с његовим бившим пријатељима. У случајевима кад постоји жеља за ослобођењем од болести то успева. Ипак, основна маса наркомана код нас се рехабилитује управо амбулаторно, не можемо све да примимо у стационар дневног типа, у којем се код нас рехабилитује 20-25 људи.

Даље – **ниво у заједници**. Болеснике упућујемо у заједнице за рехабилитацију ван града, где стално живе, моле се, раде и медицински се рехабилитују. Стационар дневног типа даје изванредне резултате. Морам рећи да ми је лакше да примењујем амбулаторни метод рехабилитације и метод стационара дневног типа него да пратим болеснике у заједници. У заједници се окупља 10-12 људи, и то је практично неконтролисана биомаса. Оппростите ми због овог израза, али то је у првим фазама заиста биомаса, а не нека културна, продуховљена заједница. Заједницом се може назвати тек после дугог времена.

Следећа фаза у рехабилитацији су **манастир**. Углавном у манастире централне Русије шаљемо девојке, зато што није могуће сјединити у општењу момке и двојке, а не можемо да створимо још једну заједницу пошто живимо од прилога (*често је то помоћ од људи који су дошли у близак додир с наркотичким отровом спасавајући своје рођаке, блиске, познанике*), а рехабилитација за пацијенте се врши бесплатно. Девојке се рехабилитују у манастиру. За нас је то излаз из ситуације, зато што долази много мање девојака него момака (око 15 пута).

Како се одвија рехабилитација у заједници и у стационару дневног типа? Прво ћу рећи нешто о стационару дневног типа. Момци и девојке долазе ујутру пре 9 у наш Душепопечитељски центар, после молитве и доручка иду на рад. У томе нам помаже манастир. Преко пута нашег Душепопечитељског центра налази се Ново-Спаски манастир, по договору који постоји с намесником манастира тамо шаљемо момке да раде. Они помажу да се обнове манастирски конаци, други раде у башпи, трећи имају послушања, помажући у прављењу просфора (Ново-Спаски манастир обезбеђује просфоре за целу Москву). Осим тога, у току дана по распореду неко разговара с психотерапеутом, некога прегледају лекари и тако даље. Увече се окупљамо на заједничку молитву. Заједничка молитва је као у манастиру: постоји велико молитвено правило – то је мало повечерје с три канона и акатистом, једна катизма. После тога следи вечера, а после вечере вечерње молитве. Затим се, после кратке духовне беседе са мном или с другим свештеником момци и девојке разилазе по кућама. Цео дан је заузет, кући долазе касно – најраније у 11 и ујутру пре 9 сати долазе код нас.

Морам рећи да су практично сви болесници који су се рехабилитовали у условима заједнице и дневног стационара изашли из стања наркотизације.

Друга фаза рехабилитације код сваког траје различито, време се одређује индивидуално. Само појединци пролазе цео период рехабилитације за 5-6 месеци (они се могу избројати на прсте, то су људи јаког духа), али главна маса младих људи се рехабилитује за годину дана, а чешће – од годину до две.

У трећој фази се људи који су изашли из стања наркотизације социјално адаптирају. Одвија се активна социјализација. Помажемо нашим бившим пацијентима да

се запосле, да наставе да студирају, помажемо им у кућном и породичном прилагођавању. Морам да кажем да пошто се код нас, рехабилитација врши у градским условима улазак у социјум одвија прилично безболно. Не наилазимо на проблем кад се људи враћају у социјум и не могу себе да нађу. У томе се огледају особености нашег центра: имамо изванредне психологе, психотерапеуте, свештенике, и скрећем пажњу на то да главна маса болесника ипак амбулаторно пролази рехабилитацију. Занимљиво је посматрати овај процес: пре свега, код човека се мења израз лица – појављује се осмех. С променом духовног стања мења се спољашње понашање: многи престају да пију, да пуше, воде нормалан, здрав живот.

У току рехабилитације наишли смо на следећи феномен: кад се деси духовна промена личности код многих инфицираних СИДОМ нестаје позитивна реакција на СИДУ. У крањој мери, то смо установили код 19 људи. Шта то значи? Овде постоје два објашњења: религиозно и медицинско. Као прво, покушаћу да објасним ову појаву као лекар. Човек престаје да узима ПАМ, почиње да води здрав живот, услед чега се повећавају резервне могућности организма. Као што је познато, хероин и друге опијумске дроге наносе огромну штету имунолошком систему. Приликом престанка њихове употребе повећавају се заштитне, имунолошке снаге организма и сасвим је могуће да организам победи инфекцију. То је једна претпоставка. Као друго, услед тога што реакција на СИДУ није специфична и неколико десетина различитих болести могу да дају позитивну АИДС реакцију могуће је да се одвија повишена дијагностика АИДС-инфекције. То су медицинска објашњења, а за вернике је вероватније друго објашњење – фактор БОГА: утицај благодати Божије, исцелење вером. Често видимо како после прве исповести и првог Причешћа код људи нестаје жеља за дрогом. По нашим посматрањима сваки пети наркоман после прве исповести и Причешћа престаје да се дрогира. Како то објаснити? Само као чудо Божије које се испољава кроз велике Тајне исповести и Причешћа. Ми их називамо Тајнама зато што је то Тајна Божија, која се у човековој души одвија по љубави Божијој.

Пратимо више од стотине наркомана инфицираних СИДОМ и можемо рећи да се од 1998. ниједан од њих није разболео од сиде. Знамо да скривени период може да траје дуго, али барем из светеске праксе добро знам да се код многих инфицираних СИДА развија већ након годину, две, три, а овде – то се није десило ни код једног од наших шпићеника.

Али зато смо видели тројицу болесних од СИДЕ који су се исцелили. Рећи ћу нешто о једном од наших момака – Алексеју, који је код нас на рехабилитацију дошао као већ болестан од СИДЕ: Дуго времена је имао изузетно високу температуру, код њега се развио тешки енцефалитис тачније менингоенцефалитис, како се испоставило – од херпеса, што је практично неизлечиво и медицинари то добро знају (*а постојање инфекције херпесом је показатељ пада имунитета – ред.*), имао је тешку упалу плућа, хепатитисе В и С, оштећење бубрега. На крају се због пуцања мокраћне бешике развио перитонитис. Готово, само што није умро. Алексеј је лежао у клиничкој болници, код њега су често доводили студенте да им покажу како људи умиру од СИДЕ. Он је код нас успео да приђе Цркви, много се молио и ми смо се молили за њега. Кад му се понекад на кратко враћала свест он се молио. Организовали смо дежурство код њега, наши момци су помагали мајци да га негује и стално су се молили за њега. И одједном се Алексеју вратила свест, нестали су симптоми свих болести и пуштен је из болнице с добрим имунолошким статусом. Дуго времена су се код њега одржале последице енцефалитиса:

поремећај говора, парализа, али су на крају и оне нестале. Сад је он практично здрав човек, вози кола и редовно, свеке недеље долази код нас у храм на Литургију, исповеда се, причешћује се. Ето шта даје благодат Божија. Ево шта даје Православље. Слично исцелење смо видели код троје људи! Просто наводим чињенице.

Желео бих да се задржим на неким **социјално-економским последицама излажења из зависности од дроге.**

Пре свега то је смањење морталитета међу омладином. Након рехабилитације млади људи више не ризикују да умру од дроге.

Као друго, то је учествовање наркомана у социјално-радном животу, или њихова социјализација.

Као треће, то је породична адаптација. Родитељи су већ ослобођени од патњи које су трпели имајући на својој бризи тешко болесно дете.

Као четврто, смањује се преступност: кроз наш центар је од лета 1998. године до јануара 2004. године прошло нешто више од 3 хиљаде болесника и општи показатељ излаза из стања наркотизације износио је 85%. Наравно, то је утицало на смањење преступности, јер сви наркомани су преступници, ви то добро знате. Имали смо много омладине из огранизованих преступних групација. Ушавши у стање стабилне ремисије многи од њих су прекинули с некадашњим животом! Зато одговорно изјављујем да је важан социјални фактор смањење преступности, дакле, смањење трошкова издражвања у затворима, за борбу са злочинима, односно помажемо буџет органа за чување реда.

Као пето, долази до побољшања моралне климе у земљи, смањује се бујица средстава која доспевају у криминалне наркоструктуре. Овај новац остаје за економију земље, а не за наркобизнис.

Са смањењем броја наркомана и смртности међу њима чува се радно способно становништво, чува се генетски фонд народа, побољшава се демографска ситуација у Русији.

**Ако почне да се одвија процес одздрављања, значи –
ИМАМО БУДУЋНОСТ!**

Јеромонах Анатолије (Берестов)

Дмитрий Соколов-Митрич
Татјана Путьгина

«Гибель муравейника»

*Издательство Душепечительского Центра
святого праведного Иоанна Кронштадтского
Москва
2007 год*

„Пропаст мравињака“

*Издаваштво Душепечительског Центра
светог праведног Јована Кронштатског*

Москва
2007. године

Дмитриј Соколов-Митрич
Татјана Пугјатин

Дрога је врло згодно средство за уништавање непожељних држава

Разговор с руководиоцем одељења за дечју и омладинску наркологију ННЦ наркологије Росздрава, магистром медицинских наука, научним уредником часописа „Наркологија“ РАМН Надеждином Алексејем Валентиновичем

„Алексеју Валентиновичу, моје прво питање се тиче назива Вашег одељења. На омладинску наркоманију смо се, нажалост, већ навикли, али дечја... Зар је могуће да постоје и деца наркомани?“

„У совјетско време то је био „изгред“ – по правилу у породицама у којима су родитељи патили од хроничног алкохолизма. Данас смо принуђени да констатујемо чињеницу да се дрогирају не само омладинци, већ и деца, односно лица млађа од 14 година. Запамтио сам један случај кад сам се не тако давно враћао из клинике и у пролазу метроа „Кузминки“ набасао сам на дечака који је очигледно дувао бензин или лепак и пио је остатке алкохолних пића која су оставили алкохоличари. По изгледу бих му дао 5 или 6 година. То је страшно. Али, најстрашније је то што практично није остало ни могућности, ни законских ресурса да се помогне овој групи.“

„Зар нема закона који би макар теоретски могли да чувају децу од наркоагресије?“

„У принципу, ми имамо такве законе, али нажалост, они су веома несавршени. Ако се сетимо недавне историје, систем нарколошке помоћи, који је постојао у Совјетском Савезу, поред све своје незграпности и кругости, обухватао је запањујући део становништва, и то обим свих узрасних и социјалних група.“

„Зар је могуће да је и тада постојала дечја и омладинска наркоманија?“

„Било је наркоманије код омладине, дечје практично није било. Али читава ствар је у томе што је систем нарколошке помоћи за време перестројке уз помоћ неколико жустрих декрета – како законодавних, тако и административних, у суштини уништен на територији Руске Федерације.“

„И какви су то декрети?“

„Као прво, Јељцинови декрети о затварању медицинско-радних профилакторијума, као и широка пропагандна кампања, коју су покренули поједини функционери поводом недопустивости репресивних метода у наркологији, између осталог, принудног лечења. На први поглед, ове новине су изгледале хумане, али су на крају, као што сам већ рекао, довеле до уништавања медицинско-радних профилакторијума.“

„А радиле су нормално?“

„Оне су припадале старом режиму, биле су круте, али је зато на територији Совјетског Савеза радило око 70 хиљада ћелија, у којима су се „опорављали“ људи који су патили од хроничног алкохолизма. Можда тамо нису коришћене никакве супер нове методе, али 70% људи који су прошли кроз профилакторијум тамо се више није враћало, односно ако су чак и поново почињали да пију, понашали су се пристојно – благовремено

су се обрађали по нарколошку помоћ, нису избегавали лечење, престајали су да малтретирају своје укућане и комшије, запошљавали су се.“

„То је прилично висок проценат социјалне ефикасности. А колико сад има болесника који су се лечили у Вашем одељењу, колико се излечи у потпуности, а колико се поново враћа?“

„Код нас су наркомани, а код наркомана је у принципу други проценат ремисије. О потпуном исцелењу од зависности од дроге могу да говоре само несавесни власници приватних нарколошких клиника који просипају обећања с ТВ-екрана: 100%, 90%... То се обично не дешава. Да, болест може да утихне, можемо да се потрудимо да прилагодимо човека новом животу. Али болест се угнездила у њему и ако се он враћа, на пример, хероину, за трен ока пада у исто стање од којег је почело лечење.“

„Односно, чак и у тако дуготрајној ремисији, кад се човек не дрогира 5, 6, 10 година, могући су падови?“

„Авај...“

„Алексеју Валентиновичу, поменули сте рекламе чудотворног исцелења од дроге. А да ли је истина да често они који рекламирају лечење и превенцију заправо рекламирају наркоманију и дрогу?“

„И да и не. Могу тачно да кажем да низ секташких организација рекламира своје медицинске услуге.“

„На пример?“

„На пример, сајентолози. Читав програм детоксикације, односно ослобађања организма од наркотичких отрова и од наркотичке зависности створио је родоначелник сајентолошке секте Рон Хабард. Овај програм је, узград речено, забрањен декретом Министарства здравља бр. 254. Маскирајући се под називом „Нарконон“ сајентолози обављају веома активан рад, авај, не на лечењу наркоманије. „Нарконон“ је врло скупа клиника, а новац који се добија од пацијената иде на подршку светског хабардизма. Наводно, тамо се нуде невинне превентивне мере: парно купатило, сауна, комплекс витамина. У ствари, главни задатак сарадника „Нарконона“ је врбовање симпатизера сајентолошког учења, који су присутни чак и на руском политичком Олимпу. У клиници се обавља типично секташко „испирање мозга“. Стални 24-часовни утицај на пацијента појачава се неким физиотерапеутским процедурама које су наводно неопходне за детоксикацију.“

„Да ли се у овом случају може говорити о хипнози?“

„Очигледно, да, али то није класична хипноза, већ сугерисање на јави с елементима неурولينгвистичког програмирања, које се другачије зове „Ериксонска хипноза“. Међутим, главно је што „Нарконон“ своје програме убацује у школе. Ево, јуче сам био на сајту „Нарконона“ на интернету (осим сајта они имају масу могућности да наступају на радију, ТВ-у, у новинама). Дакле, на овом сајту сам открио вапијући документ: лиценцу Московског обласног комитета образовања, која је, да тако кажем, сертификовала образовне програме хабардиста. Тако да по школама Московске области под маском антинаркотичких програма своју делатност остварује тоталитарна сајентолошка секта. Наравно, не подлежу сви њиховом утицају, али одређени проценат деце и родитеља ови „борци против дроге“ успевају да одвуку.“

„Реците, а реклама коју већ одавно видимо у московском метроу – метода под називом „Детокс“, тамо је још приказан младић с црном марамом на очима...“

„Да, да, знам. Између осталог, ова реклама ми је естетски одбојна.“

„И мени.“

„Али, „Детокс“ је комплекс мера, које су премда не садрже ништа принципијелно ново ипак медицински оправдане. У организам се убацује препарат антагонист који изазива апстиненцију и за то време лекар даје наркозу и тако пацијент преживљава стање апстиненције под наркозом. Без нарकोзе на исто то се троши око шест-седам дана, а овде се то брзо одвија. Мислим да се ни из далека не ради о стопостотном излечењу од наркоманије. „Детокс“ пре треба сматрати за програм супер брзе помоћи у хитним стањима за оне који имају мног пара и мало времена.“

„На основу искуства психолога који ради у пракси знам да оно што се брзо усвоји исто тако брзо и испарава, нажалост...“

„Али то је комерцијални програм кад људи зарађују новац.“

„А шта је „антагонист“?“

„Препарат који делује на одређене рецепторе мозга, који блокира ове рецепторе и потискује из њих хероин, након чега наступа стање које се у сленгу наркомана назива „кризирање“.“

„На који начин из антинаркотичке рекламе могу да се крију секташи?“

„Подозревам да секте врше врло активан рад међу лицима зависним од наркотика, између осталог, међу малолетницима и њиховим родитељима. Просто, за „Наркокон“ тачно знам пошто се његови радници понашају врло агресивно. А други се труде да делују тајновитије, опрезније. Рецимо, секте „Нова генерација“ и „Јеховини сведоци“. Међутим, осим секти код нас се под маском борбе против наркоманије убацују различите међународне организације.“

„Које тачно?“

„Пре свега, „Лекари без граница“.

„Знам да ова организација уводи политику „планирања породице“, односно смањења наталитета у Русији. Значи, „Лекари без граница“ још помажу и ширење наркоманије?“

„Ето, видите, наши интереси су се пресекали на овој организацији. Ја баш нисам знао за њихове интересе повезане с „планирањем породице“... Занимљиво је да су моју молбу да ме упознају с методама рада, да ми доставе материјале који су ме занимали, „Лекари без граница“ одбили! Да-да, замислите, организација позната у целом свету, наводно потпуно отворена, добитник „Нобелове награде“ није дала никакве информације о свом раду.“

„Истом таквом стручњаку, колеги... Ипак, у чему је суштина њихове делатности?“

„У принципу, њихова концепција се своди на то да је бесмислено борити се против употребе дроге, да дрогу треба дозволити и само створити услове у којима би она чинила најмању штету. На пример, наркоманима се могу делити шприцеви за једнократну употребу да се не би заразили од СИДЕ, јер кад наркомани користе исти шприц пожар инфекције СИДЕ почиње да захвата читаве регионе. Зато је тешко оспорити намеру да се наркоманима дају шприцеви за једнократну употребу. Али кад ми, руски стручњаци-нарколози предлажемо да се отворе места за бесплатно дељење шприцева у наркодиспансерима или, рецимо да се у апотекама отвори специјалан шалтер за наркомане: наркоман долази и добија шприц – на ове предлоге се „Лекари без граница“ не одазивају, њима је потребно да пусте дречаво шарени аутобус по централној улици града. Они желе да делују без граница.“

„И то је опет паралела. Исто тако стоје ствари и с пропагандом безбедног секса у групама деце и омладине. Не води се принципијелан рад по местима с појединим развращеним дечацима и девојчицама (којих узгред речено, има много мање него што се обично прича у средствима за масовно информисање), и дословне све ученике покушавају да обухвате пропагандом и ширењем средстава за контрацепцију, и то свуда – у учионици, у дискотеци, на омладинским фестивалима... Дакле, уместо рада с маргиналима одвија се увлачење већине у маргинални начин живота. Зар вам не изгледа, Алексеју Валентиновичу, да је све о чему сад говоримо последица одређене идеологије, врло укорењене на Западу?“

„Потпуно тачно. Управо уништавање традиционалних културних вредности и агресивно насађивање западне либералне идеологије сматрам главним узроком ширења наркоманије у дечје-адолесцентно-омладинској средини.“

„А суштина ове идеологије се очигледно своди на навикавање на непрекидну употребу?“

„Није могуће непрекидно се дрогирати у гладној земљи! Тачније, могуће је, експлоатишући своје физичке могућности, уз помоћ контрацептива и презерватива уживати секс, а кад секс престане да буде довољан (као психијатар знам да осећај презасићености наступа прилично брзо) преостаје дрогирање. Дрога је роба и то врло профитабилна за трговце, за наркодилере, зато што јој за разлику од мноштва друге робе, није потребна реклама и она сама себи ствара тржиште, око ње се самоорганизује дилерске мреже. То је нешто попут хербалајфа који се сам продаје.“

„Молим вас, објасните.“

„Практично сваки наркоман постаје активан продавац, јер другачије не може да обезбеди себи ниво прихода који му омогућује да ужива хероин – само путем увлачења других лица у наркоманију. Тако се формира чврста база за масовну наркоманију. Због тога је дрога врло zgodно средство за искорењивање непожељних људи, непожељних народа, непожељних земаља... А наш народ који се за трен ока лишио државе, смисаоних основа, патриотских идеала, постао је врло лак плен за наркомафију и на крају жртва масовног дрогирања.“

„Алексеју Валентиновичу, јасно је „ко је крив“. Преостало је да одговорите на питање „шта да се ради?““

„Треба што је могуће брже уводити у школе и друге дечје установе религиозно образовање. Јеромонах Анатолије (Берестов) сад ради с младим наркоманима и постиже позитивне резултате. Делатност центра „Савладавање“ под покровитељством Сретенског манастира треба оценити као врло делотворан. Центар успешно реализује рехабилитационе и превентивне програме, који се заснивају на православној духовности.“

„Такође сам чула да је код оца Анатолија проценат ремисије такав о којем лекари-нарколози не могу ни да сањају. Али, то је појединачна појава. А религиозно образовање... Многи ће вам рећи да је Црква код нас већ одвојена од државе.“

„Да, наравно, и ја сматрам да је то потпуно исправно. Црква и треба да буде одвојена од државе. Али она ни у ком случају не сме бити одвојена од руског народа. Посебно кад се ради о спасењу деце, а то значи, о будућности наше земље, о спасавању од погибелји.“

Разговор водила Ирина Медведев

Јеромонах Анатолије (Берестов),
руководилац Душепопечитељског
православног центра светог праведног
Јована Кронштатског

Под маском кашља

Наша земља се налази у тешкој демографској ситуацији, становништво изумире. О томе отворено говоре водећи демографи, медицинари, психијатри, психолози и други научници. Алкохолизам, проституција, хомосексуализам, наркоманија и други пороци су резултат распада духовности и социјално-моралних промена у друштву.

Пре годину дана на Сверуској конференцији „Националне сфере интереса: власт, Црква, бизнис и друштво против наркоманије“ директор Федералне службе за Државну контролу дроге Черкесов је изјавио да у нашој земљи има око шест милиона наркомана. Међутим, у последње време је некако почело да се прича о томе да се ситуација наводно стабилизовала и да се запажа тенденција ка смањењу броја зависника од дроге. Дозволићу себи да посумњам у ову информацију. Чини ми се да је то резултат недовољно добре евиденције, као и тога да је у току три-четири године попримила, рекао бих претеће размере немедицинска употреба медикаментних препарата који садрже мале дозе наркотичких материја, између осталог кодеинских препарата и синтетичких опијумских аналгетика: бугарфанола, марадона, стадола, трамала, трамал-ретара, залдиара. И премда су, наизглед, мере за спречавање ширења ових препарата предузете, пракса показује да се они потпуно слободно продају у апотекама. Значи, нема довољне контроле од стране органа реда и Министарства здравља и социјалног развоја.

У последње две-три године веома широку употребу добио је антидепресант коаксил који у терапеутским дозама наравно, није наркотички препарат, али у великим дозама, а тим пре ако се користи интравенозно, поседује веома моћан наркогени ефекат и изазива изузетно тешку зависност. Посебно се ови препарати користе у Сибиру, између осталог у Краснојарској покрајини. И веома велику бригу изазива најшира употреба семена мака који се користи и за исхрану: од јужних граница Русије (углавном Краснодарска покрајина, Кавказ) до северних граница, до самог Северног Леденог океана. Једном речју, мак шета по читавој Русији, укључујући и Далеки исток.

У наш Душепопечитељски центар наркомани долазе из свих кутака земље – сваке године у просеку примамо преко шесто наркомана. И видимо да се ситуација с дрогом нагло мења. Прошле године је од ових шесто људи 50% користило „уличну“, криминалну дрогу, а других 50% је користило препарате које су просто куповали у апотекама. Од тога је њих 30% први пут постало зависно од дроге управо на препаратима које су куповали у апотеци, које сам управо навео. Терпинкод се по званичним подацима у апотекама пробио на друго место по продаји лекова. Стиче се утисак да буквално цела наша земља кашље. Зашто се производи тако огроман број кодеинских препарата – није јасно. Груба рачуница је показала да ако сто хиљада наркомана буде куповало терпинкод по десет таблета ујутру и по десет таблета увече, а то је како показује пракса, минимална доза и ако буду плаћали дневно по 240 рубаља за ову минималну дозу, приход од једног препарата износиће скоро девет милијарди рубаља. Понављам, од једног препарата!

Од терпинкода, као и од мака, путем једноставних хемијских реакција у кућним условима добија се веома тешка дрога – деаморфин. И по непровереним подацима (а данас их није могуће проверити) живот зависника од терпинкода и мака уз употребу дезаморфина који се од њих прави износи од шест месеци до годину и по-две дана. Коаксил, који се и данас још по инерцији слободно продаје у апотекама изазива тешке компликације – поремећај проходности магистралних крвних судова удова, крвних судова мрежњаче, што често доводи до развоја гангрене удова с каснијом ампутацијом, а често се развија и неизлечиво слепило.

На овај тежак проблем скоро сваког дана наилазе лекари, нарколози, наше колеге из Федералне службе Државне контроле дроге. И морамо заједно да предузмемо неке мере да стотине хиљада младих људи не би имали, као што сад имају, могућност да потпуно слободно купују медицинске препарате који садрже наркотичке материје у огромној количини.

Опијати и амфетамини – веома јаки фактори изузетно велике смртности омладине

Данашња демографска ситуација у Руској Федерацији смело се може окарактерисати једном речју – катастрофа. Шта је довело земљу у тако сложјену ситуацију? На који начин на демографску кризу утиче употреба наркотичких средстава?

С тачке гледишта смртоносности наркотици се деле на инјективне и све остале. Иако сви наркотици на овај или онај начин уништавају човеков организам и повећавају његове шансе да рано умре смртност од инјективних наркотика је изузетно висока.

Зависност од инјективних наркотика ствара се изузетно брзо, после три до пет инјекција, а у случају аматерски направљених препарата амфетаминске групе – од једне инјекције и крајње тешко се може излечити. Водеће нарколошке клинике постижу једино то да се само мањина оних који су били на терапији не враћа дроги у току године дана. Стручњаци Светске здравствене организације претпостављају да овај показатељ износи 6-7%, стручна оцена А.В.Надеждина за савремену Русију је 20-30%. Многи бивши наркомани се у току каснијих година враћају наркоманији.

Смањење пријатних осећања од дроге сразмерно с повећањем времена узимања хероина приморава људе да повећавају дозу, због чега велики део наркомана умире од превелике дозе. Са сваком дозом наркоман у свој организам уноси разређивач који разлаже све његове органе. Међутим, најстрашније је што је већина инјективних наркомана у Русији заражена СИДОМ (а већина људи инфицираних СИДОМ су наркомани). Међу наркоманима су такође раширене друге болести крви (на пример, вирус хепатитиса), које битно смањују живот. Због тога просечан живот наркомана који ужива хероин није дужи од 7 година од почетка доспевања у зависност од дроге, а смртност међу инјективним наркоманима много премашује 90%. Практично, огромна већина њих је осуђена на рану смрт.

И ако по употреби дроге Русија у целини, нажалост, заостаје за земљама Запада, по употреби најсмртоноснијих инјективних наркотика земља заузима жалосну водећу позицију (United Nations 2004, vol. 2: 195-198). По подацима анкета наркотичка средства редовно користи 13,9% омладине 11-24 година, што је у просеку мање него на Западу. Међутим, најмање 4,2% чешће од 2 пута месечно употребљава хероин, препарате

амфетаминске групе 0,8% (Шереги, Арефјев, 2003.). Треба имати у виду да ни из далека неће сви наркомани признати у анкети да се дрогирају. Дакле, минимум 5% руске омладине је осуђено да умре у младим годинама не оставивши иза себе потомство само због наркоманије. У ствари, губици су већи, јер допринос смртности од наркоманије не дају само инјективни наркотици, него и сви остали. И премда од вотке и ракије у Русији умире много већи број људи него од дроге (више од 700.000 у односу на више од 70.000) наркоманија убија значајан део омладине, односно управо оног дела друштва који поседује највећи репродуктивни потенцијал, и зато је једна од главних претњи по демографски развој Русије.

Утицај суперсмртности Руса на смањење наталитета

Међутим, како показују пророчуни (Кородајев, Малков, Халтурина, 2005.) превелика смртност мушкараца је сама по себи фактор смањења наталитета. Искореењивање младог мушког становништва репродуктивног узраста аутоматски повећава проценат непотпуних породица, због чега расте проценат усамљених жена које одбијају да роде друго или чак и прво дете. Осим тога, велики јаз између трајања живота мушкараца и жена значи да велики проценат жена има такве брачне партнере у које нису и не могу бити сигурне да ће својим женама пружити подршку која ће им неизбежно бити потребна у току значајног времена после рођења детета. У сличној ситуацији висок је проценат жена које се неће одлучити да роде.

Дакле, јака алкохолна пића и тешке дроге не само да стварају феномен руске суперсмртности, већ помажу смањење наталитета, значи, представљају главне узроке демографске кризе у Русији.

Пристапачност дроге као најважнији фактор смртности

Доступност дроге је главни фактор наркоманије. Почетком 1990-их година регион који је највише патио од опијумске наркоманије била је Југоисточна Азија, земље око „златног троугла“, где су биле највеће плантаже опијумског мака. Од почетка 1990-их година непрекидно је расла производња сировина за наркотице-опијате у Авганистану, где је летина опијумског мака три пута већа него у „златном троуглу“. Данас је лидер по производњи опијата управо пренасељени Авганистан за којег је извоз дроге моћна економска потпора. А производња опијата у Југоисточној Азији се за 1990-те године битно смањила због оштре конкуренције Авганистана и суседних земаља, као и због ефикасне антинаркотичке политике државе УБА (United Nations 2004, vol. 1:87). Због тога се број наркомана и смрти од дроге у Југоисточној Азији непрекидно смањује, а у ЗНД, региону који се непосредно граничи с Авганистаном дошло је до катастрофалног бума броја наркомана, смрти од наркоманије и епидемије СИДЕ (United Nations, vol. 1:61).

Суперсмртност од алкохола и дроге у Русији и суседним земљама достигла је такве размере да се ради о правој хуманитарној катастрофи. Стотине хиљада људи сваке године умире од опасности, чије озбиљности нису били потпуно свесни. Десетине хиљада младих људи почиње да користи хероин и амфетамин, а да просто нису свесни да самим тим прекорачују судбоносну црту, корачајући у већини случајева у сусрет СИДИ и неизбежној смрти. Истовремено, представници интелектуалне и владајуће елите воде међу собом живе дискусије о судбини Русије не примећујући страшну реалност. Међутим, како показује светско искуство могуће је и потребно прекинути ове бесмислене људске губитке. Компетентне и сврсисходне радње у стању су да битно смање употребу тешке

дрогe, јаких алкохолних пића и алкохола у целини. Интелектуална и владајућа елита мора што је могуће пре да уложи напоре за разматрање, израду и увођење ефикасних програма за борбу против употребе алкохола и дроге, посебно јаких алкохолних пића и инјективних наркотика и да самим тим заустави изумирање Руса.

*Д.А.Халтурина и А.В.Коротајев,
Демографска криза у Русији:
узроци и путеви превладавања*

Деловање дроге на организам

Опијумски наркотици. Морфијум (опијум, хероин, кодеин)

Спољашње промене – велико сужење зеница; очи су благо црвене и изузетно сјајне; подочњаци, плитко испрекидано успорено дисање; свраб коже (посебно нос); малаксао и сањив изглед; испекидан говор; пасивност и слабост целог организма; апатичност према свему осим према сопственој личности; еуфорија и безбрижност; превелика „смелост“ и одлучност, нервозност; и т.сл.

Физиолошке промене – сува кожа и слузокожа (усана, језика); лак сан; смањено мокрење; чести затвори; приликом прехладе нема кашља, благо снижена температура тела.

Метадон – од морфијума се разликује по хемијској структури, на човеков организам у многome има слично дејство.

Спољашње промене – делује 1-3 дана, сужење зеница; успорен и испрекидан говор; успорени покрети; раздражљивост због ситница; поремећај апетита; лак сан; плитко дисање; „добродушност“, вртоглавица, потпуна ослабљеност.

Физиолошке промене – лак свраб коже, повишена температура и крвни притисак, затвори, мучнина, знојење, тешко дисање.

Марихуана (трава, хашиш)

Спољашње промене – зенице су благо раширене; очи сјајне; црвене очне беоначе; благо отеки капци; стално облизивање усана; непријатан задах из уста; специфичан мирис гарежи од одеће; прекомерна веселост и безразложен смех; слаба пажња; испрекиданост мисли; поремећај памћења; расположење које се нагло мења стањем неразумне туге и замишљености; повећана потреба за комуникацијом, коју повремено смењује жеља за самоћом уз звуке музике (сатима); неразумљиве реченице; неповезан говор, у говору се запажа неповезаност реченица; скакање с теме на тему; глуп тон разговора; благи поремећај координације покрета; понекад халуцинације; осећање страха и параноидне појаве; појачан апетит; општа еуфорија и добродушност.

Физиолошке промене – убрзан пулс; сувоћа шупљине уста и усана.

Психостимулатори. Кокаин

Спољашње промене – губитак тежине, неуредан спољашњи изглед, црвенило коже због чешања услед наводних уједа, хронична прехлада, честе респираторне инфекције. Налазећи се под утицајем кокаина човек може да остане будан неколико дана, а затим да спава дуг временски период. Психолошки симптоми зависности могу да садрже губитак интересовања за пријатељско општење, ранија занимања или за било коју другу активну

делатност. Развијена психоза може да се испољи у понављању конвулзивних покрета попут рада прстију приликом куцања или играња косом. Кокаин може да изазове слушне халуцинације и тешку депресију, као и наглу промену расположења. Честа испољавања нестрпљивости и агресивности, нервозности и изузетне озлојеђености.

Физиолошке промене – убрзан пулс, тахикардија, убрзано дисање, пораст артеријског притиска, повишена температура, знојење, проширене зенице.

Стимулатори. Метамфетамин. Амфетамин

Спољашње промене – раширене зенице; очи су округле као код „сове“, повећана активност и издржљивост организма; сви покрети и радње обављају се убрзано; стална потреба за кретањем и за тим да се нешто ради; осећај емоционалног полета; еуфорија, „предобро“ расположење; прецењивање својих могућности; одсуство осећања глади; повећана сексуална активност; јака жеља за говорењем, дуготрајна примена амфетамин доводи до брзог губитка килограма, смањења имунитета, уништавања плућа, јетре и бубрега, погоршавања вида, вртоглавице, губитка координације. Узимање великих доза праћено је повишеним крвним притиском, појавом грозничавог стања и може да доведе до срчаног напада или инфаркта.

Физиолошке промене – убрзан пулс, проширене зенице, главобоља, дрхтавица, бледило или црвенило коже, знојење.

Средства за спавање и седативи. Барбитурати (батбамил, фенobarбитал)

Спољашње промене – нормалне зенице, али су очи поспане; отежан говор и муцање; сањивост; помрачење свести; халуцинације; неконтролисани и некоординисани покрети, поремећај равнотеже (као код пијаног човека); успорене психичке реакције; отежан мисаони процес и брзина доношења логичне одлуке; неодлучност; магловити изрази; потиштеност и т.сл.

Физиолошке промене – слабо дисање и пулс.

Халуциногени. ЛСД, РСР

Спољашње промене – поремећај вида, слуха и свести; поремећена координација покрета; неспособност да се обаве сврсисходне радње; повећана енергичност, радост; пажња је усредсређена на унутрашња осећања, раздвајање личности и т.сл.

Физичке промене – период опијености траје од 4 до 8 сати; повишен артеријски притисак; повраћање; вртоглавица; успореност; тахикардија; појачано знојење; проширене зенице, хромозомски поремећаји.

Шта су психоактивне материје (ПАМ)

У **психоактивне материје (ПАМ)** не спадају само наркотици. У њих треба сврстати сваку материју која приликом уношења у организм мења расположење, способност за спознају, понашање и функције кретања. Осим дроге у ПАМ треба сврстати материје као што су алкохол, дуван (никотин) и друга средства.

Утицај психоактивних материја на организм доводи до следећих последица:

- оштећење различитих органа и система организма;
- формирање психичке и физичке зависности;

- поремећај социјалног функционисања човека, уништење његове личности и веза с другим људима;
- антисоцијално понашање повезано с чувањем, куповином и употребом дроге,
- које на крају доводи до правне одговорности.

Како да сазнате да ли се ваше дете дрогира

Општи симптоми дрогирања код деце у пубертету

- раширене или сужене зенице,
- црвене или мутне очи,
- успорен и збркан говор,
- лоша координација покрета,
- губитак апетита, понекад напади „вучјег апетита“,
- напади спавања или несанице,
- лице као маска или обрнуто, превише живахна мимика,
- бледа боја лица, подочњаци, можда црвенило лица, масна кожа,
- промене у спољашњем изгледу: неуредност, чудан смрад од косе, одеће, руку, из уста, обложен језик,
- све већа равнодушност према ономе што се дешава око њега, отуђеност од породичних проблема, све већа тајанственост и лажљивост,
- напуштање куће и изостајање из школе,
- тешкоћа приликом усредсређивања, слабије памћење, смањене способности за формулацију свог мишљења, неодговарајући одговори на постављена питања,
- честа и неочекивана промена расположења,
- необична молба да се детету да новац,
- нестанак накита, одеће и других ствари из куће,
- појава чудних предмета (ампуле, паковања таблета, комадићи фолије, прљаве кафене кашичице, калемови, новац савијен као цевчица или цигарете),
- повећана заинтересованост за лекове, појачано интересовање за хемијске предмете за свакодневну употребу,
- трагови убода на местима површинских вена.

У случају сумње да се ваше дете дрогира

- не падајте у панику,
- пазите на њега не показујући прекомерну сумњу,
- поразговарајте о својим закључцима с дететом не покушавајући да вичете или да га окривите за било шта,
- не држите му предавања, ни у ком случају немојте да му претите и да га кажњавате,
- подржите своје дете испољивши разумевање и бригу,
- објасните му сву опасност пута којим је кренуо,
- не верујте његовим тврдњама да може да изађе с тим на крај без помоћи стручњака.

Не предајте се! Не очајавајте! Да, наркоманија је тешка и покварена болест, али ће вам ваша упорност и љубав према детету помоћи да га спасите.

Ово треба знати!

Ко је најопаснији за вашу децу?

Најопаснији су они рођаци, пријатељи и познаници вашег детета који тек почињу да се дрогирају. Док код човека који се дрогира нема зависности и свести о табуу њиховог првог пробања он је најопаснији за околину. Уверен је да је могуће контролисати дрогирање да би се добило задовољство, а да се притом не ствара зависност. Истраживања су показала да су чак и они наркомани који нису зарађивали продајом активно „навлачили на иглу“ многе познанике, укључујући и најближе и најдраже људе. Они су искрено веровали да чине добро својим ближњима. Подстицала их је свест о томе да „деле задовољство с човеком“, „отварају му нови свет“, помажу му да се заборави, да се смири. Било им је такође пријатно да се осећају као „пионири новог и занимљивог“. Важну улогу игра и то што је ваше дете склоно да верује блиским људима, оно верује да му неће учинити нешто нажао, не очекује опасност. Ево због чега дрогирање у најближем кругу познаника игра одлучујућу улогу за почетак дрогирања.

Ко је највише подвргнут опасности да проба дрогу?

Данас, кад дрогирање (углавном пушење конопље) има масован карактер међу омладином, буквално сви су изложени опасности да почну да се дрогирају. Сваки млад човек тако може да чује много „позитивног“ о дрогирању од својих познаника. Али највише су опасности да почну да се дрогирају подвргнути млади људи код којих се представа о дроги створила само на основу прича пријатеља и познаника који су већ пробали дрогу.

Оваква једострана представа о дроги може да се појави ако је код вашег детета дошло до јавних или скривених конфликта с наставницима. Тада информацијама и поукама које долазе од наставника дете просто не верује. Томе помажу: 1) лош успех детета; 2) његова тежња ка томе да крши правила и игнорише забране; 3) случајеви кад родитељи у присуству детета критикују његове наставнике.

Једнострану позитивну представу о дроги може да настане кад родитељи не посвећују довољно пажње превенцији наркоманије код свог детета или кад то чине неуко. Такође се дешава онда кад постоје битна неслагања, конфликти између родитеља и деце, који воде ка неразумевању и неповерењу.

Више од других опасности од тога да ће пробати дрогу подвргнути су они млади људи које родитељи од детињства нису научили да се одричу жељених задовољстава. Већина наркомана чије су судбине проучаване сећала се да су их родитељи у детињству размазили, да су им куповали скупе поклоне, да су испуњавали све жеље детета: „код куће је било све што год сам могао да пожелим“; „у нашој кући је постојао закон: све за дете!“ Тако изграђени односи су очигледно формирали код детета својеврсну „парализу воље“, неспособност да се супротставља саблазнима, посебан однос према својим жељама: оне увек морају бити испуњене. Описујући прву употребу дроге неки наркомани су говорили: „Хтео сам да пробам по сваку цену, баш ми се прохтело и учинио сам то.“

Неправилно васпитање доводи до тога да дете стиче склоност ка наркоманији или алкохолизму. Од раног детињства родитељи морају да се придржавају такве линије у васпитању кад дете осећа бригу и пажњу родитеља, али истовремено има простор за независне радње знајући притом да имају поверења у њега.

Приликом анкетирања родитеља наркомана било је очигледних претеривања у васпитавању детета: притисак који се врши на њега, захтев за потпуно потчињавање, преовладавање казни над похвалама, одсуство заједничке делатности с родитељима у којој дете само доноси одлуке. Као последица тога код детета се не развија самосталност, нема сопствених животних циљева и планова, нема самопоштовања. Оно у потпуности зависи од родитеља. Чим се појави могућност да се дете отргне од свеобухватне бригае код таквих пубертетлија се заострава реакција еманципације: они крше све родитељске забране и теже да иду тамо где раније нису смели. Али због тога што се код њих није формирала самосталност, што не умеју да се боре за себе они отргнувши се од утицаја родитеља доспевају под утицај пријатеља.

Други тип неправилног васпитања јесте васпитавање детета у „култу болести“. На овакво васпитање наилазимо у породицама у којима деца често болују. Дететова болест постаје центар пажње целе породице, оно бива заштићено од најмањих напора и на крају приликом наилазак на проблеме овакво дете покушава да избегне решавање проблема, да побегне од реалног света, између осталог, уз помоћ дроге. У детету треба васпитавати снажну личност, оно треба да стиче искуство сопствених победа, а не пораза.

Кад и под којим условима је ваше дете подвргнуто највећој опасности да проба дрогу?

- Ако живите у крају у којем је сировина за прављење дроге приступачна.
- Ако се ваше дете познаје с лицима која се већ дрогирају и знају технологију прављења и конзумирања дроге.
- Ако ваше дете улази у неформалну групу омладине с девијантним понашањем, која се бави трагањем за „нетрадиционалном разонодом“.
- Ако се ваше дете много дружи с блиским човеком који се дрогира.
- Ако се ваше дете креће у специфичној социјалној средини која традиционално ужива дрогу (музичари, трговци на пијацама, предузимачи, шверцери и т.сл.).
- Ако ваше дете ради у тешким условима у социјалном окружењу које је навикнуто да ублажава напетост и умор дрогом.
- Ако је одсутно или је контрола родитеља недовољна.
- Ако дете монотono, у досади проводи време; ако нема могућности да занимљиво и корисно проводи слободно време.
- Ако ваше дете има много слободног времена (ако он или она изостају из школе, не раде или обављају „сезонске послове“).
- Ако ваше дете жели да зарађује продајући дрогу.
- За време служења војног рока.
- Ако је ваше дете доживело изванредне догађаје у животу који смањују самоконтролу.

Подсетник за наркомана

Драги друже!

Теби и твојој породици се десила велика несрећа: разболео си се од наркоманије. Кажу да је наркоманија неизлечива болест, али ти немој очајавати и не веруј томе да је неизлечива.

На стотине момака и девојака у нашем центру се већ избавило од ове заразе и води нормалан – здрав живот, они раде, студирају, жене се и удају, рађају децу.

Наркоманија није медицинска и није биолошка болест, то је дховна болест, последица греха и греховног живота. А грех се заиста не лечи, с њим се човек бори у Цркви Христовом вером и овде ти помаже сам БОГ. Зато си правилно учинио што си дошао у Цркву – код Лекара Који лечи све болести свих људи.

БОГ је Творац васељене и људи и зар ОН може да ТИ не помогне ако си дошао код ЊЕГА по помоћ?

Али ти треба да начиниш први корак ка ЊЕМУ: да МУ откријеш своју душу, да МУ поверујеш, да ГА замолиш за помоћ. БОГ пре свега помаже онима који МУ сами први прилазе отворене душе. Наркоманија је духовна болест, последица греха, зато мораш постати свестан своје греховности, мораш постати свестан да си до данас живео неправилно упркос вољи БОЖИЈОЈ. То је други корак на путу твог оздрављења. Трећи корак је исповест – признавање својих грехова пред БОГОМ и добијање опроштаја својих грехова од свештеника, јер је БОГ свештенику дао власт да опрашта људске грехове. Покајање чисти душу од свих грехова за које си се покајао.

Следећи корак који треба да учиниш јесте да не понављаш грехове за које си се покајао. Како да то чиниш – да се покајеш и да више не понављаш те грехове рећи ће ти свештеници, лекари и они људи који су се већ ослободили од зависности од дроге.

Следећи корак: мораш да покушаш да промениш свој греховни начин живота који си водио и да почнеш да живиш по заветима Божјим.

Помоћи ћемо ти да то учиниш. Мораш да престанеш да се дружиш са својим наркоманским друштвом, да не одговараш на телефонске позиве твојих бивших познаника наркомана и сам немој да их зовеш. Иди у Цркву, моли се БОГУ и сваке недеље исповедај своје грехове.

Запамти: да кренеш новим животним путем помоћи ће ти твоји нови пријатељи, свештеници, лекари, психолози и људи из групе подршке – бивши наркомани, који су престали да се дрогирају пре 3-4 године.

Дакле, живот и здравље су у твојим и БОЖЈИМ рукама.

За твоје исцелење нећемо узети ни рубљу, ни долар!

Дубоко смо уверени да се тамо где почиње новац завршава Љубав и Благодат Божија!

Желимо ти успех и нека ти помогне Господ Бог!!!

Савети родитељима како да сачувају своју децу од дрогирања

Трудите се да се чешће окупља цела породица и да анализирате протекли дан, да заједно решавате проблеме који настану и да делите успех.

Чешће организујте заједничко провођење слободног времена, пуговања и остале акције које би деца чекала с нестрпљењем.

Чешће комуницирајте с децом, разговарајте с њима, имајте стрпљења да их саслушате, имајте поверења у њих, не бојте се кад деца изражавају своја осећања: страха, туге, злобе итд.

Никад не кажњавајте децу у присуству других, чешће их хвалите како бисте учврстили њихово лепо понашање.

Не доносите одлуке уместо своје деце.

Немојте претити деци.

Не очекујте да ће ваше дете увек имати петице из свих предмета.

Не показујте превелику бригу за своју децу и учите их самосталности и одговорности, што пре буду схватили своју одговорност за учињене поступке то боље.

Спремни смо да вам помогнемо у случају потребе

Где могу да се обратe адолесцент и његови родитељи ако је већ дошло до упознавања с дрогом и ако је потребно лечење?

У Москви постоје окружни диспанзери у којима лекари, психолози и нарколози примају адолесценте. При нарколошким болницама бр. 17 и 19 раде стационарна одељења за лечење малолетника. Све је то потпуно бесплатно.

Диспанзери у градовима Московске области:

Подољск,

Орехово-Зујево,

Одинцово.

Где је могуће обратити се за консултацију у вези с питањима рехабилитације

109044 Москва, Крутицко Патријарашко Подворје, ул.Крутицка 17, ламела 5, метро станица „Пролетерска“ (излаз према ул.Крутицки вал) – Душепопечитељски православни центар светог праведног Јована Кронштатског.

Телефон/факс 00 7 (495) 676-67-63 – регистратура.

Сајт ДПЦ: www.d-p-c.ru

Телефон поверења

- Управа за контролу дроге у Москви:

00 7 (495) 316-86-55

- Управа за контролу дроге у Московској области:

00 7 (495) 152-53-52